

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 18 iunie 2020
SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	6 – 44
2.	Depunerea, de către deputații Grupului parlamentar „PRO MOLDOVA”, a moțiunii simple asupra politicilor (acțiunilor și inacțiunilor) guvernamentale în domeniul sănătății publice. Nr. 259 din 18.06.2020	38 – 41
3.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție (<i>Lidia CHIREOGLO</i>). Nr. 248 din 16.06.2020	44 – 47 109
4.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 – art. 264²; Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 – art. 243¹</i>). Nr. 238 din 11.06.2020	47 – 62 110
5.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind securitatea socială. Nr. 173 din 11.05.2020	62 – 66 111
6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (<i>Legea sindicatelor nr. 1129/2000 – art. 33; Codul muncii nr. 154/2003 – art. 29, 42¹, 87 ș.a.</i>). Nr. 197 din 21.05.2020	66 – 67 113

7.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și abrogarea unor acte normative (<i>Legea nr. 408/2001 pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal – art. 4; Legea nr. 56/2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător în perioada stării de urgență și modificarea unor acte normative; ș.a.</i>). Nr. 249 din 16.06.2020	67 – 94 111 – 112
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 9 din Legea voluntariatului nr. 121/2010. Nr. 187 din 14.05.2020	94 – 97 113
9.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare (Proiectul Învățământul Superior) dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare. Nr. 244 din 12.06.2020	97 – 105 112 – 113
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu privire la modificarea anexei la Legea nr. 852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon. Nr. 153 din 16.04.2020	105 – 109 114
11.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Amendamentului, încheiat prin schimb de note, la Acordul privind cooperarea operațională și strategică dintre Republica Moldova și Oficiul European de Poliție. Nr. 176 din 11.05.2020	116 – 117 124 151
12.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia în domeniul formării și instruirii personalului din organele de drept. Nr. 146 din 02.04.2020	117 – 124 125 151 – 152

13.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege cu privire la rezervele de stat și de mobilizare. Nr. 31 din 06.02.2020	125 – 1256 149 – 150
14.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Protocolului de modificare a Statutului Organizației pentru Democrație și Dezvoltare Economică – GUAM. Nr. 174 din 11.05.2020	126 – 127 150
15.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind modificarea Legii nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului (<i>art. 47, 119, 148</i>). Nr. 193 din 19.05.2020	127 – 131 158
16.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase. Nr. 18 din 31.01.2020	131 – 132 153
17.	Adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia privind instituirea reciprocă a centrelor culturale și activitatea acestora. Proiectul a fost dezbătut în ședința anterioară din 11 iunie 2020. Nr. 83 din 27.02.2020	132 153 – 154
18.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Legea cetățeniei nr. 1024/2000 – art. 17, 18, 24 ș.a.; Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr. 81/2004 – art. 12; Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200/2010 – art. 45</i>). Nr. 42 din 16.04.2019	132 – 133 154 – 155
19.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege privind modificarea Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului nr. 797/1996 (<i>art. 28¹</i>). Nr. 134 din 17.03.2020	133 – 139 155
20.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 14 al Legii	139 – 140

	asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756/1999. Nr. 52 din 13.02.2020	155 – 156
21.	Dezbaterea și respingerea proiectului de Lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 (<i>Capitolul 9¹</i>). Nr. 142 din 22.07.2019	140 – 141 156 – 157
22.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Nr. 70 din 24.02.2020	141 – 144 145 – 146 158
23.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală – art. 4, 5, 7¹ ș.a.; Codul contravențional nr. 218/2008 – art. 266¹, 266², 413, 415¹</i>). Nr. 236 din 21.10.2019	144 – 145 154
24.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011 (<i>art. 27</i>). Nr. 320 din 19.12.2019	146 – 149 158
25.	ORA ÎNTREBĂRILOR Adresarea întrebărilor: - Întrebarea domnului deputat Radu Marian, adresată Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, referitor la indemnizațiile alocate personalului medical infectat cu COVID-19. - Întrebarea domnului deputat Radu Marian, adresată Serviciului de Informații și Securitate, referitor la măsurile întreprinse pentru a contracara răspândirea știrilor false despre virusul COVID-19. - Întrebarea domnului deputat Radu Marian, adresată Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică,	159 – 160 160 160

	referitor la posibilitatea administrațiilor publice locale de a finanța testarea angajaților la COVID-19 din bugetele proprii.	
	- Întrebarea domnului deputat Chiril Moțpan, adresată Serviciului de Informații și Securitate, referitor la cazurile de infectare cu COVID-19 a angajaților SIS.	161
	- Întrebarea domnului deputat Chiril Moțpan, adresată Serviciului de Informații și Securitate, referitor la combaterea știrilor false difuzate de un șir de Telegram-canale anonime.	161
	- Întrebarea domnului deputat Chiril Moțpan, adresată Procuraturii Generale, referitor la rezultatele verificării circumstanțelor în care a fost învinuit cetățeanul Tiosa Grigore.	161 – 162
	- Întrebarea domnului deputat Octavian Țicu, adresată Guvernului Republicii Moldova, referitor la instalarea unor posturi de carantină de către autoritățile din Transnistria pe teritoriul Republicii Moldova.	162 – 163
	- Întrebarea domnului deputat Octavian Țicu, adresată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, referitor la măsurile întreprinse pentru a soluționa problema satelor: Crocmaz, Căplani, Tudora, Palanca din raionul Ștefan-Vodă, câmpurile cărora au fost afectate în urma calamităților naturale.	163
26.	DECLARAȚII	
	Declarația domnului deputat Octavian Țicu.	163 – 165
	Declarația domnului deputat Dan Perciun.	165 – 167

Ședința începe la ora 10.10.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanii, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanii:

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Vă rog să vă ocupați locurile.

Stimați colegi deputați...

Rog Secretariatul să anunțe prezența deputaților în sală.

Doamna Evelina Bubuioc – șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că, la începutul ședinței de astăzi, din 101 deputați, și-au înregistrat prezența 98 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Reniță Iurie – cerere, Spătaru Arina – concediu medical.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Avem cvorumul, putem să începem ședința. Înainte de toate, rog să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ca de obicei, câteva anunțuri înainte de a începe propriu-zis ședința în plen a Parlamentului. În perioada premergătoare ședinței de astăzi, și-au sărbătorit ziua de naștere deputații: Alexandru Jizdan, Galina Sajin. Le dorim „La mulți ani”, multă sănătate și succese frumoase. (*Aplauze.*)

Stimați colegi,

Pe 18 iunie este sărbătorită Ziua istoricului. Aducem felicitări tuturor istoricilor cu ocazia zilei profesionale. Le dorim multă sănătate și realizări frumoase. (*Aplauze.*)

(*Rumoare în sală.*) Acuși o să-i punem să ridice mâna cine sunt istorici, poate... Oi.

Voce din sală:

Jumătate de Parlament.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Jumătate de Parlament.

Stimați colegi,

Felicitări.

Stimați colegi,

Pe 21 iunie, adică anual în a treia duminică a lunii iunie, se sărbătorește Ziua lucrătorului medical și a farmacistului.

Permiteți-mi, stimați colegi, din partea întregului Parlament, în această perioadă dificilă, să le aducem mulțumiri pentru abnegație și profesionalism, pentru dăruire și contribuție la dezvoltarea sistemului medical și, în mod deosebit, pentru faptul că în aceste clipe grele rămân fideli jurământului, aflându-se la prima linie a luptei cu pandemia COVID-19.

Vă dorim, stimați lucrători medicali, multă sănătate și împliniri remarcabile în activitatea dumneavoastră.

La propunerea ministerului... *(Aplauze.)*

Stimați lucrători medicali: medici, farmaciști, asistenți medicali,

Aplauzele vă aparțin dumneavoastră pentru munca dumneavoastră.

Cu ocazia zilei profesionale, am semnat un șir de diplome în semn de profundă recunoștință pentru tot ceea ce fac lucrătorii noștri medicali.

Stimați colegi,

Încă o dată, felicitări.

Acestea au fost anunțurile.

M-a rugat domnul vicepreședinte Popșoi să facă și dumnealui un anunț.

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Stimați colegi,

Dacă tot am vorbit despre Ziua istoricului și despre faptul că avem mulți istorici în această sală și am mai pomenit și medicii care se jertfesc astăzi, zi de zi, pe câmpul de luptă cu COVID, unii din ei trecând în lumea celor drepți, de rând ca și unii polițiști...

Vreau să vă reamintesc, dar unora din această sală, probabil, această amintire le este foarte aproape, că au trecut prin acele chinuri, acum 28 de ani, în zilele de 19–23 iunie, Republica Moldova... cetățenii, voluntarii, polițiștii, soldații și-au dat cea mai mare jertfă pentru ca noi astăzi să putem fi aici.

În zilele de 19–23 iunie, aproape 100 de soldați, polițiști, voluntari și-au dat viața în luptele de lângă Tighina, înfruntând Armata a 14-a.

De aceea, vă rog foarte mult, din numele Frațiunii „Partidul Acțiune și Solidaritate”, să comemorăm cu un minut de reculegere această jertfă a conaționalilor noștri. *(Se păstrează un minut de reculegere.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Acestea au fost anunțurile.

Acum următoarea. Noi avem aprobată, în ședința plenară din data trecută, o ordine de zi de bază a ședinței plenare a Parlamentului. Ieri, Biroul permanent s-a convocat și a aprobat un supliment la această ordine de zi de bază, dar, conform Regulamentului Parlamentului, au mai parvenit din partea fracțiunilor parlamentare. Și îmi pare bine că fracțiunile parlamentare au început să citească Regulamentul și fracțiunea nu propune o listă foarte mare, majoritatea fracțiunilor, dar fiecare subiect îl propune separat pentru a fi audiat, cel puțin așa a făcut Frațiunea „PAS”. Și eu sunt nevoită în cazul acesta să le supun votului, cu toate că nu au nici raportul comisiei și, în majoritatea cazurilor, nici avizul Guvernului.

De aceea începem procedura ca de obicei, procedura noastră care durează. Vă rog foarte operativ. La fiecare cerere în scris, care e parvenită din partea fracțiunii regulamentar... la fiecare cerere o să ofer câte un minut de argumentare.

Vă rog, prima argumentare vine din partea Frațiunii „PAS” la Legea... interpretarea articolului 25 din Legea nr. 158/2008.

Cine o face?

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Aveți un minut.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

În cazul acestui proiect de lege există atât raportul comisiei de bază, Comisiei juridice, există coraportul Comisiei administrație publică, există și avizul Guvernului.

Esența proiectului este una foarte simplă – clarificarea prevederilor legale, astfel încât instituțiile statului să nu aplice abuziv și selectiv legea. Este vorba de incompatibilitatea între calitatea de funcționar public și consilier local. Fiecare zi de întârziere înseamnă în continuare abuz din partea Autorității Naționale de Integritate în sensul aplicării prevederilor legale și sancționării necuvenite a funcționarilor publici.

Deci acest proiect, doamnă Președinte, este susținut de toate fracțiunile, cel puțin, a fost unanim votat și în Comisia juridică, și în Comisia administrație publică.

De aceea...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Comisia juridică, numiri și imunități, dumneavoastră sunteți comisia de bază, există raportul comisiei? Secretariatul pe mine mă informează că nu există nici raportul comisiei, nici avizul Guvernului.

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Eu nu țin minte să fi existat vreun raport al Comisiei juridice.
(*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

A, Comisia administrație publică.

Vă rog, Comisia administrație publică.

E de bază, mă corectează, Comisia administrație publică.

Vă rog, domnule președinte.

Cine este președintele comisiei?

Vicepreședinte.

Domnule Usatîi,

Vă rog.

Domnul Alexandr Usatîi:

La Comisia administrație publică întrebarea aceasta s-a examinat și s-a votat, dar raportul încă nu este pregătit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

N-am înțeles. (*Rumoare în sală.*)

Voce din sală:

Este raportul elaborat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru...

Eu v-am rugat și ieri... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi inclus... (*Rumoare în sală.*)

Domnule Usatîi,
Avizul Guvernului este?

Domnul Usatîi.

Voce din sală:

Este...

Domnul Alexandr Usatîi:

Avizul Guvernului este.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este.

Stimați colegi,

Dacă este o neînțelegere, eu supun votului... În genere, propunerea mea este să-l supunem votului pentru prima lectură și pentru lectura a doua vedem.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi inclusă în ordinea de zi de astăzi această propunere a Frațiunii „PAS”, cu condiția că îl examinăm în prima lectură și pentru lectura a doua vedem ce este cu... Fiindcă este o neînțelegere. Unii spun că este, alții spun că nu este.

Cine este pentru, rog să votați.

Stimați colegi,

Dacă vreți să ne mișcăm repejor, vă rog să nu comentați fiecare decizie.

Următoarea propunere: audierea ministrului apărării. PAS propune.

Domnule Grosu,

Cine face propunerea?

Domnule Nantoi,

Vă rog.

Domnul Oazu Nantoi:

Onorat Parlament,

Stimată doamnă Președinte,

În prezent, în Federația Rusă sunt contaminate 553301 persoane de COVID-19, Rusia plasându-se pe locul al treilea în lume după numărul persoanelor contaminate.

Și în legătură cu aceasta, Frațiunea „PAS” solicită prezența domnului ministru al apărării, pentru ca să ne explice, care a fost raționamentul de a-i trimite pe cei 75 de ostași moldoveni în Federația Rusă, care astăzi, probabil, se află în stare de carantină.

Mai există și alt moment, la parada din 24 iunie sunt invitați Aslan Bjanja și Anatol Bilibov din Abhazia și Osetia de Sud, entități separatiste din componența Gruziei... Georgiei, cu care pare-se că noi prietenim. Prin urmare, ostașii moldoveni vor trebui să defileze în fața lor.

Și mai este încă un moment. Este Ucraina țara vecină. Și în cadrul politicii externe echilibrate ar fi cazul să ținem cont și de reacția Ucrainei, care luptă cu Federația Rusă și plătește cu viețile cetățenilor săi în Donbass aproape în fiecare zi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Un minut a expirat.

Noi, domnule Nantoi, subiectul l-am înțeles.

Stimați colegi,

Cine este pentru a include acest subiect în ordinea de zi pentru astăzi, rog să votați.

Nu a întrunit.. (*Rumoare în sală.*)

Numărătorii,

Vă rog.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2, vă rog, cine a votat?

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

(*Aplauze.*)

Secretariatul, vă rog să transmiteți.

Haideți să înțelegem, noi vrem astăzi să vină sau săptămâna următoare? Săptămâna următoare.

Voci din sală:

Astăzi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Ministrul are agenda sa. Noi, cel puțin, trebuie să-l preîntâmpinăm.
(*Rumoare în sală.*)

Cine este pentru a fi inclus... încă o dată, vreau să precizez data. Astăzi? Toți insistă că astăzi? Fiindcă o să avem informația ceea pe care o să o avem.
(*Rumoare în sală.*)

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

N-a fost clar pentru când a fost formulată invitația. De aceea, eu știu, săptămâna viitoare poate, într-adevăr, să vină să raporteze? Sau mâine?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnul Dumitru Diacov:

Puneți la vot dacă astăzi, ca să fie...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Poftim?

Domnul Dumitru Diacov:

Puneți la vot dacă astăzi?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru ca ministrul apărării să vină în ședință astăzi, rog să votați. Săptămâna aceasta. (*Rumoare în sală.*) Astăzi... astăzi.

Numărătorii,

Vă rog.

Cine este pentru ca astăzi să vină, vă rog să ridicați mâinile cei care ați votat.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

N u m ă r ă t o r i i:

– 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27. (*Rumoare în sală.*)

Numărați încă o dată. Da, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

– 29.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 29?

N u m ă r ă t o r i i:

Da.

Voce nedeslușită din sală:

Госпожа Гречаный,

Был разговор о том, что на этом заседании меняется счетчик во втором секторе.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Поменяем, поменяем.

Doamna Veronica Roșca:

Sectorul nr. 2 merită propriul lor numărător obiectiv și imparțial.
(*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 29 sectorul...

Doamna Veronica Roșca:

Sectorul nr. 2 merită...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pentru ziua de astăzi.

Ați menționat – 22. (*Rumoare în sală.*)

Următorul subiect de pe ordinea de zi.

Fracțiunea „PAS” propune proiectul de Hotărâre cu privire la constituirea Comisiei de anchetă cu COVID-19.

Domnule Grosu,

Există, conform Regulamentului, 30 de zile. Data trecută, pe 11 iunie, ați pus la vot în ședința în plen. Nu a trecut. (*Rumoare în sală.*) N-a fost.

Ați propus... ați propus și nu a trecut. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Domnul Mihail Popșoi:

Dacă n-a fost la vot, nu-i conform Regulamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine este pentru constituirea acestei comisii, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, suntem la limită, haideți dați... constituirea comisiei de anchetă.

Vă rog, sectorul nr. 2, vă rog să numărați foarte atent.

Sectorul nr. 2,

Cine votează, vă rog să ridicați mâinile. Numai nu câte două mâini odată.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 2 – total 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 24.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

46 de voturi, n-a trecut.

Stimați colegi...

Platforma DA...

Domnule Slusari,

Dumneavoastră aveți un minut pentru a prezenta două proiecte, două inițiative nr. 220 și nr. 221.

Nr. 17 și nr. 204 n-au fost susținute data precedentă.

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

... nici n-au fost puse la vot. Nici nr. 17, nici nr. 204 n-au fost puse la vot.

Dar, doamnă Președinte...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Atunci toate patru le prezentați și le supunem votului.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

Dumneavoastră nici nu știți ce vreau să spun.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Spuneți.

Domnul Alexandru Slusari:

Doamnă Președinte,

În spiritul constructivismului și buneii dispoziții a lui Dumitru Gheorghievici, Platforma DA nu insistă pe proiectele nr. 220, nr. 221, dat fiind faptul că, din câte eu înțeleg, există dispoziția să fie votate aceste proiecte și în comisie. Și ieri la Biroul permanent am văzut acest lucru.

Dar noi insistăm pe proiectul nr. 17, autor este domnul Oleinic, este un proiect foarte important, care ține de schimbarea metodologiei calculării adaosului comercial la produsele petroliere.

Să revenim noi la Platts pe două săptămâni cu participarea societății civile, deoarece noi, după mai multe expertize, plătim cu 3 lei mai scump pentru benzină și motorină, decât ar trebui în condițiile micșorării prețurilor la țiței. Și această inițiativă este înregistrată încă în ianuarie și este binevenită.

Insistăm să includem în ordinea de zi măcar în prima lectură să votăm și pe urmă să trecem la comisie. Din ianuarie șade acest proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și nr. 204, fiindcă am să le pun pe ambele.

Domnul Alexandru Slusari:

... nr. 204 să explic. Este un proiect legat de certificatul de forță majoră. Este unul tehnic, pe de o parte, pe de altă parte, este arhiașteptat de tot mediul de afaceri. Am obosit să vorbesc despre acest proiect.

Sunt împuternicit de mai multe asociații de business să pun această întrebare. Dacă noi nu modificăm această lege, Camera de Comerț și Industrie nu poate elibera certificatele de forță majoră. Și mulți agenți economici nu vor putea restructura datoriile, pe care le-au suferit în urma măsurilor pandemice.

Vă rugăm din suflet, haideți să includem acest proiect, el este tehnic. Camera de Comerț și Industrie este plină de cereri la moment. Foarte mulți agenți economici, pentru dâșii ultima speranță este să-și restructureze datoriile.

Repet încă o dată: nu vor fi exonerati de aceste datorii și nu este vorba despre relațiile cu Fisc-ul. Vorbim despre activitatea orizontală, relațiile civile.

Dacă votăm, noi o să ajutăm la foarte mult business să restructurăm datoriile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Absolut de acord.

Domnule Slusari,

Eu am să supun votului și unul, și altul... cu proiectul domnului Oleinic.

Domnule Oleinic,

Eu am discutat ieri cu Guvernul. Eu vă ofer cuvântul.

Și așteptăm să fie prezentat, mi-au promis că foarte curând prezintă avizul Guvernului și pe urmă trebuie să fie și raportul comisiei, și avizul Guvernului. Și la celălalt proiect e aceeași situație.

Domnule Oleinic,

Dacă vreți să adăugați ceva, suplimentați.

Sigur că proiectele sunt necesare și unul, și altul...

Domnul Alexandr Oleinic:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

E plăcut că conducerea... Parlamentul a atras atenția la legea aceasta.

Cu părere de rău, din ianuarie legea stă la avizare la Guvern.

Tot am discutat cu factorii de decizie. Ni s-a promis săptămâna viitoare să tragem linie cu prezentarea în comisie și cu discuțiile în plen.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dumneavoastră, ca autor, insistați să rămână săptămâna viitoare.

Și comisia am să rog să prezinte și raportul, și avizul Guvernului.

Domnul Alexandr Oleinic:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Asta este solicitarea autorului.

Supun votului pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 204 din 22 mai 2020. Atrag atenția, fără raportul comisiei și fără avizul Guvernului.

Cine este pentru, rog să votați. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Nu este majoritatea.

S-a supus votului.

Stimați colegi,

Vă rog, fiți foarte atenți, că vorbiți între dumneavoastră.

A făcut o prezentare domnul Slusari, proiectul nr. 204 din 22 mai 2020, pentru a fi inclus în ordinea de zi, cu privire la modificarea Legii cu privire la Camera de Comerț și Industrie.

Nu este nici avizul Guvernului, nu este nici raportul comisiei.

Pentru prima lectură, noi nu trebuie să supunem votului.

Dar supun votului încă o dată.

Cine este pentru a include acest proiect în ordinea de zi, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 24.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 23.

Dar, Secretariatul, câți sunt prezenți în sală încă o dată?

Doamna Zinaida Greceanîi:

98. (*Gălăgie în sală.*)

Cu 47 de voturi, proiectul nu a trecut pentru a fi inclus în ordinea de zi.

Următorul proiect vine din partea Frațiunii Partidului „Șor” – audierea în plenul Parlamentului a ministrului afacerilor interne.

Cine prezintă?

Doamnă Tauber,

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Bună ziua, stimați colegi.

Fracțiunea parlamentară a Partidului „Șor” solicită audierea în plenul Parlamentului, în ședința de astăzi, a ministrului afacerilor interne Pavel Voicu cu referire la starea excepțională în sănătate, în legătură cu izbucnirea noului focar de infecție de coronavirus în incinta Inspectoratului de Poliție Orhei și atitudinea iresponsabilă a conducerii acestuia. Este vorba de apariția unui focar de coronavirus la Inspectoratul de Poliție Orhei. Aproape 20 din cei aproximativ 90 de angajați ai Inspectoratului au fost testați pozitiv. Instituția nu a fost închisă în carantină. Toți ceilalți polițiști continuă să lucreze. Se expun riscului și pe ei, dar și pe cetățenii cu care interacționează zilnic.

Noi solicităm ca, în plenul Parlamentului, să vină ministrul afacerilor interne și să prezinte un raport referitor la situația în comisariatele din toată țara...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Deprindeți-vă, un minut ați avut la argumentare.

Noi am înțeles poziția dumneavoastră.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru a fi audiat astăzi, în ședința în plen a Parlamentului, ministrul afacerilor interne cu privire la situația dintr-un raion anumit – raionul Orhei, rog să votați.

Vă rog, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 24.

Sectorul nr. 3? *(Gălăgie în sală.)*

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

47 de voturi.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următoarea propunere.

De procedură.

Cine de procedură?

Da, domnule Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Chiar dacă această solicitare nu a întrunit numărul de voturi, fac apel la dumneavoastră, doamnă Greceanîi, să faceți uz de dreptul dumneavoastră și, totuși, să-l chemați pe domnul ministru săptămâna viitoare, pentru că această problemă nu este doar la Orhei. Înțeleg, și în sectorul Râșcani, în câteva secții de poliție sunt ofițeri infectați și dumnealor s-au adresat și la noi, pentru că sunt chemați la serviciu și ei nu știu, nu li se fac teste, deci este o problemă gravă. De aceea vă rog foarte mult, chiar dacă această propunere n-a întrunit numărul de voturi, să faceți uz de dreptul dumneavoastră și să-l invitați pe domnul ministru săptămâna viitoare, să ne prezinte un raport despre situația epidemiologică în rândul polițiștilor. Pentru că am văzut și din presă, pentru că deja un polițist sau mai mulți și-au pierdut viața pe câmpul de luptă cu COVID. Și e bine ca societatea să cunoască și să ajute. Pentru că, dacă societatea nu cunoaște, atunci diminuează riscurile.

Pentru că eu, personal, îmi pun mâinile în cap când văd ce se face pe rețelele de socializare, că lumea în continuare nu crede că este virus, când lumea crede că acest virus „pe-o ureche îți intră și pe alta îți iese”. De aceea e bine ca să vină domnul ministru, să vină și doamna Dumbrăveanu și să fie cât mai multă informație legată... de acest subiect.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Înregistrat.

Neapărat, prin Secretariat, vă rog să transmiteți această solicitare și pentru doamna ministru Dumbrăveanu, fiindcă-i principal Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, și pentru domnul ministru Voicu.

La acest subiect? (*Voce nedeslușită din sală.*)

De procedură.

Domnule Vitiuc,

Vă rog, de procedură.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Госпожа Председатель,

Каждый подсчет голосов создает споры в этом секторе по одному или двум голосам и создает спорные ситуации между коллегами, недопонимания.

Мы давно просили определиться с тем, кто будет считать голоса во втором секторе.

Какая проблема определить человека во втором секторе для подсчета голосов? Зачем мы делаем проблему из ничего?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Обязательно...

Domnul Vladimir Vitiuc:

Ну давайте определим вот сейчас кто это будет и все. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Domnule Filip,

Domnule Diacov,

Pentru sectorul nr. 2, vă rog să nominalizați cine va fi numărătorul. (*Strigăte în sală.*)

Domnul Dumitru Diacov:

Doamnă Președinte,

Măine, la ședință, noi o să ne consultăm și o să propunem, da. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Diacov,

Vă rog.

Domnul Dumitru Diacov:

Da. Fiindcă tabăra asta-i foarte gălăgioasă, și tot în spiritul... vreau să-i răspund domnului Slusari, în spiritul cooperării și colaborării fracțiunilor oficiale venite în Parlament, tot domnul Slusari... da, ne invită la discuții, la o cooperare, la găsirea unor compromise, eu propun să ne gândim, iată, și domnul ministru al finanțelor este, să discutăm despre... să căutăm niște soluții pentru completarea părții de venituri la buget și, împreună, să elaborăm o inițiativă legislativă, ca să impozităm deputații care pleacă. Bugetul are mari pierderi acum... (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu atât mai mult, domnule Diacov, după declarația împotriva traseismului politic, adoptată săptămâna trecută, practic, unanim în Parlament. (*Rumoare în sală.*)

Vă susțin.

Stimați colegi,

Hai deți...

Stimați colegi,

Vă ajunge atâta de procedură.

Da. Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Госпожа Гречаная!

Хотелось бы в очередной раз узнать ситуацию с системой электронного голосования в Парламенте. Мы живем в XXI веке.

Неужели составляет такую большую проблему закончить начатую программу по электронному голосованию и навсегда закрыть вопросы?

Вы же понимаете, что ситуация с подсчетом голосов находится на грани... на грани фола.

Зачем нужно создавать ситуацию, когда кто-то может быть обвинен в абсолютном подлоге процедуры голосования?

Господин... справа понимает, счета вам будут подарены в следующем заседании.

Госпожа Гречаная,

Еще раз, пожалуйста, вопрос, связанный с электронным голосованием, на какой находится стадии?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

După ce finalizăm completarea ordinii de zi, vă informez pe dumneavoastră despre această situație. Noi am discutat ieri la ședința Biroului permanent. Dumneavoastră perfect ați înțeles la care etapă suntem. Și de... *(Rumoare în sală.)*

Gata, am finalizat. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Următorul – din partea Frațiunii Partidului „Șor”, modificarea Legii cu privire... proiectul de Lege nr. 211 din 29 mai 2020, fără raportul comisiei de specialitate și fără avizul Guvernului.

Cine prezintă?

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Am venit cu acest proiect nu în zadar. Dumneavoastră vedeți care este situația la capitolul pandemiei astăzi în Republica Moldova. Medicii noștri sunt puși acum, practic, în situație de război. Noi venim cu acest proiect de lege, scopul căruia este fortificarea statutului de medic și garantarea mai multor facilități cadrelor medicale, ceea ce ei merită.

Noi venim cu propunerea de a egala statutul medicului cu cel al militarilor. Noi am propus acest proiect cu trei săptămâni în urmă, timp a fost suficient, nu înțelegem din ce motiv comisiile... poate și la unele comisii și a fost aprobat, dar comisia de profil nu a adoptat acest raport. De aceea noi solicităm ca comisia să ia o pauză, să analizeze proiectul și să venim astăzi pentru a-l adopta în prima, poate, și în a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului, cine este pentru a fi inclus în ședința de astăzi proiectul nr. 211 din 29 mai 2020, fără avizul Guvernului și fără raportul comisiei, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 0.

Sectorul nr. 2 – 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 3...

Sectorul nr. 3,

Voi v-ați hotărât să votați sau nu votați?

Sectorul nr. 3 – 10.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 10.

Voci din sală:

Care 10? (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 34 de voturi...

Stimați colegi,

Oricum, cu 34 de voturi... nu vă sfădiți degeaba.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, propus de Frațiunea Partidului „Șor” ... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Următorul proiect... proiectul nr. 222 din 5 iunie 2020, fără raportul comisiei, fără avizul Guvernului.

Din partea Frațiunii Partidului „Șor”, cine prezintă? Nr. 222.

Domnule Himici,

Vă rog.

Domnul Igor Himici:

Bună ziua!

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Уважаемые коллеги,

Мы просим внести в повестку дня проект закона № 222 о внесении изменений в Кодекс Республики Молдова об аудиовизуальных медиауслугах № 174/2018.

22 декабря 2017 года Парламент Республики Молдова...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Вы какой...?

Domnul Igor Himici:

Nr. 222.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 222 – „Zilele comemorative și zilele de sărbătoare.” (*Râsete și rumoare în sală.*)

Domnul Igor Himici:

Ааа, извините.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cine prezintă?

Domnule Himici,

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Veseliți-vă...

Domnul Igor Himici:

Zakon... также просим внести в повестку дня проект закона о дополнении пункта... буквы б) Решения Парламента № 433 от 26 декабря 1990 года о днях памяти, праздничных и выходных датах в Республике Молдова.

Вкратце... Ежедневно... ежегодно 6 июня отмечается день рождения великого русского поэта Александра Сергеевича Пушкина, и его творения признаны всемирной сокровищницей, являются настоящим наследием мировой культуры...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este... supun votului, cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 222 din 5 iunie 2020... noi înțelegem că populismul poate să facă pe orice.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, proiectul nr. 223 – Frațiunea Partidului „Șor”.

Cine prezintă? Din 5 iunie, nr. 223.

Doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Am venit cu această propunere, deoarece astăzi întreaga Europă deja nu mai privește incinerarea ca o soluție pentru viitor. Noi vedem toate, practic, rezoluțiile Uniunii Europene, Comisiei Europene ceea ce ține de tranziția spre economia circulară, ceea ce ar prevedea eliminarea deșeurilor, reducerea deșeurilor prin reciclare, reutilizare și valorificare. De aceea venim și insistăm ca să fie pusă la vot inițiativa ce ar permite interzicerea incinerării deșeurilor în Republica Moldova.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 223 din 5 iunie 2020, rog să votați, fără avizul Guvernului, fără raportul comisiei.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, de asemenea Frațiunea Partidului „Șor”, proiectul nr. 224 din 5 iunie 2020, fără raportul comisiei și fără avizul Guvernului.

Vă rog, cine prezintă?

Doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Doamnă Președinte,

Eu nu știu ce aviz trebuie, fiindcă până a fi avizul noi vom rămâne, în general, fără păduri.

Republica Moldova, astăzi, a ajuns una din statele cu cele mai puține păduri. Noi raportăm 12%, în general avem sub 9%. În România – 40% de păduri și Ucraina – tot sub 40%.

Este o situație catastrofală ceea ce se întâmplă astăzi cu pădurile Republicii Moldova.

Rog, ieșiți din oraș... eu nu știu, pe orice traseu și o să vedeți lemn brut care se vinde și se exportă deja.

De aceea solicităm ca să urgentăm procedura de examinare a acestui proiect de a introduce un moratoriu pe tăieri ale pădurilor, deoarece dacă mai tergiversăm, rămânem în general fără „plămâni” Republicii Moldova. Și nu putem vorbi de sănătate și de soluționarea altor probleme.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi inclus acest proiect nr. 224 din 5 iunie 2020, fără raportul comisiei, fără avizul Guvernului, care este necesar neapărat să fie...
(*Rumoare în sală.*)

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, de asemenea Frațiunea Partidului „Șor”, proiectul nr. 225 din 5 iunie 2020. De asemenea, nu există nici raportul comisiei, nici avizul Guvernului.

Cine este...

Cine prezintă?

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați colegi,

În contextul incinerării, pentru a menține capacitatea bună a acestor incineratoare, deci iată că s-au comis careva greșeli în Legea cu privire la subprodusele de origine animalieră... prin permiterea importului deșeurilor respective în Republica Moldova.

Cunoaștem cu toți, dacă nu cunoaștem, vă informez. În timpul incinerării deșeurilor de origine organică se elimină substanțe toxice. Printre cele mai toxice este dioxina care este clasificată ca super toxică.

Noi considerăm că trebuie urgent de corectat această greșală și de a interzice importul acestor tipuri de deșeuri și tranzitarea pe teritoriul Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului, cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 225 din 5 iunie 2020, fără avizul Guvernului și fără raportul comisiei de bază, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect, proiectul nr. 236 din 11 iunie 2020, fără raportul comisiei și fără avizul Guvernului.

Cine prezintă?

Doamna Tauber.

Doamna Marina Tauber:

Stimată doamnă Președinte,

Eu vă rog frumos să nu vă enervați și, probabil, dumneavoastră cunoașteți că proiectele de legi, care nu necesită fonduri adiționale din bugetul de stat, nu necesită avizul Guvernului și avizele comisiei.

Vă rog să studiați regulamentele și documentele necesare și respective.

Dar voi, stimați socialiști, să nu uitați că voi ați fost finanțați de liderul nostru Ilan Șor, care i-a dat drumul lui Igor Dodon și, datorită nouă, voi stați aici. (*Rumoare în sală.*)

Așa că, să aveți respect față de colegii noștri când ei prezintă proiectele de legi. Că vă vedem... că vă este foarte și foarte vesel, dar spuneți-ne nouă „mersi” că sunteți aici, toată fracțiunea voastră. Și mai lăsați nervi pentru altă dată, o să mai fie... noi vă promitem. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi,

V-am rugat o dată să nu vă menționați, dar a fost menționată fracțiunea și am să rog...

Dar, întâi de toate, supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi... (*Rumoare în sală.*) Păi, da, a expirat timpul. (*Doamna Tauber vorbește în sală.*) Calmați-vă, calmați-vă.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 236 din 11 iunie 2020, fără raportul comisiei și fără avizul Guvernului, rog să votați. (*Rumoare în sală.*)

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Replica din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor cine prezintă?

Domnul Grigore Novac.

Trei minute. (*Rumoare în sală.*)

Citiți Regulamentul.

Domnul Grigore Novac:

Doamnă Tauber,

Eu chiar vă mulțumesc că mi-ați oferit oportunitatea de a vă aduce aminte câteva momente.

Dumneavoastră când spuneți așa „гордым тоном – наш лидер”, el e un hoț ordinar, el nu-i lider. Nu încurcați hoții cu liderii. Și dacă vorbim de acel hoț, (*rumoare în sală*) acel hoț a spus mai multe că a finanțat și PAS, și mulți alții care au... care participă azi în politicul moldovenesc.

Mai mult decât atât, doamnă Tauber, dumneavoastră așa vorbiți acolo și faceți o gălăgie de parcă credeți că spuneți ceva important. Faptul că inclusiv dumneavoastră, care figurați prin rapoartele Kroll, sunteți în această sală, apoi iată eu am să vă spun că asta datorită că încă Procurorul n-a dovedit să ajungă la dumneavoastră, știți? (*Doamna Tauber vorbește în sală.*) Dar eu cred că o să ajungă și la dumneavoastră și o să ședeți, probabil, printr-o celulă undeva, o să vă pună un scăunel nu așa de moale ca aici, dar așa olecuțică mai tărișor, unde veți deprinde pe mulți ani înainte.

Eu vreau să vă spun că odată ce ancheta furtului miliardului avansează... Faptul că dumneavoastră faceți gălăgie „ca o cutie de aceasta goală”, asta nu înseamnă că mă puteți bruia pe mine.

Eu pot să vă zic că ancheta avansează... noi o să stăm tot aici... în furtul miliardului unde sunt implicați hoții Șor și Plahotniuc (*doamna Tauber vorbește în sală*) și să știți dumneavoastră că până la urmă se va afla

adevărul. (*Doamna Tauber vorbește în sală.*) Numărul de anchetă? Numărul anchetei o să vă spună Procurorul, n-o să vă spun eu.

Mai mult decât atât...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Tauber,

Vă avertizez.

Domnul Grigore Novac:

Doamnă Tauber...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă avertizez. (*Doamna Tauber vorbește în sală.*)

Domnul Grigore Novac:

Doamnă Președinte,

Poate ar fi cazul să chemăm medicii, că aici e deja cazul de... (*rumoare în sală*) e cazul medicilor cred că mai degrabă să se expună decât noi.

Și în acest context, eu, doamnă Tauber, v-aș chema să fiți mai calmă, pentru că săriți așa ca „o coțofană” și îi insultați pe toți împrejur, asta nu vă face față.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Doamnă Tauber...

Stimați colegi,

Noi trebuie să trecem la ordinea de zi. Terminați cu insultele personale. Terminați... luptați-vă ideologic în Parlament, dar nu treceți la personal, nu treceți la atacuri, vă rog. Altfel, vă închid microfoanele. (*Doamna Tauber vorbește în sală.*)

Următoarea... Următoarea... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*) (*Doamna Tauber vorbește în sală.*)

Stimați colegi...

Doamnă Tauber,

Respectați Regulamentul.

Doamna Marina Tauber:

Care Regulament?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Respectați Regulamentul. (*Doamna Tauber vorbește în sală.*)
(*Rumoare în sală.*)

Domnule Carp,

Vă rog.

Dreptul la replică.

Domnul Lilian Carp:

Mulțumesc, Grișa, că îmi dă dreptul la replică.

Ce să spun?

Doamnă Președinte,

În general, va fi de dorit noi să fim scutiți de aceste reglări de conturi, care și cu cine s-a ajutat în campania electorală. Eu înțeleg că la noi în politică se ajută când cu rucsacul, când cu „kuliokul” sau cu alt gen de... genți în care încap dolari. Dar eu cred că noi, totuși, nu suntem undeva în Tundra și strigăm ca să ne auzim unul pe altul, suntem în Parlamentul Republicii Moldova. Și haideți cumva aceste replici mai acide și despre felul care și cum v-ați dat rucsace și „kulioace”, asta s-o lăsați între voi și la Procuratură.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Carp,

Mulțumesc.

Eu exact la lucrul acesta mă refeream. Da, noi în Parlament putem să luptăm ideologic. Terminați, la toți se referă, cu atacurile personale, cu atacurile la partide, ideologic, avem ceva, haideți să ne luptăm.

Următorul proiect propus nr. 228 din 9 iunie 2020, de asemenea, data trecută l-ați propus, dar cum am mers pe procedura cealaltă, vă rog.

Cine prezintă?

Domnul Himici.

Domnul Igor Himici:

Законопроект о внесении изменений в Кодекс об аудиовизуальных услугах. 22 декабря 2017 года Парламент Республики Молдова принял закон, который фактически запрещает передачу в Республике Молдова информационных программ из стран, которые не ратифицировали Европейскую конвенцию о трансграничном телевидении.

Этот закон вызвал резкую критику, а самое главное, он противоречит Конституции Республики Молдова, которая гарантирует каждому гражданину право на доступ к любой информации, связанной

с общественными вопросами, и это право не может быть никем ограничено.

Ввиду этих обстоятельств, с учетом того, что в пункте 2 статьи 4 Конституции Республики Молдова провозглашается приоритет международных норм над внутренним законодательством, предлагается изменить внутреннее законодательство, а именно – исключить из Кодекса об аудиовизуальных средствах массовой информации непоследовательные пункты, которые запрещают доступ граждан Республики Молдова ко многим телевизионным программам.

Просьба включить.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Colegi,

Cine este pentru a fi inclus proiectul nr. 228 din 9 iunie 2020 în ordinea de zi de astăzi, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Faceți-vă agenda dumneavoastră.

Stimați colegi,

Următoarele propuneri... (*Rumoare în sală.*)

Terminați cu...

Stimați colegi, (*Rumoare în sală.*)

Vă trimit acuși pe toți să vă calmați. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi... (*Doamna Tauber vorbește în sală.*)

Doamnă Tauber...

Doamnă Tauber... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Acei care o să vorbiți în afara microfonului o să fiu nevoită să aplic Regulamentul Parlamentului și să vă lipsesc de cuvânt.

Următoarele propuneri, prezentate de către Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA”, patru propuneri.

Aveți un minut. Cine argumentează?

Vă rog, cine?

Domnule Candu,

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Sergiu Sîrbu primul subiect – proiectul nr. 167.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Le-ați prezentat toate într-o propunere. Un minut pentru toate patru.

Vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

De unde așa reguli, doamnă Președinte?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Sîrbu,

Minutul deja decurge. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Serghei Sîrbu:

Stimați colegi,

Rog introducerea pe agendă a proiectului de Lege nr. 167 din 4 mai 2020 privind declararea amnistiei asupra aplicării sancțiunilor contravenționale în perioada stării de urgență. Dorim să menționăm că majorarea drastică a sancțiunilor nu a adus nici un rezultat, vedem ce se întâmplă și în situația legată de infectare. Cei care merită să fie sancționați nu au fost sancționați, cei care nu merită au fost sancționați și sancționați selectiv.

În Europa deja sancțiunile sunt anulate, sunt diminuate, iar doar în Moldova se sancționează doar cei care ies după pâine. Credem că este absolut... acestui proiect...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului, cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul nr. 167 din 4 mai 2020, fără raportul comisiei și fără avizul Guvernului, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect nr. 194.

Vă rog, cine îl prezintă?

Domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Noi excludem această propunere de pe ordinea de zi. Următorul proiect îl va prezenta Vladimir Cebotari.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 136.

Domnule Cebotari,

Vă rog.

Domnul Vladimir Cebotari:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Rugăm să introduceți pentru examinare în ordinea de zi proiectul nr. 137... nr. 136 din 25 martie 2020 privind măsurile economice și sociale anticriză, aplicate pentru micșorarea impactului generat de pandemia COVID-19.

Vreau să vă readuc aminte că acest proiect l-am înregistrat anterior și vine cu un șir de propuneri, în mod special reducerea sau plafonarea salariilor persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Un al doilea lucru este aplicarea sau reducerea finanțării partidelor politice.

Al treilea ține de aplicarea pe perioada stării de urgență a unei majorări de 100 % la salariile pentru personalul instituțiilor medico-sanitare.

La fel, vine și cu clarificarea sau, mai bine zis, aplicarea... recunoașterea și aplicarea circumstanțelor justificative...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Poziția este clară.

Stimați colegi,

Supun votului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 136 din 25 martie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Următorul proiect nr. 168 din 6 mai 2020. Cine prezintă?

Doamnă Glavan,

Vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Propunem introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărâre nr. 168 din 6 mai 2020 cu privire la elaborarea proiectului Codului sănătății și proiectului Strategiei de dezvoltare a sănătății a Republicii Moldova 2020–2030.

Dragi colegi și prieteni parlamentari,

Este bine că astăzi am aplaudat în picioare medicilor, dar ei așteaptă de la noi acțiuni și decizii ferme. De aceea, având în vedere că mai mult de o

lună Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA” a propus acest proiect de hotărâre de Parlament, intervenim cu rugămintea să susținem și să demonstrăm cu adevărat că ne pasă de sectorul sănătății.

Astăzi, domeniul sănătății funcționează după un șir de acte legislative, unele învechite, unele modernizate. Există segmente întregi care nu sunt reglementate la nivel de lege, cum ar fi „Malpraxis”-ul, cum ar fi Colegiul medicilor, drepturile medicilor, drepturile pacienților. Nu există claritate cu privire la finanțarea sistemului de sănătate.

De aceea propunem să fie introdus pe ordinea de zi acest proiect de hotărâre. Solicităm ca să fie delegați proporțional reprezentanții tuturor fracțiunilor parlamentare. Această comisie trebuie să aibă cap de listă experții în domeniu, persoanele...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, poziția este clară.

La acest subiect, domnul Odnostalco.

Vă rog.

Fracțiunile au dreptul să se expună.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо, госпожа Председатель.

Что касается этого вопроса, хотел бы проинформировать, в принципе, это в публичном пространстве не все можно изучить. Как вы знаете, Президент объявил этот год годом медика, и есть соответствующий план мероприятий. Он был разработан совместно, я бы даже сказал, по инициативе медиков, по инициативе профессоров, руководителей медучреждений.

И в этом плане, если я не ошибаюсь, на второй странице очень четко написано о необходимости и о том, что сейчас создается группа по разработке Стратегии развития здравоохранения. И самое главное – о Кодексе системы здравоохранения. Эти вещи есть. Сейчас ведется работа по подготовке широкой рабочей группы. И эта работа ведется.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Mai vrea cineva să se expună?

Domnul Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, doamnă Președinte,

Este o temă cu rezonanță. Eu cred că noi trebuie să rugăm comisia specializată din Parlament, Comisia protecție socială, sănătate și familie, domnul Buza să organizeze o discuție în cadrul acestei comisii. Și comisia să

vină cu recomandări. Este o practică normală și obișnuită, pe care noi trebuie să o respectăm.

Mulțumim.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Se supune votului introducerea pe ordinea de zi a subiectului nr. 168... a proiectului nr. 168 din 6 mai 2020, fără raportul comisiei de bază.

Domnul Diacov a propus ca comisia de bază să examineze.

Cine este pentru introducerea în ordinea de zi, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Acestea au fost subiectele propuse suplimentar.

Acum vreau să vă spun... să vă întreb dacă cineva din autori are careva propuneri, fiindcă doar autorii sau președinții de comisii mai au voie să mai propună ceva la ordinea de zi.

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Propun introducerea pe ordinea de zi a proiectului de Lege pentru modificarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011.

Acest proiect a fost examinat ieri în cadrul comisiei, avem avizele la majoritatea comisiilor, Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, CNA, Guvernului.

De principiu, cu toți colegii am discutat, parcă nu avem divergențe pentru prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Raportul comisiei este. Pentru prima lectură.

Domnul Alexandru Jizdan:

Exact.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 133. Încă o dată, din ce dată?

Domnul Alexandru Jizdan:

Nr. 133 din 8 iulie 2011, dar numărul este 320 din 19 decembrie 2019. Eu am dat citire doar originalului. Dar proiectul este nr. 320 din 19 decembrie 2019.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 320 din 19 decembrie 2019.

Domnul Alexandru Jizdan:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

La propunerea comisiei, există și avizul Guvernului, adică propunerea Guvernului. Da, acuși, acuși.

Domnule Grosu,

Vă rog. Da.

Domnul Grosu din partea...

Domnul Igor Grosu:

Doamnă Președinte,

Noi am discutat și la fracțiune, susținem includerea acestui proiect de lege pentru prima lectură. Astfel ca să putem lucra și săptămâna viitoare să revenim în lectura a doua. Este un proiect important. Rugăm și colegii să susțină inițiativa.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Fracțiunea Partidului Socialiștilor? Susținem.

Domnule Moțpan,

Vă rog.

Domnul Chiril Moțpan:

Da, mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Moțpan.

Eu mă uit împrăștiat.

Domnul Chiril Moțpan:

Noi susținem, acest proiect este important să aibă avizul pozitiv. Dar folosesc acest moment și pentru... și ca procedură, dacă îmi dați voie, ca să nu mai revin o dată, pentru că... sau votăm întâi?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți...

Domnul Chiril Moțpan:

Bine, votăm. Și după aceea vă rog să-mi oferiți cuvânt 35 de secunde.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, stimați colegi...

Stimați colegi,

La propunerea Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, se propune introducerea în ordinea de zi a proiectului nr. 320 din 19 decembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Practic, mi se pare că, unanim.

Secretariatul, vă rog să aveți grijă.

La ordinea de zi, în calitate de autori, cine mai este? Rog să ridicați mâna. Nu văd.

Am apăsate butoanele aici. Dacă nu-i la ordinea de zi, atunci de procedură trecem.

Domnule Moțpan,

Vă rog.

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc.

Am vorbit astăzi în Parlament despre problema pandemică care s-a abătut peste noi. Vreau să vă formulez și să solicit informații de la Serviciul de Informații și Securitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți, domnule Moțpan, la sfârșit toate solicitările.

Domnul Chiril Moțpan:

... atunci, nu ca să nu mai ies la sfârșit.

Potrivit unei informații și la acest Serviciu, au fost înregistrate, o săptămână în urmă, era vorba de 18 cazuri oficial și 30 neoficial. Iar aseară am primit o informație că ar fi deja peste 100 de persoane infectate, ofițeri și membrii familiilor lor. Mi se pare foarte importantă această informație.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, în cadrul comisiei, să examinați acest lucru.

De procedură, până a trece de la votare.

Domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Probabil că ați văzut ieri știrile, 478 de cazuri noi. Și, totodată, eu observ aici în Parlament cel puțin zece deputați care nu poartă mască sau nu și-o pun cum trebuie.

Eu înțeleg că nu arătați bine la televizor, dar vă rog. Medicii stau 24 din 24 în costumele acestea, se sufocă. Noi măcar elementar putem să facem aceasta, să purtăm toți masca cum trebuie, pentru că aici umblăm numai cu ceas. Măcar unul să nu poarte mască, deja protecția este compromisă.

Vă rog frumos, haideți să purtăm toți mască. (*Rumoare în sală.*)

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Se referă absolut la toată lumea. De aceea și eu fac acest apel.

Stimați colegi,

Vă rog să îmbrăcați măștile.

Domnule Lebedinschi,

Doamnă Dolință,

Nu vă văd, sunteți cu mască ori fără?

Doamnă Ciobanu,

Vă rog să îmbrăcați masca.

Pe cine mai văd... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Aveți răbdare.

Domnule Savva,

Vă rog să puneți masca pe nas.

Stimați colegi...

De procedură – domnul Sîrbu.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Un anunț de procedură.

În baza procesului-verbal al Grupului parlamentar „PRO MOLDOVA” din 18 iunie, a fost luat act și acceptată cererea doamnei deputat Efrosinia Grețu de a adera la Grupul parlamentar „PRO MOLDOVA”. De astăzi, grupul parlamentar numără 14 deputați.

De asemenea, dat fiind numărul de deputați, în baza deciziei de astăzi a grupului, doamna deputat Eleonora Graur și domnul deputat Vladimir Cebotari au fost aleși în calitate de vicepreședinți ai grupului.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

O să aplaudăm cu toții peste 6 luni de zile.

Domnule Candu,

Vă rog, de procedură.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Permiteți-ne, potrivit Regulamentului, articolul 112, 113 și următoarele, să vă prezentăm și să prezentăm și plenului moțiunea simplă pe domeniul **sănătății** pe care o inițiem astăzi.

Și dacă permiteți, doamna Glavan o să dea o scurtă descriere.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, aveți la dispoziție 5 minute.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Haideți să...

Dar mergem deja așa.

Da, vă rog, domnule Diacov, până vine doamna Glavan.

Domnul Dumitru Diacov:

În legătură cu anunțul făcut cu referire la doamna Grețu, eu vreau să-mi exprim și regretul, și dezamăgirea extraordinară, fiindcă eu știu cum s-au atârnat față de doamna Grețu grupul respectiv în timpul precedent. Și

eu vreau să vă spun că m-au sunat aseară și câțiva primari, și câțiva oameni de rând de la Leova, s-au revoltat extraordinar. (*Rumoare în sală.*)

Frosea,

Ai făcut o prostie mai mare decât tine.

Îmi cer scuze, da.

Doamna Ruxanda Glavan:

Doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Din numele Grupului parlamentar „PRO MOLDOVA” și altor colegi semnatari, prezint atenției dumneavoastră moțiunea simplă asupra politicilor, acțiunilor și inacțiunilor guvernamentale în domeniul sănătății publice.

Pandemia provocată de coronavirus s-a extins pe tot globul pământesc. A infectat peste 8,4 milioane de oameni și a luat viața la peste alte 450 de mii. Această catastrofă epidemiologică nu avea cum să ocolească Republica Moldova, dar, cu siguranță, am fi putut înregistra cifre mult mai mici.

La ora actuală, avem peste 12 mii 700 de cazuri înregistrate, peste 438 de decese, avem peste 2 mii de cazuri de oameni angajați în sistemul de sănătate îmbolnăviți la locul de muncă sau în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, un antirecord mondial absolut, care este indicatorul direct de un management prost care ne costă, în continuare, viața, sănătatea oamenilor și sănătatea medicilor. În această situație critică, am ajuns din mai multe motive. În primul rând, am observat un management inadecvat cu trei componente decizionale, unele chiar neîncadrate în câmpul legal, care anunțau decizii, dar nu le coordonau între ele.

Am văzut și faptul că lucrătorii din sistemul de sănătate, toți eroii din prima linie, cărora li s-a aplaudat fără scrupule, din păcate, au lucrat și continuă să lucreze fără echipamente adecvate sau complete, iar cei infectați, deși li s-a promis, după care s-a inclus în cadrul legal, nici până astăzi nu și-au primit indemnizațiile de 16 mii de lei.

Pacienții care se tratează la domiciliu nu beneficiază de tratamente gratuite, nu li se fac testările gratuite promise, iar pentru cei internați nu este clar dacă sunt stocuri suficiente de medicamente specifice pentru tratamentul antiviral.

Protocoalele de tratament au fost aprobate tardiv, nu au fost actualizate periodic. Vă reamintesc că, până la sfârșitul lunii martie, medicii au activat fără ele. Avem medici infectați care, din cauza protocoalelor de diagnostică învechite sau testelor compromise cu rezultate fals negative, nici nu pot fi considerați ca oameni bolnavi cu COVID.

Agenția Națională pentru Sănătate Publică continuă să activeze ilegal în lipsa acreditărilor obligatorii de sănătate, nu asigură supravegherea obligatorie a circulației materialului infecțios, nu organizează corect controlul de laborator al prelevării materialelor biologice de la bolnavi, de la suspecti, de la contacti, de la cadavre și nici nu verifică răspunsul imun al populației câți dintre nou au deja imunitate.

Nu este clar câte teste au ajuns în țară din cele cumpărate cu 35 de milioane de lei. Vă amintesc că ni s-a spus că vor fi cumpărate 100 de mii, după care s-a anunțat că sunt 80 de mii și până astăzi nu este clar dacă au ajuns.

Oamenii nu sunt testați masiv, nici cadrele medicale, nici populația. Nu este clar câte din cele peste 70 de mii de testări făcute au fost plătite de oameni din buzunarele lor.

Măștile – această epopee și tragicomedie, la început a fost contestată importanța acestora. Acum toată lumea este obligată să poarte măști, fără a se asigura că populația are capacitatea financiară să realizeze acest deziderat.

Au fost redesenat statistici... Noi am fost mințiți cu rea-intenție, au fost pedepsiți medicii care, la început, au încercat să-și testeze colegii în laboratoare acreditate, au fost dați afară.

Noi astăzi suntem contactați zilnic de lucrătorii medicali, care sunt stupefiați de situația în care au ajuns. Ei se plâng de durere și ne cer ajutor.

Politicile în domeniul sănătății publice au eșuat, trebuie s-o constatăm cu regret. Iar greșeala guvernării și a responsabililor în domeniu astăzi continuă să ne coste vieți pierdute și sute de cazuri zilnice.

Luând act de cele expuse mai sus, în vederea necesității stringente de a soluționa problemele din domeniul sănătății publice și de a combate consecințele negative ale epidemiei, precum și luării unei măsuri urgente pentru a asigura protecția sănătății publice, Parlamentul Republicii Moldova constată gestionarea deficientă și neprofesionistă în domeniul sănătății publice a crizei pandemice cauzată de epidemia COVID-19, exprimă vot de neîncredere față de conducătorii autorităților publice centrale, responsabile de gestionarea crizei și solicită reevaluarea urgentă a politicilor în acest domeniu.

În același timp, solicităm de urgență luarea tuturor măsurilor pentru separarea Ministerului Sănătății de cel al Protecției Sociale, identificarea și numirea unui ministru de specialitate medic, cu competențe demonstrate în gestionarea urgențelor epidemiologice.

Doi. Revizuirea urgentă a politicii de testare a populației, efectuarea gratuită și masivă a cadrelor medicale, a populației generale.

Trei. Elaborarea de către Guvern, în termen de 7... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă deputat,

Noi v-am auzit.

Nu era necesar să vă ofer cuvântul de la tribuna centrală, dar, vă rog, dacă v-am oferit 5 minute, trebuie să vă încadrați.

Stimați colegi,

Eu am să rog Direcția generală juridică, domnule Creangă, să veniți să vă prezint această moțiune simplă, să ne dați avizul comisiei... Direcției generale juridice și, la următoarea ședință a Biroului permanent, să primim o decizie respectivă.

Vă rog. (*Voce nedeslușită din sală.*)

De procedură – domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемая госпожа Председатель,

Уважаемые коллеги!

В качестве информации хотелось бы сообщить, что в 2016–2017 годах министерство возглавлял человек, в планах которого... более того, была подготовлена национальная стратегия ликвидации больниц, в частности, мы говорим о районных больницах, вот, и тогда... и слава Богу, что тогда этого не произошло, что дало нам сейчас большую возможность максимально выдержать тот большой наплыв пациентов, который есть. Это раз.

Два. Большое спасибо тем коллективам медицинским из районов – это Окница, это Басарабьяска, – где лично Президент принимал участие в сохранении коллективов, это Чимишлия, другие районные больницы, другие районные советы как учредители в то время, которые спасли эти больницы. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

De procedură – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Doamnă Președinte,

Noi, săptămâna trecută, am votat această Declarație privind condamnarea traseismului, dar cumva „n-a luat foc”. Poate colegii din PD mai „trag” o citire și facem niște ediții periodice în acest sens.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dacă ar ajuta, am putea în fiecare zi să facem această citire.

Stimați...

Domnule Candu,

Dumneavoastră ați avut atâtea intervenții de procedură...

De procedură.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Să încercăm să respectăm toți Regulamentul și dumneavoastră sunteți persoana care sunteți împuternicită potrivit legii să o faceți. N-am înțeles cu ce... în ce calitate și cu ce ocazie ați permis domnului Odnostalco să facă acel comentariu.

Moțiunea a fost depusă, în cadrul moțiunii se vor dezbate absolut toate subiectele, domnule Odnostalco, iar în calitate de replică vrem să vă spunem următoarele: sunteți de un an... voi, socialiștii, de un an sunteți la guvernare, iar în ultimele 4–5 luni ați adus țara la dezastru și social, și economic, și sanitar. De aceea, dacă voi trebuie... sau dacă pe cineva trebuie să căutăm vinoveți pentru ceea ce se întâmplă, sunteți voi anume.

Vă mulțumim frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Furculiță,

De procedură.

Domnul Corneliu Furculiță:

Strict de procedură, doamnă Președinte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Deci dacă respectăm Regulamentul, atunci deputatul care a părăsit o fracțiune, trebuie să facă el declarația și trebuie să fie șase luni în calitate de deputat neafiliat.

De asemenea, vedem cum se prezintă proiectele de legi din partea deputaților neafiliați ca fiind parte a unui grup sau a unei fracțiuni.

Doamnă Președinte,

Vă rog să respectăm, într-adevăr, Regulamentul. Și deputatul neafiliat nu are dreptul să vorbească din partea unei fracțiuni dacă nu este autor al proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

A fost o solicitare din partea domnului Ulanov. O să-i ofer cuvântul domnului Secretar general.

Domnule Albu,

Vă rog să oferiți informații, ce-i cu votul electronic.

Vă rog, domnule Albu.

Domnul Adrian Albu – *Secretar general al Parlamentului*:

Da. Mulțumesc, stimată doamnă Președinte.

Îmi cer iertare. Deci aș dori să informez stimații deputați că, la moment, se lucrează. S-a prelungit termenul de implementare a sistemului e-vot și e-Parlament per integru până la începutul lunii septembrie.

Acest caz a avut loc, deoarece mai multe componente care trebuiau pentru sistemul informațional nu au venit, nu erau în stoc. Deja le avem pe toate. Se lucrează foarte mult la momentul cu MSign. Este o problemă ce o avem cu cheițele electronice ca să putem loga toți deputații în același moment în sala de vot.

Vreau să aduc... să atrag atenția tuturor deputaților, pentru că am senzația că nu se percepe un anumit lucru, că e-votul nu este separat de e-Parlament, este un sistem integru. Tot trebuie să lucreze per ansamblu, de aceea doar să instalăm e-votul este imposibil.

De săptămâna viitoare vom începe instalarea planșetelor/PC-urilor pe care se va face e-votul și cred că, până la începutul lunii septembrie, vom realiza acest proiect.

Totodată, aș dori să vin cu ideea ca poate domniile deputați să aibă... să avem suportul domniilor sale, să participe și ei la grupurile de lucru pe care le are Secretariatul în afara orelor de lucru și să vadă cum se lucrează.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc pentru această informație.

Sper să nu mai revenim de o sută de ori la aceeași problemă.

Stimați colegi deputați...

Stimați colegi deputați,

Votăm ordinea de zi.

Vă rog să reveniți la locurile dumneavoastră în sală.

Stimați colegi...

Domnule Diacov...

Domnule Vrenea...

Stimații domnii juriști...

Domnule Litvinenco,

Eu dacă nu vă văd pe dumneavoastră, mi se pare că toată fracțiunea nu votează.

Stimați colegi,

Cu amendamentele... cu suplimentele care au fost acceptate în cadrul votului în ședința plenară a Parlamentului, supun votului aprobarea suplimentului la ordinea de zi a ședințelor în plen ale Parlamentului din 18–19 iunie.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Ordinea de zi este aprobată.

Stimați...

Stimați colegi,

O să... haideți să vedem. Suntem la 11.24, peste 2 ore e... haideți, la ora 14.00 punem ora votului. De acord?

Cine este pentru această propunere, examinăm și la ora 14.00 este ora votului.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea deputaților.

Începem examinarea.

Primul – proiectul Hotărârii Parlamentului nr. 248 din 16 iunie 2020 – domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră se prezintă proiectul de Hotărâre nr. 248 privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Luând în considerare faptul că doamna Lidia Chireoglo și-a depus cererea de demisie, această cerere a fost înaintată și Parlamentului Republicii Moldova. În calitate de for legislativ, urmează să luăm act de cererea de demisie a doamnei Lidia Chireoglo din funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, ca Centrul mai departe să organizeze concurs în vederea desemnării unui nou director adjunct.

Eu vă mulțumesc și solicit susținerea acestui proiect de hotărâre.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți o întrebare.

Domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Da.

Drag coleg,

Nu vreți să faceți o propunere similară despre directorul CNA?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Alaiba,

Nu suntem noi cei care să-i forțăm pe cineva ceva să facă. A fost o cerere de demisie, noi trebuie să luăm act de această cerere de demisie și atât.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Vă rog, la subiect.

Domnule Alaiba,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Dumitru Alaiba:

Precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizări nu sunt. Ori este a doua întrebare, ori nu este.

Domnul Dumitru Alaiba:

Întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebarea a doua.

Domnul Dumitru Alaiba:

Dar vă amintiți anul trecut cum am demis un director? Poate mai demitem încă o dată? Pentru că votul meu personal, acest domn l-a trădat, timp de un an de zile nefăcând nimic.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule Alaiba,

Dumneavoastră în calitate de deputat cu drept... persoană cu drept de inițiativă legislativă, puteți să o faceți în strictă conformitate cu legislația. Să propuneți și Parlamentul va examina.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Bolea,

Dar care e pricina? Ce a scris doamna în cerere?

Domnul Vasile Bolea:

Doamna în cerere a scris următoarele:

„Prin prezenta, în temeiul alineatului (7) litera a) și alineatul (8) ale articolului 8 din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, rog să acceptați cererea de demisie a subsemnatei Lidia Chireoglo din funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, în care am fost numită de Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărârea nr. 81 din 11.05.2018.” Citat închis.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Ciobanu,

Aveți a doua întrebare?

Doamna Maria Ciobanu:

Nu-i întrebare, dar precizare.

Atunci când sunt numiți în funcție vin aici în sală. Chiar este interesant motivul cererii dumneaei și era cazul să indice în cerere, totuși, care-i motivul. Practic, dumneaei nu a indicat nici un motiv și cred că ridică multe semne de întrebare, domnule Bolea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Bolea,

Mai multe întrebări nu aveți.

Vă rog să prezentați raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Prezint raportul asupra proiectului de Hotărâre privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, inițiativa nr. 248 din 16 iunie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului National Anticorupție și comunică următoarele.

Prin proiectul de hotărâre se propune Parlamentului să se ia act de cererea de demisie a doamnei Lidia Chireoglo din funcția de director adjunct al Centrului National Anticorupție. În acest sens, Comisia juridică informează plenul Parlamentului despre examinarea cererii de demisie, depusă de către doamna Chireoglo.

Ținând cont de cele relatate, Comisia juridică a decis, cu votul majorității membrilor săi, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr. 248 din 16 iunie 2020.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

La tribuna guvernamentală văd mai mulți miniștri care sunt prezenți.

Următorul proiect nr. 249.

Dacă este ministrul finanțelor în sală? Nu este. Nu, nu este.

Următorul proiect este proiectul nr. 238.

Prezintă Radu Foltea, secretar de stat al Ministerului Justiției.

Vă rog.

Proiectul nr. 238 din 11 iunie 2020.

Domnul Radu Foltea – *secretar de stat al Ministerului Justiției:*

Stimată doamnă Președinte,

Stimați domni deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative. În speță, se propune includerea unei noi componente de infracțiuni, articolul 264² „Desfășurarea curselor ilegale” din Codul penal.

Proiectul de lege a fost elaborat în vederea reglementării, desfășurării și organizării curselor ilegale, adică organizarea întrecerilor, concursurilor,

antrenamentelor neautorizate pe drumurile publice, precum și participarea conducătorilor auto la aceste întreceri, concursuri sau antrenamente neautorizate.

Prin curse ilegale, de obicei, se înțelege o formă nesancționată și ilegală de curse auto care au loc pe drumurile publice. Cursele ilegale sunt asociate nu numai cu siguranța traficului rutier, dar și cu riscul de provocare a vătămărilor grave ale integrității corporale sau chiar decesul persoanelor. Prin urmare, este responsabilitatea statului să întreprindă măsuri pentru a aborda problema curselor ilegale și a comportamentului conducătorilor auto asociat cu acestea.

Atât desfășurarea, cât și organizarea curselor ilegale este reglementată într-un șir de state precum: Portugalia, Germania, Ungaria, Marea Britanie, precum și Canada, și Statele Unite.

Dacă aveți careva întrebări, nu ezitați, deci este o componentă nouă de infracțiuni, o componentă formală.

Rog susținerea acestui proiect.

Vă rog mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule secretar, mulțumesc.

Prima întrebare – domnul Fotescu.

Domnul Vadim Fotescu:

Спасибо, doamnă Președinte.

Уважаемый докладчик!

Скажите, пожалуйста... вообще идея, конечно, очень хорошая. Безусловно, надо ужесточить наказание, перевести его из плоскости административной в уголовную. Сама идея понятна и хороша, вопрос в том, будет ли она применима? Объясню почему.

Я не увидел в проекте самих понятий «соревнования», «состязания», «тренировки», то есть если не будут определены эти понятия хотя бы в правилах дорожного движения, то очень трудно будет квалифицировать данный поступок. Это во-первых.

Давайте так. Первый вопрос. Рассматриваете ли вы возможность внести именно понятия «организатора», «соревнования», «состязания» для того, чтобы этот закон не стал, вернее, эта поправка в уголовный Кодекс не стала мертвой и недействующей?

Спасибо.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc mult pentru întrebare, domnule deputat.

Sigur, bănuiesc că ați citit avizul Procuraturii Generale, care, de fapt, specifică acest lucru. După câte cunoașteți, Ministerul Justiției este autoritatea sau instituția responsabilă de toate modificările ce țin de coduri: Codul penal, Codul de procedură penală. Respectiv, deci noi colectăm modificările la Codul penal, fiind partea generală, partea specială, ca să le înaintăm domniilor voastre într-un bloc. Sigur că aceste modificări vor fi elaborate întru definirea întrecerii, concursului etc. și pentru a fi incluse în partea generală a Codului penal și, respectiv, prezentate dumneavoastră pentru aprobare împreună cu alte modificări importante la acest cod.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc

Domnule Fotescu,

A doua întrebare.

Domnul Vadim Fotescu:

Спасибо за ответ.

И второй вопрос.

Надеюсь, что это все будет выполнено.

И второй вопрос. Скажите, пожалуйста, вы оставляете право выбора при санкционировании в данной статье на лишение водительских прав. Вам не кажется, что нельзя в этом случае оставлять право выбора, и надо более жестко подойти к этому вопросу и лишать прав без выбора?

Domnul Radu Foltea:

Vă mulțumesc pentru întrebare, domnule deputat.

Deci este o chestie de proporționalitate. Respectiv, aplicarea sancțiunii este la discreția instanței de judecată și instanța urmează să decidă în funcție de circumstanțele atenuante, circumstanțele agravante, eventual există un concurs de infracțiuni cu mai multe alte consecințe care survin prin desfășurarea sau organizarea curselor ilegale.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Mersi, doamnă Președinte.

Domnule secretar de stat,

Sigur că scopul proiectului este unul foarte bun, trebuie să-l susținem, mai ales în prima lectură. Dar dumneavoastră în proiectul respectiv faceți...

pe lângă argumentele deja invocate de colegul deputat de care trebuie să ținem cont ca să poată fi norma aplicată, mai este o chestie ce ține de modificările la Codul contravențional. Pentru că ele, din punctul meu de vedere, nu se referă doar la cursele neautorizate, dar, spre exemplu, și la un protest care poate fi neautorizat organizat. Și, în speță, care ar fi raționamentul să abrogăm alineatele (2), (3) și (4) din articolul 243¹ din Codul contravențional, care cumva, îmi pare, nu este corect să fie abrogate? Dacă există vreo motivare?

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare, domnule deputat.

Alineatele respective din Codul contravențional 243¹, de fapt, reglementează participarea la desfășurarea neautorizată. În cazul dat, prin introducerea acestei componente formale, noi ridicăm gradul din punct de vedere legislativ deja la răspundere penală. Nu știu cum ar putea fi aceste alineate aplicate la proteste, participarea la desfășurarea neautorizată a concursurilor, antrenamentelor, competițiilor cu vehicule sau animale, adică...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog în microfon să vorbiți, fiindcă mi se pare că deputații nu prea aud.

Domnul Radu Foltea:

Îmi cer scuze.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Radu Foltea:

Doar introducerea acestei componente de infracțiuni, de fapt, vrem să îngustăm aria de aplicare, respectiv ca această componentă să fie aplicată anume pentru desfășurarea și organizarea acestor activități ilegale pe drumurile publice.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Domnule Plîngău,

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Dinu Plîngău:

Domnule secretar,

Spuneți, vă rog, dar când o să veniți cu modificările ulterioare la Codul penal, spre exemplu, ca să specificăm ce reprezintă, în genere, componența dată de infracțiune, ca, spre exemplu, un polițist să poată aplica sancțiunea și evident instanța să poată lua o decizie în acest sens?

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare.

Noi dorim să inițiem un grup de lucru pentru a... În baza acelor propuneri care au fost date de către Procuratura Generală, precum și alte autorități avizatoare, vom iniția un grup de lucru unde vom examina aceste propuneri împreună cu alte propuneri de modificare a Codului penal.

După cum am menționat și colegului dumneavoastră, deci noi nu venim cu modificări separate, dar le luăm toate într-un bloc pentru Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional etc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Frunze Petru.

Domnul Petru Frunze:

Domnule secretar de stat,

Stimați colegi,

În contextul tragediilor produse pe drumurile publice provocate de întreceri neautorizate între conducătorii auto, acest proiect, într-adevăr, este binevenit. Însă, dacă va rămâne în redacția actuală, va genera elemente de corupție și le spun care-s. Acest fapt ne motivează să propunem la pedeapsa complementară la articolul 264 alineatul (1) să fie exclusă sintagma „sau fără” și va rămâne o normă obligatorie „cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani”.

Luând în considerare că această infracțiune va fi consumată din momentul participării la întreceri neautorizate, este necesar ca pedeapsa complementară să fie obligatorie pentru cei care comit asemenea infracțiuni.

Și cunoaștem cu toții că justiția este măcinată de corupție. Și noi singuri oferim posibilitate agenților constataitori: procurorilor, judecătorilor să interpreteze după bunul plac această normă.

Totodată, să fie o selecție între conducătorii auto cărora să le fie lipsit dreptul de a conduce mijloacele de transport. Însă, unii vor avea a doua sau a treia zi acest permis de conducere, care la fel vor fi implicați iarăși în aceste curse neautorizate ilegale. Iar cetățenii vor fi expuși acestui risc ca să fie produse accidente rutiere, din cauza că noi din start nu interzicem ca cei care

au comis asemenea infracțiuni să fie lipsiți de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe perioada nominalizată în acest...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Frunze.

Domnul Petru Frunze:

Am venit cu această propunere și la Comisia administrație publică, unde a fost susținută unanim această propunere. Și voi veni cu un amendament pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnule Foltea,

Vă rog.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru acest narativ, domnule deputat.

Am înțeles, dar vreau să zic că...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Faceți ceva cu microfonul dumneavoastră, că el stă într-o parte și...

Domnul Radu Foltea:

Îmi cer scuze. Este important. Dar vreau să zic, în Codul penal noi avem partea generală, sunt reglementări de care se conduc instanțele de judecată. Concursul de infracțiune, aplicarea pedepsei în cazul unui concurs de infracțiune, articolul 84, unde foarte clar este reglementat cum se aplică pedeapsa complementară.

Dar înțeleg că dumneavoastră faceți referire la o jurisprudență neuniformă, da, care există fie în materie penală, fie în materie contravențională. Dar Codul penal are reglementările necesare.

Sigur că este la discreția și decizia Înalțului For legislativ de a examina și a decide asupra amendamentului propus de dumneavoastră.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Vovc.

Domnule Frunze,

Aveți a doua întrebare? Da, am înțeles.

Domnul Vovc – următoarea întrebare.

Domnul Liviu Vovc:

Eu înțeleg că acest proiect de lege a venit ca o replică la accidentul care s-a întâmplat la intersecția străzilor Ștefan cel Mare și Ismail. Și se presupune că acolo ar fi fost o cursă.

Dar nu tot timpul accidente se întâmplă în cazul curselor. Dar, pur și simplu, din cauza că unii își permit să treacă la roșu, unii își permit să depășească viteza în oraș.

Și întrebarea mea: de ce veniți doar cu aceste modificări? Dar Ministerul Justiției nu a prevăzut deodată și înăsprirea sancțiunilor pentru acei care trec la roșu și înăsprirea sancțiunilor pentru acei care depășesc viteza mai mult de 20 km/oră. Poate să punem doar pentru oranj, dar cu aceste modificări trebuie de venit, pentru că nu toți participă la curse. Sunt, pur și simplu, persoane care își permit să conducă agresiv prin oraș.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Foltea.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare, stimate domnule deputat.

Chiar suntem împreună cu colegii mei de la Ministerul Afacerilor Interne și suntem în proces de examinare a unor inițiative de modificare a Codului contravențional, care în esență ar include și ceea ce ați menționat dumneavoastră.

Deci iarăși mă refer la acel bloc de modificări, care urmează a fi operat la Codul contravențional.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, Mulțumesc.

Chiar vă rog, eu aici am să-l susțin pe domnul Vovc. Chiar vă rog să examinați acest lucru și să veniți cu niște măsuri foarte complexe, inclusiv până la lipsirea de dreptul de a conduce pe viață și confiscarea mașinii.

Domnule Vovc,

Vă rog, a doua întrebare.

Domnul Liviu Vovc:

Probabil că proiectul acela e tocmai din decembrie și încă tot îl aștept și eu să ajungă în Parlament, și nu a ajuns. Și aceasta este o problemă.

Referitor la întrebarea pe care a pus-o domnul Plîngău și nu a avut dreptul la replică. Este justificat din Codul contravențional să scoateți alineatul (2)/alineatul (3), unde se spune: „care a generat riscul producerii unui accident de circulație”.

Alineatul (4)... nu văd nici o justificare de ce ar trebui să fie ele retrase. Ele sunt extrem de necesare ca să rămână în Codul contravențional...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Poftim, domnule Foltea.

Domnul Radu Foltea:

Versiunea propusă de către autor, de către Ministerul Justiției, a reieșit din baza la toate avizele pe care noi le-am primit de la autoritățile avizatoare, precum și discuțiile din cadrul... când a fost elaborat acest proiect. Iarăși este la discreția dumneavoastră să decideți și dacă ceea ce propune autorul este sau nu este fezabil.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Noi, în general... Cred că aceste modificări sunt binevenite, dar sunt anumite întrebări. Fiindcă este foarte greu să poți face diferența: este sau nu este concurs sau întreceri neautorizate?

Fiindcă eu vă spun și locurile în care în Chișinău se fac cele mai multe întreceri neautorizate. Acesta este drumul Băcioiului, Viaductul, strada Albișoara, mai nou și strada Ștefan cel Mare. Acestea sunt locațiile în care se organizează.

Și dacă cumva se apropie poliția, ori va spune că, pur și simplu, merge pe drum cu viteză mai mare, ori, pur și simplu, că se află în apropiere și se uită. Fiindcă de această întrecere neautorizată sunt responsabili și acei care participă, dar și acei care propriu urmăresc această întrecere.

De aceea noi avem câteva probleme la acest proiect de lege. Prima este ca noi să dăm o definiție ce înseamnă propriu-zis întreceri neautorizate. Și atât timp cât această definiție nu este, este o problemă să-l poți sancționa.

Și a doua, eu consider că mai logic ar fi fost majorările sancțiunilor pentru cei care depășesc viteza. Cu cât viteza este mai mare, cu atât sancțiunile să fie mai mari. Și cred că aceasta ar fi fost rezolvarea problemelor. Ai depășit în zonă rezidențială cu 20 de km/oră, înseamnă că se măresc sumele. Ai depășit sau ai mers cu 120–130 km/oră, înseamnă că îți ia permisul pe viață. Și tot așa mai departe.

Fiindcă noi dacă o să facem sancțiunile așa cum mă refer sau cel puțin cum le văd eu, deci el o să fie mai logic decât propriu-zis... Fiindcă ei vor avea un avocat bun și o să spună „el nu se afla în concurs”, da, sau ilegal, „eu, pur și simplu, mergeam cu mașina cu viteză mare” și atât. Și atunci nu vei putea să-l tragi la răspundere. De aceea cred că trebuie sancțiunile să fie de alt gen.

Mersi mult.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare, stimate domnule deputat.

Sigur, cum am și menționat colegilor dumneavoastră, deci noi o să... noi deja lucrăm la aceste chestiuni în paralel. Bine, partea ce ține de depășirea vitezei sigur că o să o abordăm.

În ceea ce privește definițiile, sunt în nota informativă. Au fost acceptate și, respectiv, noi urmează doar să le încorporăm.

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnul Carp – a doua întrebare.

Domnul Carp.

Domnul Lilian Carp:

Eu m-am uitat în definiția care este. Ele sunt toate din mai multe state. Da, mă uit și România, și Marea Britanie, Portugalia ș.a.m.d. Dar eu vă spun că și acolo există probleme de asemenea gen.

Cum definim? Să nu uităm că există practică. Eu m-am documentat, este practică, unde ei iau anumite străzi ilegal, se închid ș.a.m.d. La noi îi de alt gen.

Deci eu am văzut cu ochii mei cum ei organizează. Sau se întâlnesc doi la Viaduct. Cine primul ajunge în partea cealaltă. Și-s doar doi în plin trafic rutier. Numai a apăsat pedala, omul a ajuns cu 160 în partea cealaltă, la ieșirea din Viaduct. Aici cum poți demonstra că ei au fost într-un concurs ilegal sau nu?

De aceea spun că sancțiunile care ar veni pentru depășire de viteză, dacă ar crește, aceasta ar fi o disciplinare. Și cumva noi am putea să-i sancționăm și cumva să prevenim. Aceasta așa ca o idee.

Mersi mult.

Domnul Vlad Batrîncea:

A fost o sugerare.

Următorul deputat este domnul deputat Nicolae Pascaru, Frațiunea Partidului Socialiștilor.

Domnul Nicolae Pascaru:

Domnule raportor,

Chiar este o idee foarte interesantă și trebuie numai decît de acționat la acest subiect. Pentru că în ultima perioadă noi cunoaștem toate acele accidente teribile, care se întîmplă.

Și în societate sunt mulți tineri, mai ales din familiile bogate, copiii „de aur” care își permit mașini scumpe. Și chiar sunt în clasa aceasta de risc, de a risca. Și nimeresc în niște accidente teribile.

Ar fi foarte bine să fie amenzi foarte mari. Pentru că acel permis care îl va lua la vârsta de 18–19 ani pe viață, eu cred că, nu știu, poate să treacă un an-doi tânărul să înțeleagă.

Dar dacă va fi o amendă, care va costa 100 de mii de lei, 200 de mii de lei, să știți că îi vom pune pe gânduri.

Și a doua întrebare am vrut să vă întreb: dacă acești tineri sau cum putem să-i numim „iubitori de viteză”, dacă au alternative, dacă este vreo federație de profil care să aibă un teren, să aibă un loc unde ei pot să-și arunce toate emoțiile? S-o facă legal și, probabil, organizându-se, eu nu știu, să mai strângă niște bani la buget, să mai...

Vă mulțumesc.

Domnul Radu Foltea:

Da. Mulțumesc.

Din punct de vedere al sancțiunilor, întrebarea pe care dumneavoastră prima ați ridicat-o, deci sunt sancțiunile care sunt, sunt sancțiuni variate... este atât amendă, cât și pedeapsa cu închisoare. Iarăși, noi vorbim aici despre o componentă de infracțiune. În cazul în care intervin alte infracțiuni, este concurs de infracțiuni, respectiv, sunt și alte pedepse, sunt și alte consecințe.

Din punct de vedere al desfășurării acestor curse sau întreceri într-un mod legal sau legalizat, sigur că sunt aceste federații, sunt aceste cluburi automobilistice, dar este important ca aceste cluburi automobilistice, aceste federații să fie înseși ele proactive și să vină să solicite de la Guvern, de la autoritățile responsabile, ca să le aloce strada, ziua, ora, deci ca să desfășoare aceste concursuri legal, da, nu noaptea, dar ziua etc.

Probabil că, în cazul acestor evenimente care se petrec, nu este un sentiment de faire-play, cum se spune, dar e o chestie mai mult de adrenalină. Noaptea, ilegal, fără... da, asta este.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Domnule Pascaru,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Pascaru.

Domnul Nicolae Pascaru:

... dacă nu este inițiativă din partea federațiilor, poate Poliția rutieră să-i organizeze toți, iarăși, iubitorii de viteză, să-i ducă undeva mai departe

de oraș, la vreo 100 de kilometri, și să-i fugărească tot așa vreo câteva zile, ca ei să fie mai liniștiți, pentru că fenomenul nu va dispărea.

Eu sunt din partea Botanicii, Grenoble, după ora 12 de noapte, sunt zile când, practic, toată Botanica urlă de la motoarele... acestor mașini și nu întotdeauna poliția intervine. (*Gălăgie în sală.*) Chiar, câteodată, poliția parcă se simte incomodă să se apropie de acești oameni. Ar fi bine de organizat legal, cumva, chiar și poliția să organizeze acești lideri care sunt implicați în activitatea asta.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc mult pentru întrebare, stimate domnule deputat.

Noi împreună cu colegii noștri, la Ministerul Afacerilor Interne, sigur că o să discutăm sugestia și propunerea dumneavoastră. Și eu sunt sigur că colegii noștri o să ia act și o să întreprindă măsurile necesare în acest sens.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Eu cred că colegii de la Ministerul Afacerilor Interne au luat act de propunerea domnului Pascaru. (*Rumoare în sală.*)

Următorul deputat este domnul Ulanov, Frațiunea Partidului „Șor”.

Domnul Denis Ulanov:

Mulțumesc mult.

Господин докладчик!

По информационной записке объективная сторона преступления, которую предполагается установить в статье 264² в новой, состоит в нарушении правил дорожного движения. При этом уже мы все отметили, что в самих правилах нет такой дефиниции, такого понятия, как состязания, соревнования. В статье 264, существующей статье Уголовного кодекса, объективная сторона... *latura obiectivă* точно такая же – нарушение правил дорожного движения. Есть такое понимание... юридическое понимание, что отсутствуют связующие элементы между двумя объективными сторонами преступления.

Вы прекрасно понимаете, как юрист по профессии, что это такое – структура, да, теория статьи Уголовного кодекса... структура преступления. Поэтому хотелось бы обратить ваше внимание на эти моменты, даже не столько вопрос, сколько обратить внимание на это, дотянуть в юридических формулировках с точки зрения связующего звена и правильной квалификации объективной стороны преступления в норме, которую вы предлагаете.

И, безусловно, вы должны прийти с инициативой по изменению правил дорожного движения и одновременно внесением изменений и в Уголовный кодекс и в правила дорожного движения. Иначе, как

сказал мой коллега, даже средней руки адвокат поломаёт соответствующее обвинительное заключение в суде.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc mult pentru întrebare, stimate domnule deputat.

Da sigur noi, chiar în cadrul grupului de lucru la elaborare, am discutat despre exact chestiunea asta, în special, cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne și Procuraturii Generale, dar aceste elemente, care, de fapt, urmează a fi elaborate și prezentate, sunt la nivel de inițiativă, la nivelul nostru, și urmează să le prezentăm. Am... decis să venim... în primul rând, cu această componentă de infracțiuni în Codul penal, pentru că Codul penal este... știți cum este, cel mai complex de modificat.

Toate celelalte acte adiționale, sigur că, noi o să venim cu modificări la ele, inclusiv cu definirea acelor noțiuni corespunzător. Da.

Mulțumesc mult.

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Ulanov,

Aveți a doua întrebare?

Mulțumim.

Următorul deputat este domnul Vremea Igor, Frațiunea Partidului Democrat.

Domnul Igor Vremea:

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Eu referitor la unele... am unele obiecții referitor la cele enunțate în cadrul discuțiilor pe marginea acestui proiect. (*Gălăgie în sală.*) Deci una din întrebări pe care colegii au ridicat-o este vorba despre aspectul terminologic sau noțiunile care sunt utilizate în dispoziția articolului, care se propune a fi introdus în Codul penal.

Vreau să vă zic că, la moment, noi, aceleași noțiuni, le avem în Codul contravențional, adică noi avem contravenția existentă la articolul 243¹, care operează cu aceleași noțiuni. Asta-i altceva, dacă ele nu sunt definite undeva în cadrul legal sau în cumulul de acte normative existent. De aceea eu propun ca, pentru lectura a doua, noi să prevedem posibilitatea introducerii sau să obligăm Guvernul ca, în decurs, de exemplu, de o lună, să vină cu propunerile concrete referitor la fiecare noțiune în parte. (*Rumoare în sală.*)

Mai departe. Domnul Plîngău și domnul Vovc au ridicat întrebarea referitor la articolul 243¹ alineatele (2), (3) și (4). Ce vreau să vă zic? Articolul 243¹ alineatul (2), practic, trece la o altă categorie de incriminare,

de la cea contravențională la cea penală. Respectiv, nu-și mai găsește (*voce nedeslușită din sală*) reflectare aici.

Alineatul (3) din 243¹, uitați-vă atent cum este formulat. El, de fapt, nu este aplicabil la moment. Și nu trebuie să insistați. Fiindcă el presupune... uitați-vă cum îi scris: încălcarea unei încălcări, adică nerespectarea încălcării prevăzute, adică el nu-i aplicabil. Înțelegeți? (*Voce nedeslușită.*) Și el nici nu necesită să fie.

Și alineatul (4), iarăși, este vorba despre alineatul (2) din propusul articol 264² din Codul penal, așa că este logic propunerea ministerului referitoare la articolul II. De aceea rog să nu insistați pe această propunere... Doar că eu zic să instituim un termen pentru Guvern ca să vină cu modificările necesare ca să fie aplicabilă această componentă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Foltea,

Vă rog.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc foarte mult, domnule deputat.

Da, sigur, iarăși, este decizia Înalțului For. Dacă se dorește instituirea unui termen, noi o să-l executăm.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Vremea,

Aveți a doua întrebare? Nu.

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Stimate coleg, (*Rumoare în sală.*)

Eu am vrut să mă refer la problema de la etapa constatării, și anume: cum anume propuneți să minimizăm, să reducem riscul corupției la etapa constatării acestei contravenții? Pentru că știm bine că acest sport, să-i spunem așa, este preferat inclusiv de băiețași, feciorași de directori, de tot felul de șefuleți. Cum anume reduceți și minimizați acest risc de corupție?

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc pentru întrebare, stimată domnule deputat.

Este o întrebare complexă, așa spune eu, la care nu aș putea să vă spun, din punct de vedere tehnic, să vă răspund, cum adică echipajele de poliție

cum ar reduce acest risc. Dar bănuiesc că, atât IGP-ul, cât și... IGP-ul, din punct de vedere practic și tehnic, cât și Ministerul Afacerilor Interne, la nivel de politici... au toate mecanismele necesare.

Deci există Direcția anticorupție din cadrul MAI-ului. Există posibilitatea de a crea echipe multidisciplinare... interdisciplinare... interinstituționale, pardon, eventual cu Centrul Național Anticorupție, întru prevenirea eventuală a corupției în acest... pe acest segment. Sunt mai multe metode și mecanisme care, probabil, dacă sunt aplicate corect, ele funcționează. Respectiv, riscul corupției este redus.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Alaiba,

A doua întrebare?

Domnul Dumitru Alaiba:

Îi cam general răspunsul, dacă nu vă supărați.

Totuși, haideți să presupunem că este un băiețuș, care merge cu 150 km/oră și încă și împușcă din armă. Ce pedeapsă primește el? Și mă refer la nepotul domnului Președinte aici.

Domnul Radu Foltea:

Domnule Alaiba,

Nu cunosc cazul, îmi pare foarte rău. Dar din ceea ce ați descris, nu știu... sincer, nu vă pot răspunde. Adică, nu pot califica acțiunile date, nu sunt organ de urmărire penală, nu sunt procuror, îmi cer scuze.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Jizdan.

Două întrebări ați avut?

Domnul Dumitru Alaiba:

Precizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Precizări nu există.

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

În mare măsură, toată lumea are dreptate. Ca să știți, statistica arată în felul următor. Mortalitatea pe trasee: prima cauză este depășirea vitezei, a doua este trecerea la roșu și a treia cauză este încălcarea regulilor de către pietoni.

Cu adevărat, întrebarea aceasta este una complexă. Dumneavoastră ați venit... noi reacționăm, de obicei, post-factum. Dar problema este una complexă și vreau să vă dau câteva exemple.

Aduceți-vă aminte, câte accidente rutiere noi aveam pe tronsonul când mergem la aeroport, intersecția Băcioi. Din momentul când am instalat cameră de supraveghere pe acest tronson, practic, nu avem accidente. Și aici o să răspund la întrebarea domnului Alaiba, care a întrebat ce trebuie de făcut în cazul ăsta.

Astăzi, pe fonul sărăciei, pe fonul corupției, pe fonul focusului de cadre, ar trebui de exclus factorul uman. În Ministerul Afacerilor Interne, și aici mă adresez colegilor din Ministerul Afacerilor Interne, și solicit azi și un răspuns oficial, am făcut un studiu de fezabilitate care prevedea instalarea în Republica Moldova a câteva mii de camere de supraveghere. Eu consider că ducerea până la capăt a acestui proiect, automat, va exclude mult din rata accidentelor rutiere cu consecințe mortale.

De aceea, stimați colegi, tuturor dându-vă dreptate, eu... s-a apropiat de mine domnul Grosu și propunea dânsul să aplicăm 108. Propun și eu, dacă nu supăr pe nimeni, să aplicăm acest articol.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule Jizdan.

Dar nu mai avem alte întrebări.

De aceea, domnule Foltea, vă rog să luați loc.

Voci din sală:

Se aplică automat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Se aplică automat.

Rog Comisia juridică, numiri și imunități, domnule Bolea...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Fiți vă rog foarte atenți.

Eu propun rapoartele, corapoartele comisiilor să fie citite de pe loc.

Nu sunteți împotriva?

Domnule Bolea,

Vă rog. Raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Se prezintă raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative, înregistrat sub nr. 238 din 11 iunie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop incriminarea desfășurării curselor ilegale (întreceri, concursuri, antrenamente neautorizate) și abrogarea prevederilor similare din Codul contravențional al Republicii Moldova.

În acest sens, participarea conducătorului mijlocului de transport la întreceri, concursuri sau antrenamente neautorizate pe drumurile publice se va sancționa cu o amendă de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore cu (sau fără) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 2 ani.

În același timp, organizarea întrecerilor, concursurilor sau antrenamentelor neautorizate pe drumurile publice se va sancționa cu amendă în mărime de la 1350 la 1500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 2 ani. În această ordine de idei, faptele prejudiciabile menționate supra se vor considera infracțiuni ușoare.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu majoritatea de voturi ale membrilor săi, propune spre examinare și adoptare în prima și a doua lectură proiectul de Lege nr. 238 din 11 iunie 2020.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu sunt.

Următorul proiect... ora votului, vă aduc aminte, la ora 14.00.

Următorul proiect este proiectul nr. 173 din 11 mai 2020.

Prezintă ministrul sănătății, muncii și protecției sociale – doamna Dumbrăveanu.

Doamna Viorica Dumbrăveanu – *ministru al sănătății, muncii și protecției sociale*:

Stimată doamnă Președinte,
Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Republica Belarus privind securitatea socială, semnat la Minsk la 23 octombrie 2019.

Menționez că Republica Moldova are încheiat cu Republica Belarus un Acord privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii, care a fost semnat în anul 1995 și unul din principiile de bază ale acestui acord îl reprezintă principiul teritorialității. Principiu, de fapt, care la momentul actual, nu mai corespunde realităților existente.

Acordul care se prezintă atenției dumneavoastră este elaborat în temeiul articolului 12 din Carta Socială Europeană revizuită, ratificată parțial de către Republica Moldova.

Acordul are la bază principiile europene, de coordonare a sistemelor de securitate socială și este similar celorlalte 13 Acorduri în domeniul securității sociale care au fost semnate de către Republica Moldova.

Scopul Acordului este asigurarea dreptului la pensie, dar și portabilitatea acestui drept pentru persoanele care desfășoară o activitate de muncă în Republica Moldova și/sau în Republica Belarus.

Astfel, în baza acestui Acord, persoanele îndreptățite vor beneficia de pensii pentru limită de vârstă, pensii de urmaș, pensii de dizabilitate care este determinată de către boală obișnuită, pensii și indemnizații de dizabilitate determinate de accidente de muncă și boli profesionale.

Reieșind din argumentele care au fost aduse, rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Aveți întrebare.

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Госпожа министр, добрый день!

Скажите, в информационной записке содержится информация, что в Республике Молдова порядка четырнадцати таких соглашений с другими странами, и в 21-й статье Договора также указано... вернее, дается ссылка на Соглашение между Правительством Молдовы и Белоруссии о гарантиях прав граждан 95-го года, в области пенсионного страхования.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Așa.

Domnul Denis Ulanov:

Первый вопрос такой... А в самой информационной записке этой информации нет, про наличие такого соглашения. Скажите, насколько эффективно было соглашение 95-го года, как оно применялось, какой был опыт применения для нового соглашения?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule deputat,

Într-adevăr, și acum când am prezentat acest proiect de lege, am menționat că Republica Moldova are deja încheiate 14 astfel de Acorduri, Acorduri în domeniul securității sociale. Cu adevărat, cu mai multe state, în special, din spațiul ex-sovietic, în cazul dat mă refer, Republica Moldova avea încheiate acorduri bilaterale care erau bazate pe principiul teritorialității. Adică, dreptul la pensie se stabilea în acel stat unde persoana își avea domiciliul, în condițiile legislației statului respectiv.

Dar vreau să vă aduc la cunoștință că, într-adevăr, începând cu anul 1998, atât Republica Belarus, cât și Republica Moldova au trecut la sistemul individual de evidență a contribuțiilor de asigurări sociale, adică sistemul de asigurări sociale s-a modificat, și în condițiile acestor modificări în sistemul de asigurări sociale, activitatea care este realizată de către cetățeni, în cazul dat vorbim ai Republicii Moldova, după anul 1998, în afara teritoriului Republicii Belarus, nu este luată în calcul la stabilirea dreptului la pensie.

Deci în condițiile date ca și principiu cheie îl reprezintă salariul mediu pentru activitatea care este realizată de către persoana dată, salariul mediu din statul corespunzător, adică în cazul dat concret vorbim de Republica Belarus.

De aceea, într-adevăr, din momentul în care s-a trecut la sistemul de asigurări sociale, una din recomandările de bază și unul din obiectivele de bază pentru Republica Moldova este încheierea acestor acorduri bilaterale, pentru a se lua în calcul contribuțiile de asigurări sociale realizate de către cetățeni, aplicarea în cazul dat nu a principiului teritorialității, dar, cum am menționat, principiul proporționalității și în dependență, într-adevăr, de acea contribuție care este achitată de către persoană să-i fie stabilit și dreptul la pensie sau la alte tipuri de prestații sociale care sunt garantate de aceste acorduri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

A doua întrebare aveți?

Da, a doua întrebare, domnule Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Второй вопрос. Этот проект проходил и должен проходить дальше процедуру по законодательству для заключения международных актов. Проект этого соглашения был еще в 2017 году утвержден правительствами обеих стран. Можете ли вы объяснить, почему... и что происходило за эти фактически три года? Претерпел ли текст какие-то изменения по сравнению с утвержденным вариантом в 17-м году? И не видите ли вы необходимость предварительного его одобрения в порядке 42 статьи, положений о механизме заключения, применения и расторжения международных договоров?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Ceea ce a fost aprobat de către Guvern, de fapt, este inițierea negocierilor în privința acestui Acord. Însuși Acordul, deci după ce a trecut procedura, toate rundele de negocieri bilaterale, a fost semnat la Minsk la 23 octombrie 2019 și, conform procedurii, a urmat inclusiv prezentarea acestui proiect pentru aprobare de către plenul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Raportul comisiei de bază.

Domnul Vreamea, Comisia politică externă și integrare europeană.

De pe loc, vă rog, domnule Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat respectivul proiect de lege, astfel că a fost întocmit raportul comisiei și, ca rezultat, se propune adoptarea acestui proiect de lege inclusiv în a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Următorul proiect care se supune dezbaterilor este proiectul nr. 197 din 21 mai 2020.

De asemenea, doamnă Dumbrăveanu,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, proiect, de fapt, care vine cu amendamente la unele articole din Codul muncii, inclusiv la Legea sindicatelor. Temei pentru promovarea acestui proiect îl determină, în mod special, hotărârile care au fost pronunțate de către Curtea Constituțională și în cazul dat vorbim de Hotărârea nr. 34/2017 și Hotărârea nr. 3/2020.

În temeiul acestor hotărâri ale Curții Constituționale, se exclude dreptul de veto al organelor sindicale în momentul în care se realizează tragerea la răspundere disciplinară, transferul la o altă muncă, concedierea salariaților membri de sindicat, a salariaților care sunt aleși în componența organelor sindicale și neeliberați de la locul de muncă de bază sau a conducătorilor organizațiilor sindicale primare, care, la fel, nu sunt eliberați de la locul de muncă de bază și se va efectua cu consultarea prealabilă a organelor sindicale, evitându-se în cazul dat obligativitatea acordului scris care este eliberat de către organele sindicale.

În pofida faptului că se propune excluderea obligativității acordului organului sindical la concedierea salariaților care sunt aleși în componența organelor sindicale, rămâne o garanție pentru salariați oricum concedierea să se realizeze doar în baza acelor condiții exhaustive, care actualmente sunt prevăzute în Codul muncii, și nu statutul de membru de sindicat este temei pentru încetarea raporturilor de muncă sau revizuirea condițiilor cu privire la aceste raporturi de muncă.

În contextul celor enunțate, rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, doamnă ministru.

Întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnul Buza.

Domnule președinte,

Vă rog.

Domnul Ghenadie Buza:

Doamnă Președinte,

Mulțumesc mult.

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 197.

Potrivit notei informative la proiect, pentru executarea Hotărârilor Curții Constituționale nr. 34 din 8 decembrie 2017 și nr. 3 din 4 februarie 2020 se propun modificări la articolul 33 din Legea sindicatelor și la unele articole din Codul muncii, care prevăd, în special, că atragerea la răspunderea disciplinară, transferul la o altă muncă sau concedierea salariaților membrilor de sindicat, a salariaților aleși în componența organelor sindicale și neeliberați de la locul de muncă de bază sau a conducătorilor organizațiilor sindicale primare neeliberați de la locul de muncă de bază se va efectua cu consultarea în prealabil a organelor sindicale respective.

Urmare a votării, cu votul unanim al membrilor săi prezenți la ședință (8 voturi – pentru), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative nr. 197 în ședința de plen în Parlament în lectura întâi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu sunt.

Următorul subiect este proiectul de Lege nr. 249 din 16 iunie 2020.

Prezintă domnul viceprim-ministru, ministru al finanțelor Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța – *viceprim-ministru, ministru al finanțelor*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Onorat Parlament,

Guvernul prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind aprobarea unor modificări și abrogarea unor acte normative. În principal, proiectul urmărește implementarea unor soluții adiționale de susținere a mediului de afaceri în contextul atenuării efectelor crizei pandemice asupra economiei naționale. Astfel, prin prisma ajustării prevederilor Legii nr. 60 din 23 aprilie 2020 privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative, se propune:

1. Lărgirea listei categoriilor de beneficiari ai Programului de subvenționare a dobânzilor prin includerea agenților economici creditați de către organizațiile de creditare nebankare.

2. Majorarea sumei creditului pentru care se subvenționează dobânda de la 3 la 6 fonduri de salarizare lunare.

3. Revizuirea condițiilor aplicate Programului de rambursare a taxei pe valoarea adăugată în vederea simplificării și creșterii accesibilității la program. Aici se are în vedere excluderea a celei limitări de... a unui singur fond de retribuire a muncii echivalent cu luna februarie a anului 2020.

4. Acordarea posibilității depunerii cererii de subvenționare în cadrul Programului de subvenționare a dobânzilor pentru fiecare lună calendaristică separat, dar și cumulativ pentru două sau mai multe luni.

Totodată, în vederea perfecționării administrării fiscale, se propune împuternicirea Serviciului Fiscal de Stat cu dreptul de control asupra corectitudinii mărimii subvenției acordate întreprinderilor și organizațiilor necomerciale care au instituit șomaj tehnic și/sau staționare și a corectitudinii mărimii subvenției acordate în cadrul Programului de subvenționare a dobânzilor.

Vă rog susținerea acestui proiect care este unul important, așteptat de mediul de afaceri. A fost discutat cu asociațiile de business. Aici se reflectă o bună parte din acele propuneri și aspirații care au fost expuse de aceste asociații, dar și mai multe idei pe care le-am avut în discuții comune, inclusiv cu dumneavoastră, asupra acelor pârghii pe care le putem oferi mediului de afaceri, în această perioadă de criză pandemică și post-criză.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Domnule viceprim-ministru,

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Două întrebări. Din start vreau să vă spun că Frațiunea „Platforma DA” va susține acest proiect, chiar dacă noi rămânem cu părerea fermă că o bună parte din acești bani, în condiția unui deficit și lipsa acută de mijloace financiare, se duce pentru companiile care absolut nejustificat vor primi acest sprijin și care n-au suferit deloc în urma pandemiei.

Prima mea întrebare este: dacă dumneavoastră puteți să ne oferiți cifrele statistice pe trei programe de subvenție. Noi am avut un program în cadrul situației excepționale, pentru a subvenționa taxele și impozitele aferente salariilor, plătite strict pentru acei care au suferit.

A doua programă cu aceste credite, deja avem prima lună. Dacă puteți să ne spuneți care este statistica, câte cereri avem și care sumă a fost oferită?

Și a treia cu referire la TVA. Bănuiesc că puțin cine a... programul e de așa natură că trebuie să treacă o lună cel puțin. Dar, totuși, dacă puteți oferi această statistică? Și dacă există delimitarea mai ales cu creditele. Câte companii au primit aceste subvenții din acei care au suferit, și-au sistat activitatea? Și câte companii au primit subvențiile, care nu au avut nici o restricție?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Da, vă mulțumesc.

Stimate domnule vicepreședinte al Parlamentului,

La ziua de ieri, în Serviciul Fiscal de Stat au fost înregistrate deja 251 de decizii pentru acordarea subvenției la acei agenți economici, care pretind subvenționarea impozitelor aferente plăților salariale. Suma totală de 7885000, acceptată pentru subvenționare.

În partea ce ține de subvenționarea dobânzilor, reamintesc că, în conformitate cu legea, acest program de subvenționare a dobânzilor se aplică pentru creditele noi, contractate după 1 mai.

Respectiv, plata dobânzilor pentru prima perioadă, presupunem că și agentul economic a contractat acest credit în mai, încă nu a survenit termenul de plată a dobânzii pentru acest credit, care eventual poate să fie iunie, iulie și mai departe. Depinde de graficul care este.

Dar oricum, la ziua de astăzi, au fost examinate și acceptate deja 4 cereri de subvenționare a dobânzilor, la care a parvenit termenul și a fost depusă cererea agentului economic.

La întrebarea dumneavoastră în partea ce ține să repartizăm această sumă de subvenții pentru impozitele salariale celor care subvenționează 100% sau 60%, am să vin cu informație suplimentară. Nu am acum așa divizare din cele 251 de cereri.

În partea ce ține de subvenționarea prin Programul de rambursare a taxei pe valoarea adăugată în contul achitării impozitelor salariale, deci vinerea aceasta, în „Monitorul Oficial” o să fie publicat Regulamentul privind modalitatea de aplicare. După care deja o să purcedem nemijlocit la executare.

Acolo, la ziua de astăzi, pe acest capitol nu avem încă nici o cerere înregistrată. Și, respectiv, așteptăm un volum mare de cereri, care vor parveni deja după darea de seamă, pentru perioada fiscală luna mai,

termenul de depunere a cărora este 25 iunie. Atunci va fi și Regulamentul deja în vigoare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Slusari – a doua întrebare.

Domnul Alexandru Slusari:

A doua întrebare referitor la argumentarea financiar-economică. Eu am citit în nota informativă că extinderea acestui Program de subvenționare se face tot din contul sumelor prevăzute inițial în cadrul bugetului de stat.

Eu și atunci am menționat că 90 de milioane, care erau prevăzute pentru aceste scopuri, mi-a părut o cifră destul de mică.

Dumneavoastră sunteți sigur că cu 90 de milioane o să fie posibil? Sau sunt ceva șiretlicuri despre care noi nu cunoaștem? Dar mi se pare că 90 de milioane sunt absolut insuficiente, pentru a finanța acest program.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule vicepreședinte,

Și noi suntem de părerea că 90 de milioane de lei este insuficient pentru a finanța acest program. Dar, totodată, noi nu venim cu șiretlicuri. Deci noi venim cu transparență și am să explic cum. Da, am să încerc să explic.

Deci pentru luna iulie, Guvernul intenționează, planifică să vină în Parlament cu a doua rectificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2020. Și iată în această rectificare noi deja o să avem care este dinamica de subvenționare la capitolul impozitelor salariale. Deci într-acel Fond de subvenționare de 300 de milioane.

Și la moment, noi lucrăm asupra proiectului de lege. Și, în viziunea Ministerului Finanțelor, care sper să fie aprobată și de Guvern, propunem să comasăm acele două fonduri de 300 de milioane și de 90 de milioane. Să creăm un fond comun – 390 de milioane, care să fie suficient pentru subvenționarea și a primei, și a doua acțiuni deja în formule extinse.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Domnule ministru,

Mersi pentru răspunsurile acordate până acum. Din cifrele pe care ni le-ați prezentat, eu personal conclud că măsurile propuse nu funcționează, nu lucrează. Patru companii doar.

Dar întrebarea mea este despre alt set de cifre. Aveți cumva vreo evaluare, vreo estimare câte companii, de fapt, au avut de suferit? Câte companii au staționat? Câte locuri de muncă au fost, haideți să spunem, înghețate? Câți oameni nu și-au primit salariul timp de 3 luni de zile?

Aveți așa estimare în Guvern? Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci la prima parte de întrebare, remarca la care v-ați referit că doar patru companii au primit subvenționarea la dobânzi.

Stimate domnule deputat,

Încă o dată repet, deci acest program se referă la dobânzile pe credite obținute începând cu 1 mai. Deci știți că procedura de contractare a unui credit nu-i chiar așa în aceeași zi. Deci sunt anumite... business-plan, examinare la comitetul de credit, aprobare, gaj posibil, alte circumstanțe.

Și chiar dacă în luna mai s-au încheiat deja mai multe credite de acestea, plata dobânzii aferente primei perioade, dacă începând cu luna mai, încă n-a survenit.

De aceea indicatorul acesta de 4 companii, eu cred că, în viziunea mea, nu este deloc relevant. Și nu este cazul cu el să operăm. Ca să fim obiectivi asupra situației.

În partea ce ține de acele statistici la care v-ați referit, eu știu că la Guvern se face această statistică, se ține evidența la persoanele aflate în șomaj și numărul de agenți economici care și cum sunt afectați de această criză.

Acești indicatori se utilizează la prognozele macroeconomice, asupra cărora lucrează permanent Ministerul Economiei. În caz dacă este nevoie de informație oficială suplimentară, acum nu pot să v-o dau, nu am cifrele respective. Dar vă rog să formulați demersul. Sigur că o să venim cu un răspuns.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Alaiba – a doua întrebare.

Domnul Dumitru Alaiba:

Deci înțeleg că acum nu aveți cifrele. Totuși, prima, patru companii într-o lună jumătate aceasta este foarte modest. Dar aceasta ține de opinia dumneavoastră, că merge bine ș.a.m.d.

Dar HoReCa, din câte știm noi, vorbim de vreo 30 de mii de angajați. Și în afară de aceasta mai multe companii care au suferit.

Este corect noi să estimăm la, haideți să-i spunem, 100000 de oameni care nu și-au primit salariile timp de trei luni de zile sau nu? Ca eu să știu cum să operăm cu problema ca atare.

Pentru că problema este mare. Sunt oameni care au fost depravați de 25% din venitul anual. Și ei nu au o soluție, decât să meargă la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Altă soluție nu au.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

În partea ce ține de 4 cereri care ați spus, eu vă rog să fim preciși. Acum ne referim doar la Programul de subvenționare a dobânzilor la credite. Și nu la alte programe de ajutor economic pentru mediul de afaceri.

Și aici am explicat care-i situația. Eu rămân, totuși, a fi... așa, optimist în partea ce ține de acest... de eficiența acestui program. De altfel, așa cum a fost și atunci când discutam chiar cu dumneavoastră aici, în Parlament, privitor la implementarea sistemului, așa zis e-VAT, taxarea... cu taxa pe valoarea adăugată a companiilor internaționale sau transfrontaliere, transnaționale, care acordă servicii electronice în Republica Moldova. Atunci ați spus că cam puține șanse este ca Republica Moldova să obțină careva succese la acest capitol, că o să fim boicotați, ignorați. Cineva a spus că Republica Moldova o să fie ca o zonă neagră, unde companiile acestea transnaționale n-o să acorde servicii electronice. *(Gălăgie în sală.)*

Păi, totuși, s-a adeverit că legislația Republicii Moldova este respectată și de companiile transnaționale. Avem 25 de companii înregistrate deja ca plătitori TVA anume pe acest articol din Codul fiscal. Și companiile sunt cele mai mari și cu cel mai mare renume, și cu cea mai mare pondere pe piață. Eu consider că este un succes comun al nostru în realizarea acestui... angajament al nostru de a uniformiza legislația fiscală a Republicii Moldova și a o face mai lucrativă și, totodată, cu impact și bugetar pozitiv. Păi, tot în acest context, eu cred în acest program de subvenționare a dobânzilor. Și vă propun, ca și data trecută, când discutam de e-VAT, vă propun: haideți să așteptăm 3 luni de zile și după aceasta să facem aprecieri și catalogări.

În caz dacă n-o să fie cifrele în creștere, eu o să vin și o să recunosc acest lucru. În caz dacă o să fie, atunci eu o să vă informez despre datele statistice care o să fie înregistrate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Ați avut două întrebări, precizări nu există.

De data trecută, de la ședința trecută, dacă ați observat, nimeni n-are nicio precizare.

Următoarea întrebare...

Domnul Dan Perciun:

Domnule ministru,

Eu vă adresez aceeași întrebare ca și data trecută, pentru că lucrurile nu s-au urnit din loc. Noi am înregistrat, ceva timp în urmă, un proiect de Lege cu privire la amânarea plăților la creditele de microfinanțare. Dumneavoastră cunoașteți, eu am discutat și cu CNPF-ul. CNPF-ul, pe 8 mai, a transmis către Guvern un proiect chiar mai amplu și mai ambițios decât ce-am propus noi în Parlament, e vorba de amânarea plăților și pentru persoanele fizice, și pentru persoanele juridice, și de la companii, și de la bănci. Deja a trecut o lună de zile și noi nu vedem absolut niciun progres. Și trebuie să vă spun că CNPF-ul nici nu se așteaptă să fie progres.

Eu vreau să vă întreb, totuși: care este poziția Guvernului la acest subiect? Pentru că înțeleg că ați avut deja o rundă de consultări cu băncile și cu OCN-urile. Și la ce să se aștepte oamenii care nouă ne scriu și ne spun că nu găsesc locuri de lucru, penalitățile sunt mari, cheltuielile se acumulează și ei nu au nicio soluție oferită de către Guvern? Care este poziția dumneavoastră la acest subiect? (*Gălăgie în sală.*)

Pentru că, cel puțin, CNPF-ul are o poziție.

Care este poziția Guvernului astăzi?

Mersi.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Cum am vorbit și data trecută, și nu o singură dată am vorbit la tema respectivă și cu dumneavoastră, deci este o problemă care trebuie examinată în profunzime. Și de a face... decizii ușoare aici nu sunt... și univoce să spunem că facem într-un fel sau altfel. Deci noi am consultat, înțelegând seriozitatea acestei întrebări, noi am consultat, am dat acel proiect la consultare la mediul de afaceri, Banca Națională, CNPF, deci toți actorii care

sunt implicați în realizarea acestor relații contractuale, creditare, finanțare, dobânzi, sancționare etc.

De la mediul de afaceri, de la Banca Națională a Moldovei, de la CNPF, avizele sunt negative, deci așa și cred că este și pe înțeles. Și Banca Națională, și CNPF-ul au venit cu anumite statistici, prin care ne-au informat ce au întreprins ei la acest capitol.

Cred că cunoașteți și dumneavoastră că și Banca Națională, și CNPF au emis anumite documente de reglementare proprii, la decizia lor, prin care au recomandat băncilor și instituțiilor financiare nebancale să fie mai flexibile în renegocierea condițiilor de împrumuturi, în neaplicarea acelor pârghii sau metode de constrângere, în caz de neachitare în termen, dar și de reeșalonare a termenelor de plată. Și, în vederea aceasta, nu doar recomandare, dar s-au adoptat și anumite decizii în partea ce ține de respectarea normelor prudențiale, deci s-au făcut mai accesibile aceste acțiuni pentru instituțiile bancare și financiare nebancale.

La moment, eu nu am statistica acum cu mine, dar la memorie, dacă greșesc, vă rog să mă iertați, din informația pe care a furnizat-o Banca Națională și Comisia Națională a Pieței Financiare, în jur de 10 la sută din acele credite sau împrumuturi care sunt în derulare au fost renegociate, ca urmare a acestor recomandări. Și acestea-s exact acele 10 la sută, pe care le considerăm noi, care au nimerit în zona aceasta de risc, de incapacități de plată sau de alt gen, sau de complicații de termen de plată. Deci la moment, avizele sunt primite.

Guvernul sigur că o să prezinte avizul oficial la proiectul de lege pe care l-ați înregistrat dumneavoastră și o să reflectăm opinia acelor regulatori financiari, care reglementează piața financiară bancară și nebancale, dar și asociațiilor de business. Și deja, la decizia Parlamentului, urmează să examinăm. Și sper să atrageți atenția la acele recomandări și obiecții, în viziunea noastră, foarte serioase din partea Băncii Naționale și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Pușcuța,

Cineva minte. Și vreau să înțeleg dacă dumneavoastră sau CNPF-ul. Pentru că CNPF-ul, pe data de 8 mai, din numele CNPF-ului, v-a înaintat un proiect de lege către Guvern, deci scris de ei, mai ambițios decât ce-am scris noi în Parlament. Deci ei nu pot să-și dea aviz negativ, singuri lor, la propunerea de a amâna plata la credite și pentru agenții economici, și pentru persoanele fizice, și în cazul băncilor, și în cazul OCN-urilor. Asta nu-i propunerea mea, asta-i propunerea CNPF-ului, transmisă către Guvern, sub

formă de proiect de lege, pe data de 8 mai. Deci de la ei, singuri lor, aviz negativ nu poate fi. Și, respectiv, vreau să vedem poziția Băncii Naționale. Dar, cel puțin, a CNPF-ului, în mod evident, este „pro”.

Întrebarea-i: 6 luni, o lună, două luni și cum facem?

În timp ce noi ne gândim, oamenii acumulează penalități.

Nouă ne scriu... eu nu inventez lucrurile acestea... nouă în fiecare zi ne scriu oamenii și ne spun: ce se aude, care sunt soluțiile pentru noi? Și criza economică, cred că înțelegeți la fel de bine ca și mine, încă nu și-a atins apogeul. Respectiv, concedierile urmează. Și o să fie tot mai mulți oameni care o să se regăsească în situația asta economică dificilă.

Eu înțeleg că dumneavoastră trebuie să convingeți băncile să cumpere valori mobiliare de stat. Și în condițiile acestea-i complicat să vii cu niște măsuri punitive în adresa sectorului financiar, pentru că ei trebuie să vă împrumute bani, ca să puteți finanța deficitul și pentru ca să puteți să onorați anumite promisiuni electorale pe care le-a făcut domnul Dodon recent. Și sunteți într-o situație dificilă.

Dar eu, totuși, vă rog să faceți un efort să găsiți o soluție pentru acești oameni, pentru că o să ajungă în sărăcie lipie, o să-și vândă oamenii casele, mașinile, tot ce dețin, ca să poată achita aceste credite.

Și vă spun: CNPF-ul a venit cu... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Perciun,

Totul este clar ceea ce spuneți dumneavoastră, numai că subiectu-i altul.

Haideți noi să ajungem la proiectul respectiv, vine Guvernul cu avizul și discutăm în detalii proiectul... inițiativa dumneavoastră.

Sunt absolut de acord.

Voce din sală:

... să vină mai repede.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Să vină mai repede. S-a auzit, dar pentru asta nu trebuie de... *(Voci nedeslușite din sală.)*

Domnule ministru... *(Rumoare în sală.)*

Domnule ministru,

Foarte pe scurt, dacă puteți să oferiți un răspuns, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

O să încerc.

Stimate domnule deputat,

Guvernul o să vină, sigur, cu avizul corespunzător.

Deci eu încă o dată vă spun... eu înțeleg ceea ce spuneți dumneavoastră, grija față de oameni, tot... Haideți... dar, totuși, eu chem, apelez la înțelepciunea dumneavoastră și la constructivismul dumneavoastră, când abordăm astfel de întrebări. Deci aici este vorba de sisteme financiare complexe ale țării. Și aici, în viziunea mea, nu este corectă poziția, când vă uitați doar univoc și dintr-un singur punct de vedere la această situație, deci asta este părerea mea. De aceea noi trebuie să fim foarte atenți în partea ce ține de sistemul bancar și sistemul financiar nonbancar.

În cazul în care o să declarăm că... sau se adoptă un proiect de lege, dacă-i lege, oricum, trebuie să fie executată, să nu se achite în termen ratele pe credite pe împrumuturi, eu mă tem că noi o să facem un haos și dezastru în sistemul bancar, care de-abia, de-abia s-a înfiripat și s-a așezat, și este destul de solvabil.

O să înceapă a nu plăti ratele la credite agenții economici și cetățenii, o să înceapă a nu se achita depozitele la cetățeni pe lanț, o să înceapă probleme de solvabilitate la instituțiile bancare. Eu nu știu, dacă cineva dintre noi suntem conștienți, dar în ce o să ajungem noi cu toată asta.

De aceea, în cazul dat, nu vă supărați vă rog, dar pentru mine personal, avizul Băncii Naționale, iată pe dimensiunea dată, de bănci vorbesc acum, este hotărâtor. Eu nu văd nici o posibilitate, ca noi împreună să încercăm să-l evităm, fără să avem avizul pozitiv al Băncii Naționale. Asta nu este corect din partea noastră. Sunt angajamente internaționale, este Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, regulator independent, eu nu știu, dacă noi putem așa brutal, așa fără „pardon”, să intervenim în acest proces.

Ceea ce ține de CNPF, într-adevăr, a fost acest proiect de lege, dar cum s-a „născut” el, eu pot să vă spun. Deci a fost proiectul întâi al dumneavoastră pe care nu l-ați înregistrat întâi, l-ați anunțat. Țin minte că așa a fost o procedură. Anunțare, dar neînregistrare. Noi atunci ne-am convocat... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu, așa a fost, așa a fost, domnule președinte. Eu constat doar... nu apreciez sau cataloghez ceva.

Deci noi atunci ne-am adunat în ședință și haideți să vedem cum se poate sau nu se poate de făcut. Și CNPF-ul, într-adevăr, a venit... i s-a dat însărcinarea, haideți veniți voi cu un proiect care să fie mai lucrativ, acceptabil în condițiile Republicii Moldova.

S-a făcut acel proiect, care l-am dat la avizare și vă spun avizele sunt negative. Deci trebuie să ținem cont și de acest lucru. Eu nu insist că asta e adevărul univoc, dar haideți să fim echilibrați în decizii și nu doar cu aprecieri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Господин министр!

Закон... Идея – она хорошая, но есть моменты, которые составляют некоторую тоже коррупционную составляющую. Учитывая то, что в проекте предусматривается право Налоговой инспекции проверять правильность субсидии, но не содержится в проекте каких-то предложений по факту нахождения нарушений, какие санкции вы видите, и каким образом Налоговая инспекция будет реагировать на подобного рода нарушения? Если механизм существует, обозначьте, пожалуйста, если нет, то не является ли это упущением?

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule ministru.

Domnul Serghei Pușcuța:

Значит, на сегодняшний день в проекте предусмотрено то, что право Налоговой проверять... Потому что мы понимаем, что, раз выдаются субвенции государства, и напоминаю, что столь... очень жесткий, короткий срок, как предусмотренный, – 5 дней, – соответственно могут быть допущены и определенные недочеты, и ошибки как со стороны экономического агента, так и со стороны налоговых служащих. Это реальность.

Поэтому есть необходимость, чтобы какой-то государственный орган отвечал за эти проверки в случае, когда есть информация или констатируются факты нарушения.

То, что касается санкции. Санкция по законодательству одна – вернуть субвенцию. Вернуть в бюджет.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Eu la toate fracțiunile am să încerc pe rând să ofer cuvântul. Bine?

Până acum am bătut numai în partea asta.

Domnule Pascaru,

Vă rog.

Domnul Vlad Batrîncea:

A doua întrebare a domnului Ulanov.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Aa, domnul Ulanov, are a doua întrebare. Îmi cer scuze.

Domnule Ulanov,

A doua întrebare.

Domnul Denis Ulanov:

Спасибо.

Больше precizare, но используем второй вопрос.

То есть это общие основания для возврата каких-то недоимок, то есть вот этот механизм. Но вы понимаете, что данный механизм достаточно сложный? Это Налоговая инспекция должна применять меры, которые громоздкие.

Учитывая то, что меры, которые вы предлагаете, являются чрезвычайными мерами, может быть, таким же образом предусмотреть в проекте чрезвычайные возможности для возврата? Если они будут имплементированы в закон как императивная норма, обязательная к исполнению, то это просто вам же облегчит механизм обратного взыскания, при том, что вы сами признаете, что могут быть допущены ошибки, принимая во внимание срочный режим... применения, механизм применения закона.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Принимаю это замечание, подумаем, если будет необходимость, придем с соответствующим предложением. Сейчас не готов сказать.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Pascaru.

Domnul Nicolae Pascaru:

Domnule ministru,

Tot respectul!

Într-adevăr, în țară avem o situație foarte complicată, o situație excepțională pe care nu am avut-o din timpul războiului de pe Nistru. Sincer să vă spun, suntem recunoscători o parte din Parlamentul Republicii Moldova în toate ce faceți dumneavoastră, ce face Guvernul, pentru că, într-adevăr, ne ținem și noi, nu suntem chiar cea mai mare problemă în Europa cu pandemia asta, mergem și noi înainte așa cu puterile pe care le avem.

Ați fost criticat, chiar de dimineață, de colegii mei din partea de sus „PRO”... de diferite și altele... Nu atrageți atenția! Nu atrageți atenția, că acești oameni, practic, au distrus țara, au distrus Moldova. Au furat tot ce se putea de furat. Acum merg cu cumpăratul. Au cumpărat un... primul cerc, primarii care erau prin țară, acum cumpără în al doilea cerc. Și ei nu sunt aceia care să vă dea dumneavoastră note, note vă dă poporul Republicii Moldova. Și să vă țineți să mergeți înainte tot așa cu curaj și nu atrageți atenție.

Și încă să vă aduc aminte un lucru. Dumneavoastră în Guvern ați avut un ceas, care arăta zilnic câte milioane se întorc înapoi. Să aveți în vedere, o parte din milioane sunt aici, unde e scris «Продам Молдову». Vedeți „PRO MOLDOVA” – «Продам Молдову». Și să-l porniți ceasul ăsta și rugați-i pe la Procuratură, pe la Corupție să mai facă cercuri pe aici că trebuie să întoarcă banii statului, pentru că noi, Guvernul, să avut banii ceia care au mers din Republica Moldova, din țară, noi acum ieșeam cu mai puțini morți, ieșeam cu mai puține probleme și businessul era mai ușor.

Așa că nu atrageți atenție la... criticilor ăștia care sunt din spatele nostru. Și vreau să vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult, doamnă Președinte.

Înainte de a trece la întrebare, una pur regulamentară și din punct de vedere al replicii, pe care vă rog frumos să mi-o oferiți.

În primul rând, vă rog frumos să îi dați o lecție de Regulament acestui nou coleg, nu știu cum îi zice, care e foarte vorbăreț și nu prea știe ce înseamnă Moldova și „PRO MOLDOVA”.

În al doilea rând, stimate domn, cer scuze, chiar nu vă cunosc, cei care au furat țara, trebuie să stea, într-adevăr, la pușcărie. Aveți perfectă dreptate. Iar cei care au distrus țara în un an de guvernare, mă refer la Partidul Socialiștilor din echipa care văd că sunteți foarte mândru, la fel trebuie să plece foarte, foarte repede în istorie, să nu mai stea nici o zi, că țara este atât de distrusă, încât o să trebuiască ani de zile să o recuperăm.

Vă mulțumesc foarte mult.

Și acum o întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebarea.

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule viceprim-ministru,

Poate mi-au scăpat cifrele sau o parte din informația pe care dumneavoastră ați relatat-o. Voiam să vă întreb legat de programul de finanțare a dobânzilor. El, deja, are o aplicabilitate de o anumită perioadă de timp. Cam care... dacă aveți cifre, cam care este numărul companiilor care au beneficiat de acest program, până la ora actuală?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Am sonorizat aceste cifre deja de trei ori, i-am spus domnului Slusari, domnului Dan Perciun, dar le mai spun o dată.

Deci programul se aplică de la 1 mai. Se acordă pe... deci acest program prevede subvenționarea dobânzilor pentru creditele noi contractate după 1 mai 2020.

Astfel, în momentul ce a fost publicată legea, deci mai multe companii au posibilitatea de a se adresa la sistemul bancar, doar bancar, la momentul de față, atâta timp cât legea nu este schimbată, ca să obțină credite bancare noi. Deci perioada de obținere a creditului bancar nou este pe parcursul lunii mai, cred că, dar posibil, să fie și mai de lungă durată.

Respectiv, prima dată de plată... primul termen de plată a dobânzilor care ar urma să fie subvenționate, cred că, parvine începând cu luna iunie, dar poate și mai târziu, depinde de condițiile care sunt semnate în contractul de împrumut. Dar, în pofida la aceasta, cu toate că astăzi suntem în data de 18 iunie, deja la Serviciul Fiscal de Stat, au fost acceptate 4 cereri de subvenționare a acestor dobânzi.

Deci înseamnă că au fost careva credite pe parcursul lunii mai acordate noi, dobânda a fost achitată de agentul economic pe parcursul lunii iunie, a depus cererea la Fisc și în termen de 5 zile i s-a rambursat dobânda prin subvenție.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

A doua întrebare?

Domnul Andrian Candu:

Și a doua întrebare. Aceste 4 companii care deja au aplicat prin cererile respective, despre ce sume vorbim privind compensarea dobânzilor? Dacă nu este o informație confidențială și dacă puteți să o dați.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci, nu știu, dacă...

Domnul Andrian Candu:

O medie, o medie.

Domnul Serghei Pușcuța:

În ansamblu.

Domnul Andrian Candu:

În ansamblu, da.

Domnul Serghei Pușcuța:

Sumele sunt foarte mici, deci eu le-aș spune simbolice. Eu înțeleg că asta a fost încercarea de a vedea cum lucrează mecanismul și dacă decurge procesul de subvenționare. Atât cât s-a cerut, atât s-a subvenționat. Sumele nu sunt mari, deci vă spun cu certitudine, chiar simbolice.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Am auzit datele statistice pe care le-ați spus dumneavoastră, deci în patru companii care au beneficiat până acum a fost acceptată debursarea de 7 milioane de lei. Eu vreau să vă dau niște cifre comparative din România. Program de garantare a creditelor, știu că conceptul e un pic diferit, dar să înțelegeți impactul unui astfel de program în România, deci 60 miliarde de lei valoarea acestui program, moldovenești, da, eu am convertit, care reprezintă aproximativ 1,2 la sută din PIB, 59 mii de solicitări în timp de o lună și 50% din acest program a fost deja acceptat spre debursare la companii. Faceți comparație cu ceea ce spuneți dumneavoastră cu niște cifre incredibil de mici. Întrebarea mea este: cum vă explicați eșecul acestui program?

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Repet același mesaj de răspuns pe care l-am spus stimatului domnului deputat Alaiba, haideți să nu ne grăbim cu catalogări și aprecieri, că-i eșec, că nu-i eșec, e de abia începutul programului. Haideți să așteptăm trei luni de zile să vedem în ce cifre o să ieșim. În caz dacă o să fie mici și așa neraționale cifrele, o să vin și o să vă raportez, și o să recunosc că ceva e așa sau nu-i așa, în caz dacă nu, atunci o să vă raportez cifrele obiective care sunt.

De aceea la moment eu n-aș fi de acord cu dumneavoastră că-i eșec și iată acum ceva trebuie de făcut.

Cu atât mai mult că, vreau să vă spun, acele patru companii la care dumneavoastră așa accentuați cifra aceasta de patru companii, nu, cele 8 milioane de lei subvenționate se referă la 251 de companii și la alt Program de subvenționare, nu a dobânzilor bancare, dar a plăților impozitelor salariale. Deci sunt două programe diferite și nu trebuie să le confundăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare, domnule Marian.

Domnul Radu Marian:

Da, deci în România programul o lună a ... de la o lună... vă spun, într-o lună au fost aceste solicitări de la companii.

Acum, eșecul programului este simplu, pot să-l explic, deoarece ca să primești dobânzile înapoi de la stat trebuie să primești creditul de la banca comercială. Și e clar că companiile fără activitate economică, le-au fost impuse restricții, nu pot să facă aceasta, noi am repetat aceasta de multe ori, dar vreau să repet.

A doua întrebare se referă la proiectul de lege al domnului Slusari referitor la Camera de Comerț și Industrie și că ei trebuie să dea acest certificat pentru starea de urgență, pentru ca companiile să poată fi scutite de plata dobânzilor... îmi cer scuze, de plata arendeii.

Eu știu că domnul ministru... nu știu, am auzit, poate nu-i adevărat, că domnul ministru al economiei v-a propus această formulă cu ceva timp în urmă, cu peste o lună în urmă și înțeleg că dumneavoastră ați refuzat sau domnul Chicu. Vreau să înțeleg: de ce se refuză să luăm astfel de decizie simplă pentru ca companiile și restaurantele să nu dea faliment? Și multe alte companii.

Mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Deci întrebarea dumneavoastră, eu înțeleg, puțin depășește proiectul la care ne referim la moment. Eu nu știu: a parvenit sau n-a parvenit avizul Guvernului, că sunt, cel puțin, pare-mi-se două inițiative legislative cam cvasi-similare la acest subiect. O să vină avizul Guvernului, acolo sunt expuse toate argumentele corespunzătoare cu care o să vină Guvernul.

Deci eu recomand și consider că este necesar să așteptați avizul Guvernului și după asta deja să trecem la capitolul discuțiilor asupra acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

Nu mai sunt întrebări.

Mulțumim.

Luați loc, vă rog.

Raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnule președinte Golovatiuc,

Vă rog, de pe loc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și abrogarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Având în vedere situația epidemiologică din Republica Moldova, provocată de infecția cu coronavirusul de tip nou și efectele acesteia, prin proiectul de lege se prevede continuarea implementării unor măsuri de susținere a anumitor activități de întreprinzător. Menționez că prezentul proiect de lege se examinează de către Parlament în mod prioritar în contextul declarării stării de urgență în sănătate publică.

Comisia susține proiectul de lege pentru prima lectură, iar pentru a doua lectură se propune susținerea amendamentului domnului Golovatiuc care prevede ca la articolul 117 alineatul (1³) din Codul fiscal cuvintele „începând cu 1 iulie 2020” se substituie cu cuvintele „începând cu 1 ianuarie 2021”.

În acest sens, remarcăm că contribuabilii au inițiat procesul de integrare a sistemelor interne de contabilitate prin API cu sistemul „e-Factura” din primele luni ale anului curent, însă ținând cont de situația creată în țară nu s-a reușit implementarea tuturor modificărilor.

Pornind de la cele menționate, comisia susține proiectul de lege și-l propune Parlamentului spre adoptare în prima și a doua lectură ca fiind lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Aveți întrebare.

Domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimate Vladimir Ivanovici,

Noi am avut cu dumneavoastră, două luni în urmă, o discuție așa un pic filosofică vizavi de efectul acestor măsuri. Și am avut o discuție destul de sinceră.

Iată noi vedem deja că primul Program de subvenționare în mare parte a eșuat, cu subvenționarea taxelor și impozitelor aferente salariilor. Din 300 de milioane au fost asimilate 7 milioane de lei. Adică, aceasta ce înseamnă? Că, pur și simplu, agenții economici care și-au sistat activitatea în perioada martie – iunie 2020 nu au avut efectiv banii pentru a achita salariile și au achitat cât au putut, dacă 7 milioane, noi putem plus-minus să facem un calcul că undeva Fondul de remunerare a fost de 14 milioane de lei, plus-minus.

Și vedem că acest program nu a avut efect și acum iată discutăm, suntem la începutul la al doilea Program cu dobânzile. Și aceste sume, iată 300 de milioane sunt economisite, plus 90 de milioane avem... poate o să avem mai mult. Nu considerați că încă nu-i târziu să anulăm acest program unde noi încercăm să-i ajutăm pe toți, care n-au suferit nici... adică au avut chiar supravenituri în această perioadă, dar noi banii statului, de care statul nu dispune, încercăm să-i susținem pe acei care nu au nevoie de susținere?

Nu este cazul, în opinia dumneavoastră, să oprim acum acest program, să concentrăm toate resursele pe care noi le avem ca plăți directe la agenții economici care, într-adevăr, au suferit?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc.

Stimate domnule vicepreședinte al Parlamentului,

Întrebarea dumneavoastră nu are legătură cu raportul, dar cu economistul Golovatiuc noi putem să discutăm în afara sălii de plen.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Domnule Marian,

Aveți întrebare?

La raportul comisiei, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Referitor la amendamentul dumneavoastră de amânare a obligativității „e-Factura”. Vreau să înțeleg dacă există, totuși, certitudine că la 1 ianuarie 2021 noi o să putem asta să facem? Pentru că fix același lucru l-am spus și un an în urmă, că acum n-o să fie probleme, n-o să mai amânăm. Și poate și domnul ministru să se expună. Pentru că noi nu putem să amânăm asta la nesfârșit. Eu înțeleg necesitatea.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Golovatiuc sau domnul Pușcuța, cine răspunde?

Domnule Pușcuța,

Vă rog.

Vă rog, microfonul domnului Pușcuța la tribuna guvernamentală.

Domnul Serghei Pușcuța:

Mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Eu încă o dată vin să confirm. La ziua de astăzi sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat este gata să înceapă să funcționeze, să primească acestea e-Facturi, inclusiv semnătura multiplă care era o problemă, într-un fel un impediment asupra implementării acestui proiect. Deci toate aceste neajunsuri sau curențe au fost depășite, sistemul este pe deplin funcțional.

Dar avem mai multe adresări foarte insistente de la asociațiile de business care, în legătură cu faptul că a fost această perioadă de carantină, pandemie și ea încă și durează la unele companii, deci nu au reușit să-și integreze sistemele proprii informaționale, deci să facă ajustările în contabilitățile electronice, în acele softuri pe care le folosesc, pentru a le integra cu sistemul informațional deja pus la dispoziție de către Serviciul Fiscal de Stat.

Deci solicitarea este nu din partea Serviciului Fiscal de Stat sau a Guvernului, solicitarea vine din partea mediului de afaceri.

Eu consider că este necesar să ascultăm această solicitare și Parlamentul să se expună.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – domnul Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

De asemenea, la amendament, doamnă Președinte.

Totuși, puteți să ne spuneți ce are amendamentul cu scopul proiectului? Pentru că este o prevedere nouă, un articol nou revizuiți. Din câte eu știu, ar fi cazul să veniți cu un proiect separat. Sau cel puțin așa ni se spune nouă, conform tehnicii legislative ș.a.m.d.

Pentru că noi acum vorbim despre măsuri pentru gestionarea crizei. Și aceasta îi cu totul alt „borș”, cum s-ar spune.

Doamna Zinaida Greceanîi:

„Borșul” îi altul, dat totuna trebuie „mâncat”.

Vă rog, domnule Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Я, конечно, прошу прощения, но я так понимаю, это вопрос ради вопроса. Просто мы на пороге 1 июля. И сейчас возникла возможность через данный проект внести этот амендамент. Это никакой прямой связи с содержанием проекта 249 не имеет. Это возникла необходимость буквально вчера. Вчера мы ее и решили.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, domnule Alaiba,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Dumitru Alaiba:

Totuși, e-Factura e un instrument cu care se luptă din interiorul Guvernului de prin 2013. Aceasta este realitatea. Puteți să ne spuneți și eu iarăși... cred că noi toți suntem pro-business, pentru stimularea antreprenorilor ș.a.m.d. Dar, totuși, sunt unii antreprenori care, probabil, nu prea vor să se alinieze la acest instrument. Mai ales că a fost... bine, s-a înghețat practic toată economia.

Probabil, mulți din ei au avut ocazia ca să se concentreze pe reformele interne. Pentru că oricum nu aveau mari vânzări, nu aveau mare activitate.

Noi acceptăm așa în blank orișice propunere care vine din partea asociațiilor? Cu tot respectul meu față de ei, pentru că sunt propuneri care trebuie acceptate. Dar, probabil, unele propuneri ar trebui să le mai primim mai critic.

Pentru că e o reformă, într-adevăr, care noi acuși împlinim deceniul de când promovăm o e-Faktură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu am să-l rog pe domnul Pușcuța să ofere răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Posibil că, într-adevăr, timpul se cam lungeste, dar de fiecare dată vedeți că apar diferite situații specifice. De aceea eu, personal, consider că data de 1 ianuarie este una potrivită pentru a stabili că... în caz dacă Parlamentul va susține acest amendament, este potrivit, pentru ca din start, în caz dacă în legislație acum apare „pe data de 1 ianuarie”, atunci noi imediat la nivel de Guvern, Ministerul Finanțelor o să emitem o circulară, un contract de achiziții model, în care o să obligăm toate autoritățile publice bugetare și... doar publice, acelea care aplică Legea nr. 131 privind achizițiile publice. Din start, în contractele-model de achiziții publice, pentru anul 2021, să includă norma că începând cu 1 ianuarie furnizorul este obligat să dea e-Factura. Deci aceasta din start să fie ca o condiție de licitație, de semnare a contractului, de angajament reciproc.

Și atunci eu cred că din partea noastră, a statului, noi vom fi mai corecți față de business. Că din start, când semnezi contractul, uitate ce angajamente îți ei.

Deci eu înțeleg situația, posibil că ar fi fost bine încă 2 sau 5 ani în urmă să fie această e-Factură. Dar este o realitate și noi ne străduim să o gestionăm în condițiile existente de pandemie și de post-pandemie.

În partea ce ține că amendamentul are sau nu are tangență cu proiectul discutat astăzi, iarăși în viziunea mea, are. Totuși, este ca această amânare de termen, din scrisorile pe care le-am primit de la asociațiile de business, ele sunt corelate și justificate, să-i spunem, prin faptul că în această perioadă de trei luni de zile a fost stagnată activitatea economică și n-au mai putut să facă ajustările corespunzătoare. Deci este solicitarea din partea businessului că anume în legătură cu pandemia.

De aceea acest amendament, această modificare cred că s-ar regăsi în acest proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumim, domnule viceprim-ministru.

Mai multe întrebări nu sunt la raportul comisiei.

N-am înțeles ce ați vrut să ziceți?

Trecem la următorul subiect.

A, da, să vă uitate răul.

Prima luare de cuvânt este din partea Frațiunii „PAS”, domnul Dumitru Alaiba.

Domnul Dumitru Alaiba:

Dragi colegi și, cum s-ar spune, scumpi colegi,

Eu câteva luni în urmă, când venea domnul Prim-ministru în această sală, ca să propună măsuri pentru salvarea, ajutorarea antreprenorilor și a cetățenilor, una dintre criticele pe care i le-am adresat a fost că n-a anexat lista acelor antreprenori și a acelor cetățeni.

Domnule viceprim-ministru,

Patru companii sau chiar 251 de companii, chiar puteați anexa lista acestor campanii care au de beneficiat și care au beneficiat.

Eu ieri am făcut și un apel către public. Am încercat să caut cel puțin o companie din anturajul nostru, cel puțin un antreprenor care a avut de beneficiat, care a apelat la aceste mecanisme pe care le-ați propus economiei, pentru a-și salva situația. N-am găsit nici unul.

Eu am vrut sincer să le studiez experiența, să văd cum a fost... cum au fost ei ajutați. N-am găsit nici o persoană, cel puțin din „babilul” nostru, cum s-ar spune, din anturajul nostru.

Dumneavoastră ne spuneți că trebuie să mai așteptăm. Dumneavoastră ne spuneți că a durat prea puțin timp. Noi putem să așteptăm. Dar oamenii care au de plătit salarii și impozite, și credite, oamenii care-și pierd companiile zi de zi, ei nu pot aștepta. Și ei nu reacționează la propunerile dumneavoastră din Guvern, pentru că aceste soluții nu sunt bune. Aceste soluții sunt slabe, aceste soluții nu produc rezultate.

În țări normale, în țări civilizate, cu guverne responsabile, pentru economie, s-au propus două seturi de măsuri principale. Dintr-o parte, guvernele au înțeles că trebuie să salveze locurile de muncă, pentru ca oamenii să nu fie disponibilizați. De aceea au propus antreprenorilor mecanismul de șomaj tehnic.

Republica Moldova n-a făcut aceasta. Republica Moldova a trimis oamenii, câțiva care au ajuns la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, i-a transformat în șomeri, fără ca să le propună antreprenorilor soluții, ca să nu trebuiască să-i dea afară, să-i disponibilizeze. Antreprenorii au dat oamenii afară nu pentru că sunt oameni răi, pentru că, pur și simplu, falimentează.

A doua soluție care a fost propusă în foarte multe țări, a fost să se mențină afacerile, pentru că fiecare antreprenor știe cât de greu este să ajungi de la lună la lună să achiți salarii și să achiți credite.

Statele, pur și simplu, metaforic vorbind, „au aruncat” cu bani în economie în sectorul real ca să prevină falimentele în lanț. Republica Moldova n-a făcut nici aceasta. Republica Moldova este, probabil, unica țară, cel puțin din câte am studiat noi, care n-a propus nici una din aceste două soluții principale, ca să adreseze două riscuri majore.

Republica Moldova încurajează șomajul în această perioadă de criză. Și Republica Moldova, prin Guvernul său, încurajează falimentele în lanț.

Dumneavoastră ne spuneți: să așteptați. Să așteptăm. Dumneavoastră nu ne-ați spus cam câți oameni și-au pierdut locul de muncă, cel puțin temporar. Dumneavoastră nu ne spuneți câți oameni au fost privați de venitul lor deja a treia lună.

Este o problemă imensă, pentru că prin asta, de fapt, recunoașteți că nu v-ați gândit la acești oameni.

Dar proiectul acesta este altul. Proiectul acesta vine ca să extindă acele soluții inexistente pentru antreprenori.

Acest proiect, stimați colegi, încurajează îndatorarea continuă a antreprenorilor. Să-i spunem, în lumea financiară este așa termen ca „Death spiral”, da, „spirala morții”, atunci când ești dator și când mergi să mai împrumuți o dată, ca să acoperi altă datorie.

Este o „spirala a morții”, cum am spus, pentru că din aceasta... prin această soluție, propusă de Guvern, situația nu se îmbunătățește, situația se înrăutățește pentru cei care apelează la asemenea mecanisme, presupunând că banca o să-i ofere acest credit.

Și după cum vedem, antreprenorii nu au reacționat la această propunere a Guvernului, pentru că doar 4... ce nu ni-ați spune, doar 4 companii, pe care nu le știm, dar, probabil, o să le publicați la un moment dat, doar 4 companii, care au apelat la acest mecanism, într-o lună jumătate, cum nu ați încerca să ne convingeți, nu este suficient. Pentru că sunt mii de companii care au avut de suferit, sunt, probabil, mii de companii, care au nevoie de resurse financiare și de care nu dispun.

Pe de altă parte, în afară de faptul că măsurile date încurajează îndatorarea acelor care au nevoie de bani, în afară de faptul că antreprenorii, care au nevoie de bani, nu pot accesa aceste resurse, aceste măsuri, în același timp, mai și încurajează, în continuare, inechitatea din economie. Pentru că sunt companii, cum am spus și data trecută și o să repet și astăzi, sunt companii care, pe timp de criză, au înregistrat profit, pe timp de criză, au dus-o bine, mersi, care nu au avut de suferit din urma crizei. Și aceste companii, adițional la perioada actuală, și adițional la ceea ce-au avut de profitat, mai accesează și subvenții din partea statului.

Din resursele limitate pe care le avem, noi încurajăm inechitatea și distorsionăm, în continuare, piața, pentru că nu ați propus soluțiile care să fie, într-adevăr, un beneficiu pentru economia noastră și pentru antreprenori, cei care ne plătesc salariile, cei care achită impozite de unde nu au, ca noi cu toții, dragi colegi, să primim salarii inclusiv, pentru că la noi nu s-au făcut amănări... pentru noi totdeauna se găsesc bani, dar pentru ei, nu.

Și pentru că nu am vrut să cheltuim bani pentru economie, pentru antreprenori, pentru sectorul real, efectele o să fie resimțite timp de ani și

ani de zile. Pentru că, ca să reconstruim acest dezastru, o să dureze mult mai mult timp.

Locurile de muncă, care au dispărut deja, n-au să revină peste 3 luni, au să dureze... *(Aplauze.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Același mesaj, dar cu alte cuvinte, din partea Fracriunii „PAS” – domnul Radu Marian. *(Gălăgie în sală.)*

Domnul Radu Marian:

Bună ziua!

Ceea ce-am auzit azi de la domnul ministru, este confirmare că, totuși, Guvernul lui Dodon nu a făcut mai nimic pentru economia Republicii Moldova în această perioadă complicată.

Cum spunea și colegul, în timp ce mai toate țările din Europa au luat măsuri fără precedent pentru a salva locurile de muncă și a pompa bani în economie, ai noștri stau degeaba.

Noi am comparat mărimea pachetelor economice anticriză în mai multe țări din regiune și Moldova, din păcate, a fost la coada clasamentului. Și estimarea pe care am folosit-o noi reiese din sursele oficiale enunțate de Guvern, și asta ar însemna că ar putea chiar și mai mici. De exemplu, pachetul anunțat anticriză măsuri economice în Republica Moldova este estimat la 1% din PIB. *(Gălăgie în sală.)* Spre comparație, în Georgia, acesta-i estimat la 4% din PIB, în Letonia – la 6% din PIB, Slovacia – 9 la sută din PIB. Deci sunt cifre, care demonstrează că noi nu depunem de ajuns eforturi să salvăm aceste afaceri.

Să luăm cazul „Programul de rambursare a dobânzilor la credit”. Deci la 25 mai, doar 1% din suma alocată fusese absorbite, asta este cea mai recentă cifră pe care o avem. Deci din cei 90 de milioane alocați, doar 1,1 milioane au fost oferiti. Dacă să ne referim la „Programul de subvenționare a salariilor”, din 300 de milioane, doar 7 milioane au fost absorbiți – 2,3 la sută. Acum spre comparație, vă dau niște cifre din România. Aceștia au instituit un fond de garantare a creditelor pentru IMM-uri. În aprilie – în valoare de 60 de miliarde de lei moldovenești, deci 1,2 la sută din PIB. Și, la această oră, jumătate a fost deja absorbit. Deci comparați 1% cu jumătate, cu 50% și au fost 59 de mii de solicitări, în comparație cu 240... doar 240 – în Moldova.

Nemaivorbind de valoarea programului propriu-zis. În Moldova... valoarea programului raportat la PIB, în Moldova, el este de 0,04 la sută, în România – 1,4 la sută. Deci putem trage două concluzii: că aceste programe nu sunt de ajutor pentru agenții economici, iar autoritățile nu au capacitatea să le implementeze.

Mă gândesc cu groază la HoReCa, la restaurante, la alte afaceri, care sunt în dificultate și care, pur și simplu, sunt lăsate să moară. Au fost forțați de autorități să-și închidă restaurantele și afacerile, însă nu li s-a oferit nicio soluție viabilă pentru a-și menține afacerile.

În acest sens, eu fac apel la autorități și la majoritatea parlamentară să implementeze măsurile economice anunțate de PAS ieri, în cadrul programului său de soluții imediate. Sunt soluții pe termen scurt, care pot fi implementate acum. Cum și am menționat, subvenționarea șomajului tehnic în proporții de 75 la sută din salariul de bază timp de 3 luni pentru angajații companiilor, care și-au sistat activitatea pentru cel puțin două luni din cauza stării de urgență, crearea unui fond de garantare a creditelor contractate de IMM-uri cu un plafon de cel puțin 2 miliarde de lei. Și pe acest sens, fac apel la președintele comisiei domnul Golovatiuc să includă în ordinea de zi acest proiect de Lege nr. 226 pe agenda comisiei ca să putem să-l discutăm.

O altă măsură – integrarea IMM-urilor locale în rețele de producere și lanțuri valorice, inclusiv prin dezvoltarea unei baze de date cu toate serviciile și produsele, care pot fi oferite de către IMM-urile locale și la ce standarde pot fi oferite. Stimularea turismului local, inclusiv prin crearea ghidurilor pentru activități turistice ce pot fi realizate pe interiorul țării. Adoptarea unui proiect de lege de debirocratizare și acces mai ușor la creditare, elaborat de un grup de deputați PAS în octombrie 2019. Adoptarea proiectului de lege pentru promovarea tranzacțiilor fără numerar, elaborat de un grup de deputați PAS în februarie 2020. Și, nu în ultimul rând, adoptarea Declarației drepturilor micului business, înregistrată ca și proiect de lege, la fel, de deputații PAS, prin care Parlamentul își va lua un angajament de asigurare a unor reguli egale de joc în afaceri.

Noi am încercat, am oferit două din aceste proiecte de lege cu mai bine de o lună în urmă Guvernului, nu le-am înregistrat, în speranța că aceștia vor prelua aceste proiecte de lege și le vor implementa. Însă, din păcate, nu s-a reușit nimic și aceste proiecte de lege nu au fost preluate. *(Gălăgie în sală.)*

Bani se găsesc. Noi am propus mai multe surse de finanțare, printre care: rectificarea bugetului și economisirea cheltuielilor neesențiale, din care putem găsi de la 3 până la 5 miliarde de lei; accesarea asistenței macrofinanciare de la Uniunea Europeană, în valoare de 170 de milioane de lei; încheierea unui program cu FMI-ul; contractarea unui credit de urgență pentru compensarea pierderilor în agricultură, deci soluții sunt.

Și întrebarea e: ce trebuie să se mai întâmple pentru ca Guvernul să înceapă să susțină agenții economici? Câte companii trebuie să mai falimenteze? Câți oameni trebuie să-și mai piardă locurile de muncă?

Și... din nou, nu pot decât să-mi exprim admirația pentru toate companiile și pentru toți antreprenorii, care depun eforturi colosale pentru a menține locurile de muncă și pentru a întreține acest stat. Și cum spunea și colegul, pentru a ne întreține pe noi, pentru că ei nouă ne plătesc salariile.

Haideți să le dăm măcar ceva în schimb, ca să mențină și ei economia națională.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Următorul este domnul Vladimir Golovatiuc.

Șapte minute, din partea fracțiunii. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu am vrut să propun toți vorbitorii din plen să vorbească de pe loc, dar de acum, dacă unul a ieșit la tribună, le dăm voie la toți.

Da, domnule Golovatiuc, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Петь и выступать сидя сложно.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Пойте.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Противоречивые чувства у меня, когда задавались вопросы, когда были выступления, много ассоциаций. Я помню, что было год назад, и я обращаюсь прежде всего к депутатам фракций „PAS” и „Da”. Какое трудное наследство получили тогда, и как трудно было выкруливаться. А что в принципе поменялось?

Мы забыли, в каких условиях начинался 20 год? Да, был принят бюджет, да, мы с оптимизмом смотрели в будущее, да, мы знали, что будет сложно, но мы знали, что мы эти проблемы решим, потому что было а, b, c, d... были планы, структурированные по месяцам, по направлениям, и все было нормально. Но вот появился вирус. Он сломал все. Все сломал. Вот этот «пирог». Он же ограничен. Он, «пирог», достался нам в наследство.

Напомню, экономика Молдовы 75 процентов от 89-го года. Уважаемые, инвестиции – 10 процентов от 89-го года. Какую экономику мы имеем? Вы от нас требуете... вот в Штатах дали, в Германии дали... Но нельзя же сравнивать! Мы не можем включить печатный станок, и вы это одобряете, потому что у нас завтра была бы гиперинфляция, и доллар стоил бы 35–40 лей за доллар, если бы мы сделали вот эту эмиссию и раздавали бы деньги. Мы это проходили.

И писали мне письма еще в 98-м году из Правительства, Национальный банк, – откройте и печатный станок, и увеличьте монетизацию экономики, дайте бизнесу деньги, погасите задолженность по зарплатам, и так далее, и тому подобное. Все это уже было.

И вот Правительство пытается в этих архисложных условиях, когда нет этой кубышки... ну нету ее... а включить печатный станок – хуже будет. Да, пошли по этому пути. Да, приняли решение 16-го ... 17-го марта пришли в Парламент, приняли это. Можно было по-другому? Конечно, задним умом все умные. Может быть, можно было бы что-то по-другому, но весы выбирают. Так плохо. Так тоже плохо. Зажали экономическую деятельность... ведь, я повторяю, полтора месяца назад мы это уже обсуждали. Ведь взвешивали все: зоны риска, количество людей. Сегодня спрашивают – сколько людей пострадало. Все это было просчитано, и мы знаем до двух, трех тысяч человек, сколько могли пострадать от этого. Рассчитывали все, но пошли по этому пути, потому что во главу угла ставилось здоровье нации, здоровье человека, каждого.

Потом, все-таки, бюджет... Экономика не дура. Напряглась. Значит, надо дать ослабления. Опять же многие требовали. Пошли на послабления, зная, что это может привести к увеличению количества инфицированных больных. Знали и говорили, предупреждали об этом. Нет, требовали. Пожалуйста, нате!

Нет, я не говорю о том, что Правительство идет на поводу у этих крикунов. Нет, но надо как-то поддержать. И это ожидалось. И Правительство делает все для того, чтобы сбалансировать и здравоохранение, и экономику.

Вы говорите, это не дало результатов? Пока не дало результатов. Но результаты будут. Я не хочу быть циничным ни перед вами, ни тем более перед людьми, но: машины ездят, пробки на дорогах, люди гуляют, ходят по магазинам, и по продовольственным, и по непродовольственным магазинам. Я повторяю, не хочу быть циничным, но страна живет, в этих условиях страна живет. В наших условиях – самая бедная страна Европы – мы живем, и я не говорю, что мы живем классно, все нормально, все довольны, но Правительство работает и делает все возможное. Все, что нужно? Нет. Есть резервы? Есть. Но очень легко критиковать, очень легко, а что дальше?

Я не говорю – я хотел бы посмотреть на другое Правительство, не буду ничего провоцировать. Но действительно, какие конкретно меры... Вы, когда утверждали бюджет, вы, когда мы делали модификацию бюджета в апреле, – вы были против новых источников финансирования, и сегодня вы предлагаете дорогостоящие мероприятия? Но вы же выступали против этих источников, а откуда их сейчас взять?

Поэтому я считаю, что этот достаточно простой проект о расширении мер поддержки использован как повод для того, чтобы высказать все свои претензии Правительству. Это повод. Конкретно по предложениям... Здесь, я не хочу называть никаких фамилий,

говорили, – мы поддерживаем, это правильно, это хорошо. Но тут же вставляете шпильку Правительству. Правительство плохое, Правительство не срабатывает, Правительство такое-сякое, и так далее. Но, повторяю, страна живет, и страна будет жить. Надо меньше критиканства и больше нормального содействия нам, Правительству, и тогда все будет хорошо.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Până la ora 14.00...

Stimați președinți de fracțiuni,

Vă rog să aduceți aminte deputaților, la ora 14.00 toți să revină în sală. Vom fi la ora votării.

Următorul subiect care se propune până la ora 14.00 este proiectul nr. 187 din 14 mai 2020.

Prezintă secretarul general adjunct al Guvernului – domnul Cazan.

Domnul Roman Cazan – *secretar general adjunct al Guvernului*:

Bună ziua!

Vă mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, în microfon.

Domnul Roman Cazan:

Da. Activitatea de voluntariat este reglementată de Legea voluntariatului din 2018 și de hotărârea privind implementarea acesteia.

Totodată, Parlamentul a aprobat și Strategia de dezvoltare a societății civile pentru anii 2018–2023, unde expres este prevăzut completarea Legii voluntariatului cu prevederi referitoare la Centrul Național de Voluntariat din Moldova și instituirea acestuia.

Guvernul, la fel, în planul său de acțiuni și-a planificat realizarea acestei sarcini și avem o planificare ca până în martie 2021 acest institut să fie... sau mai bine spus, această instituție să fie organizată... realizată.

Vreau să vă spun suplimentar că, în ultima perioadă, societatea civilă a fost activă. Platforma pentru Cetățenie Activă, Asociația „Tinerii pentru Dreptul la Viață” au organizat Conferința Națională de Voluntariat. Așa cum

prevede Legea voluntariatului, au fost discuții, inclusiv pe platforma Parlamentului, unde au participat reprezentanți la mai mult de 81 de organizații, și în urma acestor discuții s-a decis... s-a ajuns la concluzia despre necesitatea creării Centrului Național de Voluntariat.

Deci astăzi Guvernul nu face altceva decât să vină cu realizarea acestei sarcini și venim cu o modificare. În Legea voluntariatului, la articolul 10, este clar scris că Guvernul aprobă cadrul normativ de implementare a acestei legi. Noi vă propunem să includem expres în această lege dreptul Guvernului să constituie acest organ responsabil de implementarea politicii statului în domeniul voluntariatului și să stabilească modul de organizare și funcționare a acestuia.

După ce va fi... sper să fie votată această lege, Guvernul va aproba, nemijlocit, regulamentul și funcționalitatea acestei instituții.

Rog susținerea acestui proiect.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule Cazan.

Aveți o întrebare.

Domnule Ulanov,

Vă rog.

Domnul Denis Ulanov:

Положения проекта предусматривают финансовое обеспечение. Вы ограничиваетесь простой фразой «за счет государственного бюджета», ну, как и большинство проектов, которые сегодня представлены со стороны Правительства.

Domnul Roman Cazan:

Mulțumesc, domnule deputat...

Domnul Denis Ulanov:

Да, вопрос... вопрос, если можно, да. Вы, просчитывая сегодняшний минус в бюджете, как вы планируете это делать? Вы хотя бы какие-то минимальные расчеты делали? Приблизительные расчеты, чтобы понимать. Огласите их.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Roman Cazan:

Mulțumesc.

Într-adevăr, am vrut să fiu mai succint. Am făcut la momentul prezentării trimitere la strategie. Deci la etapa când Parlamentul a aprobat

strategia și s-a inclus în planul de realizare a acestei strategii, s-au făcut estimări. Și ideea este ca această agenție să nu aibă mai mulți de cinci reprezentanți, să funcționeze în această instituție. Estimările care au fost făcute de Ministerul Finanțelor și au fost validate de Parlament constituie în jur de 1,5 milioane de lei anual, deci ele sigur vor fi planificate.

Dar noi considerăm că activitatea de voluntariat care va fi desfășurată și având deja o agenție care să aibă atribuțiile acestea de gestionare sau, mai bine spus, de implementare, vor fi cu mult mai benefice în realizarea scopului de a implica cât mai multe persoane pe principii benevole în realizarea diferitor scopuri umane, să spunem așa, de interes sociouman în diferite domenii.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Ulanov,

Nu mai aveți întrebări?

Domnule Cazan,

Și dumneavoastră nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Domnul Roman Cazan:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Raportul din partea Comisiei protecție socială, sănătate și familie – domnul Buza, președintele comisiei.

Domnul Ghenadie Buza:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie, în conformitate cu prevederile articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, a examinat în ședință proiectul de Lege pentru modificarea articolului 9 din Legea voluntariatului nr. 121/2010, inițiativă legislativă a Guvernului.

În urma dezbaterilor pe marginea proiectului de lege menționat, membrii comisiei comunică următoarele.

Potrivit autorului, proiectul de lege are scopul de a completa Legea voluntariatului cu prevederile legale ce au determinat instituirea unei entități (Centrul de Voluntariat), ce ar coordona activitățile de voluntariat în Republica Moldova. Respectiva cerință a fost inclusă în Planul de acțiuni

privind implementarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020, adoptată de către Parlament prin Legea nr. 51/2018.

Astfel, Guvernul vine cu propunerea de a completa articolul 9 din Legea voluntariatului nr. 121/2010 cu sintagma: „Guvernul constituie organul responsabil de implementare a politicii statului în domeniul voluntariatului și stabilește modul de organizare și funcționare a acestuia.”

Prin aprobarea unei Hotărâri a Guvernului în sensul aplicării prezentului proiect de lege, se vor stabili: misiunea, funcțiile de bază, atribuțiile principale, drepturile generale și alte chestiuni cu privire la funcționarea instituției.

Implementarea proiectului dat prevede cheltuieli, care vor fi estimate de către Ministerul Finanțelor, în baza unui centru similar.

Membrii comisiei în cadrul ședinței au manifestat dezacord și îndoieli cu privire la instituirea unei instituții publice, gen Agenție, care să gestioneze domeniul voluntariatului, care să necesite finanțare suplimentară din bugetul public și au propus ca să fie identificat un mecanism prin intermediul unor structuri deja existente de pe lângă ministerele de profil. Totodată, s-a menționat necesitatea funcționării a unei astfel de unități de monitorizare.

S-a convenit, ca în lectura a doua, proiectul să fie modificat în scopul evitării instituirii unei entități separate cu state de personal și finanțări excesive sau Guvernul să vină cu argumente convingătoare pentru constituirea Centrului de Voluntariat.

Membrii comisiei cu votul (6 – pro și 2 – abțineri) propun aprobarea proiectului de lege în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumim, domnule președinte.

Următorul proiect care se supune dezbaterilor este proiectul nr. 244 din 12 iunie 2020.

Din partea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării – domnul secretar general de stat Anatol Topală.

Domnul Anatol Topală – *secretar general de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării:*

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimate doamne și domni deputați,

Guvernul propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind ratificarea Acordului de finanțare (Proiectul Învățământul Superior) dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare.

Acordul de finanțare (Proiectul Învățământul Superior) dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare a fost

încheiat la 19 mai 2020 și presupune oferirea de către Banca Mondială a resurselor financiare sub formă de împrumut de stat extern. Suma împrumutului este de 35 milioane 700 mii de euro, exprimată în Drepturi Speciale de Tragere. Perioada de implementare a Acordului este de 5 ani, începând cu anul 2020 și finalizând cu 2025.

Beneficiari ai Proiectului Învățământul Superior vor fi universitățile publice și colegiile pedagogice din Republica Moldova. Iar scopul proiectului este de a moderniza și a îmbunătăți calitatea și relevanța învățământului superior din Republica Moldova în concordanță cu necesitățile actuale și de perspectivă ale pieței muncii.

Domeniile strategice spre care vor fi orientate majoritatea activităților în cadrul Proiectului Învățământul Superior vor fi: programele cu profil pedagogic, inginerie, tehnologii informaționale și medicină.

Proiectul Învățământul Superior, susținut în cadrul acestui Acord de finanțare, va fi structurat în trei componente.

Prima dintre care este îmbunătățirea mecanismelor de asigurare a calității, care va avea câteva subcomponente dedicate cadrului de calificări și asigurări ale calității, managementului și monitorizării sistemului, și finanțării învățământului superior.

Prin componenta respectivă vor fi finanțate activități de îmbunătățire a calității învățământului superior din Moldova, precum: dezvoltarea cadrului național al calificărilor, elaborarea standardelor de calificare, formări pentru cadrele didactice din universități, gestionarea și întreținerea Registrului Național al Calificărilor, asistența acordată pentru evaluarea și acreditarea programelor de studii, consolidarea capacităților Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, ceea ce va genera în ultima instanță forță de muncă mai calificată pentru piața muncii.

Totodată, ne dorim să dezvoltăm și să aplicăm un sistem de e-Admitere, să implementăm un sistem informațional de management al învățământului superior, să monitorizăm traseul de angajare a absolvenților în câmpul muncii și un sistem informațional privind locurile de muncă pentru viitorii absolvenți și solicitările angajaților.

Componenta a doua. Îmbunătățirea orientării spre piața muncii prin intervenții specifice. Prin această componentă se va finanța realizarea sub-proiectelor din cadrul Programului de Îmbunătățire a Învățământului Superior, destinat instituțiilor de învățământ superior și colegiilor pedagogice.

În baza competiției de sub-proiecte în valoare de până la 2 milioane de dolari pentru fiecare din universități și până la un milion de dolari pentru fiecare din colegiile pedagogice, se vor promova programe de îmbunătățire a condițiilor de învățare, de dotare cu laboratoare didactice a centrelor de ghidare în carieră, de îmbunătățire a stagiilor de practică și alte activități.

Selectarea propunerilor de proiecte pentru finanțarea instituțiilor de învățământ superior se va face de un comitet multidisciplinar.

Și componenta a treia. Managementul Proiectului, prin care va fi acordat un sprijin Ministerului Educației, Culturii și Cercetării pentru managementul și modernizarea Proiectului, inclusiv: costuri operaționale, servicii de consultanță, formări, studii, sondaje de monitorizare și evaluare a acestui proiect.

Pentru buna implementare a Acordului de finanțare se va elabora și se va implementa Manualul Operațional al Proiectului Învățământul Superior și Manualul Operațional al Programului de Îmbunătățire a Învățământului Superior.

Printre principalele rezultate ale Proiectului vor fi:

- investiții în infrastructura universitară;
- standarde de calificare elaborate și puse în aplicare și ca rezultat îmbunătățirea programelor de studii superioare și a curricula universitară;
- un sistem de asigurare a calității performant atât la nivel național, cât și instituțional;
- înregistrarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior, drept dovadă a conformității programelor de studii superioare naționale acreditate cu standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior;
- o mai mare pondere a studenților înscriși la programele de licență și master, care au o cerere mare pe piața muncii;
- un sistem unificat de e-Admitere pentru susținerea tuturor beneficiarilor;
- un sistem informațional de gestiune a învățământului superior;
- un nou mecanism de finanțare a învățământului superior bazat pe indicatori de performanță implementat.

Stimați deputați,

Rugăm susținerea acestui proiect.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim, domnule secretar general.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – doamna Apostolova.

Doamna Reghina Apostolova:

Спасибо, госпожа Председатель.

Уважаемый докладчик,

Я много десятилетий работала в системе образования и понимаю, как происходит улучшение и обновление системы образования. Когда этот проект пришел, честно говоря, очень обрадовалась. Но, во-первых, проект оказался некачественным. Обратите, пожалуйста, внимание – седьмая и восьмая страницы в молдавском варианте вообще отсутствуют. А именно на этих двух страницах условия выполнения проекта, их нет.

Но у меня вопрос. Скажите, пожалуйста, зачем нам необходимо брать такую огромную сумму кредита для оплаты работы экспертов? Или, непонятно, это идет сумма на формирование какой-то материальной базы? Уточните, пожалуйста. В проекте это расплывчато все.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Anatol Topală:

Stimată doamnă deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog să vorbiți în microfon.

Domnul Anatol Topală:

Cu referire la sumele care sunt destinate pentru fiecare din componente. Pentru prima componentă este circa 10 milioane de euro.

Pentru a doua componentă circa 28 de milioane, fiindcă acolo este vorba și de dotarea universităților și a colegiilor pedagogice cu tot ce este necesar pentru a desfășura un învățământ de calitate.

Și circa 1 milion de dolari pentru suportul de a implementa acest proiect, a-l evalua și de a oferi... primi consultanțele necesare pentru îndeplinirea cu succes a acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

A doua întrebare, doamnă Apostolova.

Domnul Anatol Topală:

Și cu... îmi cer scuze, și cu referire la document, am fost sesizați într-o comisie ieri. Și am expediat în adresa Parlamentului încă o dată Acordul cu toate paginile respective.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă Apostolova, a doua întrebare.

Doamna Reghina Apostolova:

Да, спасибо большое.

Ответ, конечно, не удовлетворил меня. Объясните, у вас есть целое министерство, и в его обязанности входит проделывать такую работу. И есть бюджет министерства.

И второй вопрос. Скажите, пожалуйста, в тексте соглашения цель данного кредита очень и очень абстрактна, общие фразы. В таблице указано – работы, услуги, консультации, какие-то субпроекты, и т.д., и т.д. А есть информация о том, какие именно услуги, какие именно работы и консультации? В конце концов, деньги, которые уйдут экспертам, они уйдут на отечественных экспертов или иностранных?

Тем более что в данном проекте у вас нет конкретики. Написано где-то, что этим кредитом будут пользоваться отдельные вузы, педагогические профтехучилища, и т.д., и т.д. Можно это более конкретно сделать?

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule secretar.

Domnul Anatol Topală:

Când vorbim de angajarea unor consultanți și acele finanțări care sunt destinate pentru implementarea proiectului, este experiența Băncii Mondiale când acordă astfel de împrumuturi, să fie un grup mic de persoane angajate, care conlucrează între... deci oferă un sprijin ministerului în discuții și cu implementarea... și discuțiile cu Banca Mondială. Deci e vorba de 5–6 persoane care vor lucra alături de angajații ministerului, pentru a implementa acest proiect.

Deci e vorba de lucruri operaționale care vor trebui să facă acești consultanți. Această experiență se întâmplă și în cadrul Proiectului pentru învățământul general, pe care-l desfășoară acum Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Nu sunt niște costuri prea mari și ele toate sunt orientate doar pentru a implementa proiectul calitativ.

Cu referire la activitățile care trebuie să fie desfășurate pe fiecare din componentele respective, ele sunt menționate în cadrul Acordului. Și pot să specific câteva dintre ele. De exemplu, la prima componentă. După cum am menționat și în raport, se va elabora cadrul național al calificărilor; se vor revizui standardele de calificare pentru programele academice, de învățământ superior; se va acorda asistență pentru implementarea cadrului național al calificărilor; se va îmbunătăți asigurarea calității prin asistența acordată în vederea acordării programelor academice; va fi și întărirea

capacităților Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare.

De asemenea, va fi dezvoltat și implementat un sistem informațional, care va fi utilizat în sistemul învățământului superior atât pentru admitere, cât și pentru monitorizarea traseului studenților de la admitere până la încadrarea în câmpul muncii, astfel încât să asigurăm o mai bună încadrare, o mai bună orientare a studenților pentru angajarea în câmpul muncii.

Cu referire la instituțiile care vor fi selectate, vor fi selectate dintre universități, universitățile care demonstrează... care vor trece concursurile pentru obținerea acelor granturi de dotare și dintre colegiile pedagogice.

Deci instituțiile care vor beneficia de suport sunt instituțiile publice de învățământ superior și colegiile pedagogice. Deci pot să menționez și alte activități care vor fi desfășurate, dar principalele le-am expus.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Răspunsul... Două întrebări ați avut. Precizare nu există.

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Topală,

Antevorbitorul are dreptate. Cam vag sunt detaliate componentele acestea, unde vor fi concret utilizați banii?

Și mă interesează, a fost elaborat un studiu de fezabilitate? A fost el necesar ori nu a fost necesar? Aceasta-i prima întrebare.

Și spuneți-mi, vă rog, ați pomenit dumneavoastră de un comitet disciplinar. Detaliați, vă rog, care sunt competențele acestui comitet disciplinar, cine a desemnat membrii în comitetul disciplinar? Și cu ce se va ocupa acest comitet disciplinar?

Vă mulțumesc.

Domnul Anatol Topală:

Stimată doamnă deputat,

Vă mulțumesc pentru întrebare. Până la aprobarea de către Banca Mondială a acestui împrumut, desigur că au fost elaborate mai multe documente. Ele sunt circa patru sau cinci documente mari, prin care s-au făcut și diferite analize de necesitate a acestui proiect. Ele toate și separat vor fi utilizate în implementarea acestui raport, dar va fi elaborat și Manualul Operațional al Proiectului Învățământul Superior, precum și Manualul Operațional al Programului de Îmbunătățire a Învățământului Superior, care au fost menționate în discursul meu.

Aceste două documente majore, alături de acelea care au fost elaborate până în acest moment și coordonate cu Banca Mondială, despre necesitatea acestor activități pe care urmează să le desfășurăm în învățământul superior, ele vor sta la baza implementării acestui proiect.

Desigur că în următoarele două documente, după aprobarea în Parlament a acestei legi... Aceste două documente care au fost menționate: Manualul Operațional al Proiectului Învățământul Superior și Manualul Operațional al Programului de Îmbunătățire a Învățământului Superior, prin care, prin al doilea document vor fi acordate acele granturi pentru instituțiile selectate în bază de concurs.

Desigur că acolo vor fi specificate inclusiv toate particularitățile legate și de acea comisie disciplinară și toate procedurile și formele prin care vor fi investiți acești bani în calitatea învățământului superior.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

A doua întrebare, doamnă Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă Președinte,

Eu am adresat a doua întrebare, dar n-am primit răspuns.

Cine va desemna membrii comitetului sau comisiei disciplinare? Și care vor fi totuși competențele acestei comisii disciplinare?

Domnul Anatol Topală:

Vorbim de comisia multidisciplinară, care va fi creată, probabil, de structurile principale implicate, cum este Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, cu participarea tuturor celor care au participat la elaborarea acestui raport și tuturor persoanelor interesate în obținerea finanțării în cadrul acestui proiect, adică mediului universitar al celor din colegii.

N-aș putea să spun exact structura acestei comisii. Dar va fi o discuție foarte largă și foarte transparentă cu privire la faptul cum se vor selecta aceste instituții care vor beneficia de... care vor fi admise la acest concurs, care va fi unul deschis și în bază de competență și performanță.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare, doamnă Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule raportor,

Întrebarea mea ține de procedura de înaintare, negociere și semnare a tratatelor. La data de 22 ianuarie 2020, Comisia politică externă și integrare

europăană a emis avizul consultativ cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului în cauză.

Conform prevederilor articolului 8¹ din alineatul (1) din Legea cu privire la tratatele internaționale ale Republicii Moldova, după finalizarea negocierilor, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în cazul dat fiind organul responsabil de încheierea tratatelor, trebuia să solicite comisiei parlamentare avizul consultativ privind adoptarea semnării Acordului.

Aceste prevederi, cu părere de rău, au fost încălcate și nu au fost luate în considerare nici de Președintele Republicii Moldova, care, la 5 mai 2020, a emis Decretul pentru aprobarea semnării Acordului respectiv.

În acest sens, nu a fost respectată consecutivitatea procedurilor, să spunem, privind modul de inițiere, de negociere și de semnare a Tratatului, care este foarte clar stabilit prin Legea cu privire la tratatele internaționale.

Vreau să vă aduc aminte că am avut deja un precedent, atunci când Curtea Constituțională foarte clar s-a expus asupra neconstituționalității, mă refer aici la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse, unde una din obiecții a fost nerespectarea procedurii. Din necunoștință sau din alte motive, dumneavoastră nu ați solicitat avizul cu privire la semnarea Acordului de la comisia parlamentară?

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Anatol Topală:

Stimată doamnă deputat,

Vă mulțumesc foarte mult pentru întrebare.

Cu părere de rău, nu pot să vă răspund, că nu m-am ocupat personal de promovarea acestui proiect și nu dețin date... pe care să mă bazez ca să dau un răspuns asumat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu mai aveți alte întrebări.

Vă rog să luați loc.

Raportul din partea comisiei de bază – Comisia economie, buget și finanțe.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr. 244 din 12 iunie anul curent pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare și comunică următoarele. (*Gălăgie în sală.*)

Urmare a examinării proiectului de lege nominalizat, Comisia economie, buget și finanțe, cu majoritatea voturilor, propune plenului Parlamentului aprobarea proiectului în prima și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Coraport din partea Comisiei politică externă și integrare europeană, domnul Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Comisia politică externă și integrare europeană, de asemenea, a examinat în ședință respectivul proiect și propune Parlamentului adoptarea proiectului de lege în prima și a doua lectură.

Referitor la întrebarea adresată raportorului, vreau să zic că, conform Legii cu privire la tratatele internaționale, articolul 8¹, este prevăzută... sau mai bine spus, articolul respectiv prevede că, în cazul când un tratat internațional, inițial, prevede un alt conținut decât cel negociat ulterior, atunci este sau urmează să fie respectată și avizarea prin comisie, înainte de a fi semnat respectivul tratat.

Dat fiind că nu s-a solicitat un asemenea aviz din partea comisiei, respectiv, tratatul, la momentul inițierii negocierilor, era, practic, identic cu ceea ce s-a semnat, adică nu era necesară această procedură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Vreamea.

Întrebări nu aveți.

Stimați colegi,

Mai avem 9 minute.

Mă roagă colegul domnul Ciubuc să examinăm și un proiect din partea Guvernului, proiectul de Lege nr. 153 din 16 aprilie 2020.

Din partea Guvernului, prezintă Maxim Popov, secretar de stat la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Vă rog.

Domnul Maxim Popov – *secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,
Stimați deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la modificarea anexei la Legea nr. 852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon.

Scurt, modificările sau caracterul inovativ care este, noi modificăm ce ține de autoritatea care va elibera autorizațiile de import al substanțelor ce distrug stratul de ozon. Astfel, Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice va prelua de la Agenția de Mediu atribuțiile de eliberare a autorizațiilor menționate. O altă modificare ține de actualizarea pozițiilor tarifare ale substanțelor chimice, a căror utilizare este reglementată de către Protocolul de la Montreal. Și a treia este interzicerea importului echipamentelor frigorifice de climatizare a aerului care funcționează pe baza hidrocarburilor respective.

Este de menționat faptul că în spațiul UE utilizarea HCFC-ului este interzisă și instalațiile ce funcționează pe baza acestora, freoni, sunt scoase din uz. Interzicerea importului echipamentelor frigorifice și de climatizare a aerului, care funcționează pe bază de HCFC, va favoriza trecerea la echipamente moderne de ultimă generație, prietenoase mediului.

Din 23 septembrie 2018, a intrat în vigoare Hotărârea Guvernului... nr. 212 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, document ce stabilește măsuri de prevenire sau reducerea efectelor negative ale generării și gestionării deșeurilor respective.

Noi mai avem o Hotărâre de Guvern, aprobată în 2018, prin care s-a aprobat Regulamentul cu privire la stabilirea mecanismului de repartizare a contingentelor anuale pentru importul de HCFC. Respectiv, noi ne-am asumat ca, până în anul 2030, să reducem această cantitate. Pentru anul 2020, avem permis pentru import în Republica Moldova 11 tone. În anul 2030, preconizăm că această cantitate va constitui 400 de kilograme.

În această ordine de idei, rog susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Aveți întrebări.

Doamnă Ivanov,

Vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule secretar de stat,

Desigur că toate inițiativele bune, care vin să protejeze mediul înconjurător, vor fi susținute. Este un proiect care vine să aproximeze legislația națională la Directivele Uniunii Europene.

Dar spuneți, vă rog mult, ați făcut un calcul, cumva, estimativ care vor fi costurile? Deoarece agenții economici vor fi puși în situația... da, înțelegem că eșalonat, ca să-și schimbe utilajul sau poate prevedeți, cumva, ca statul să vină cu careva subvenții în domeniul respectiv, deoarece sunt cheltuieli. Cumva, s-au estimat cheltuielile respective sau nu?

Domnul Maxim Popov:

Stimată doamnă deputat,

Mulțumesc mult pentru întrebare.

Dacă să vă răspund direct, nu știu, nu cunosc, dar nu cred că s-au estimat respectivele cheltuieli, pentru că agenții economici, din 2015, deja au trecut printr-un proces când am renunțat la substanța R22.

Totodată, ținând cont de faptul că în Uniunea Europeană deja sunt interzise respectivele utilaje, producătorii mondiali s-au specializat în producerea utilajelor...

Doamna Violeta Ivanov:

E clar...

Domnul Maxim Popov:

... care folosesc ambele tipuri de soluții HCFC sau pot trece în utilajul care-i folosit HCFC-ul, se poate de utilizat și CO₂ sau amoniacul, sau alte substanțe sintetice.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu mai aveți.

Vă rog să luați loc.

Din partea Comisiei mediu și dezvoltare regională, domnul președinte Ciubuc.

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea anexei la Legea nr. 852/2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la regimul comercial și reglementarea utilizării

hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon, inițiativă legislativă a Guvernului, și comunică următoarele.

Prin acest proiect, se propune: interzicerea importului, exportului, tranzitului și punerea pe piață a unor substanțe chimice sub echipamente care conțin sau care funcționează în baza unor substanțe chimice; eliberarea actelor permissive de către Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare, Radiologice și Chimice, în loc de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului; ajustarea pozițiilor tarifare la Nomenclatura combinată a mărfurilor.

Proiectul de lege a fost supus avizării de către comisiile permanente.

Reieșind din cele expuse, Comisia mediu și dezvoltare regională, cu majoritatea de voturi ale membrilor săi, propune acest proiect pentru examinare și aprobare în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Aveți o întrebare – doamna Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Nu am întrebare. *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Da. Mulțumesc mult.

Господин председатель комиссии,

Скажите, пожалуйста, вы во время рассмотрения законопроекта провели какие-то общественные слушания, запросы деловой среды? Учитывая тот факт, что, естественно, Монреальскую конвенцию игнорировать нельзя, это обязательные позиции, но тем не менее национальная экономика была и остается национальной экономикой. Насколько вы запросили мнения специализированных компаний, деловой среды в целом по поводу тех последствий, которые влекут за собой правильные вещи, но тем не менее?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule președinte.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc de întrebare.

Vreau să atrag atenție că acest proiect este inițiativa Guvernului. Pe platforma guvernamentală acest proiect a suferit, practic, toate consultările

și discuțiile în cadrul platformei guvernamentale. Pentru platforma parlamentară, pentru comisia... pentru raportul pregătit pentru lectura a doua, desigur, vom examina și dacă vor veni careva propuneri din partea... inclusiv a societății civile, inclusiv din partea deputaților, regulamentar, vor fi examinate și, respectiv, se vor regăsi în raportul pentru lectura a doua.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Ulanov,

Aveți a doua...?

Nu aveți a doua întrebare.

Stimați colegi...

Voce din sală:

Ora votului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Ora votului. 2 minute au rămas.

Mai punem un proiect? Nu.

Ora votului.

Vă rog, deputații, toți să reveniți la locurile dumneavoastră, toți deputații.

Unde-i Golovatiuc? Fără Golovatiuc, nu pot începe.

Vă rog.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Vă rog să fiți cu toții foarte și foarte atenți. Suntem în procedura de vot.

Se supune votului... noi, până în prezent, am examinat 8 inițiative. 8 inițiative. (*Voce nedeslușită din sală.*)

De la început.

Primul proiect, proiectul de Hotărâre nr. 248 din 16 iunie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Urmăriți, vă rog.

Majoritatea voturilor.

Proiectul este acceptat.

Următorul proiect de lege este proiectul nr. 238 din 11 iunie 2020.

Din partea Guvernului l-a prezentat domnul Foltea.

Prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Propunerea comisiei a fost și pentru lectura a doua.

Voce din sală:

Noi avem amendamente...

Nu, votăm data viitoare...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sau votăm amendamentele acum?

Domnule președinte...

Stimați colegi,

Calm, calm. Acuș facem tot cum trebuie. Numai nu faceți gălăgie.

Domnule Bolea,

Colegii spun că sunt amendamente.

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

În lipsa amendamentelor, putem să votăm în lectura a doua. Dacă sunt amendamente, putem să le examinăm sau în comisie, sau putem și azi să le supunem votului în plen.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Colegii, cei care au avut amendamente, care este propunerea? Sau supunem votului amendamentele acum în ședința în plen, sau le lăsăm pentru examinare în comisie.

Eu aș zice că mai bine să le lăsăm pentru examinare în comisie.

Voci din sală:

Le lăsăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Pentru examinare în comisie, vă rog să pregătiți pentru următoarea ședință. În prima lectură a fost votat cu majoritatea voturilor.

Următorul proiect este proiectul nr. 173, prezentat de ministrul sănătății, muncii și protecției sociale.

Proiectul nr. 173 din 11 mai 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia a propus și adoptarea în lectura a doua.

Cine...

Fracțiunile parlamentare,

De acord?

Cine este pentru a fi adoptat proiectul în lectura a doua, rog să votați.

Și, numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 20.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 20.

Cu 80 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua și finală.

Următorul proiect este proiectul nr. 249 din 16 iunie 2020, prezentat de viceministrul... vicepremier – domnul Pușcuța.

Nr. 249 din 16 iunie 2020. Prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați. Prima lectură.

Majoritatea.

Comisiile au propus adoptarea acestui proiect și în lectura a doua, dar cu amendamentul domnului Golovatiuc.

Vă rog să dați citire inițial, să votăm amendamentul domnului Golovatiuc.

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Doamnă Președinte,

Eu cer scuze, amendamentul a fost votat la ședința comisiei.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A fost votat la ședința comisiei. Și este parte integrală? Nu trebuie?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Atunci, stimați colegi, în lipsa altor amendamente, supun votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 249 din 16 iunie 2020.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 74 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect este proiectul nr. 244 din 12 iunie 2020, prezentat de secretarul general de stat al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Cine este pentru a fi votat în prima lectură, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia a propus să fie votat pentru lectura a doua.

Cine este pentru a fi votat în lectura a doua și finală proiectul nr. 244 din 12 iunie 2020, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 24.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 74 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul proiect este proiectul nr. 187 din 14 mai 2020, prima lectură, prezentat de secretarul general adjunct al Guvernului.

Cine este pentru, rog să votați.

Legea voluntariatului.

Voce din sală:

Prima lectură?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Prima lectură.

Majoritatea voturilor. Este votat în prima lectură.

Comisia a propus doar prima lectură.

Următorul proiect este proiectul nr. 197 din 21 mai 2020, propus de ministrul sănătății, muncii și protecției sociale... da, modificări la Codul muncii.

Proiectul... pentru prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia a propus doar prima lectură?

Domnule Buza?

Prima lectură.

Și următorul proiect, probabil că ultimul pe care noi l-am examinat, este proiectul nr. 153 din 16 aprilie 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia a propus doar prima lectură.

Domnule Buza?

Da. Prima lectură.

Stimați colegi,

Acestea au fost subiectele pe care am izbutit până la ora 14.00 să le examinăm.

Rog Secretarul general, ce este cu... am rugat să fie prezent ministrul apărării. Vedem dacă... Care este situația?

Vă rog.

Domnul Adrian Albu:

Da. Mulțumesc mult, stimată doamnă Președinte.

Onorat Plen,

Secretariatul a contactat Ministerul Apărării pentru a-l invita pe domnul ministru în sala de plen. Însă, am fost informați că domnia sa este la nordul Republicii Moldova într-o unitate militară, deoarece sunt anumite probleme acolo și cu scuzele de rigoare promise să revină la următoarea invitație. (*Rumoare în sală.*)

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

V-am rugat, azi sau mâine?

Ați rugat azi. Vă dați seama că miniștrii nu stau și așteaptă doar când o să fie invitați în Parlament. De aceea continuăm mai departe.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

De procedură.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

A fost un vot în Parlament. Dacă domnul ministru a plecat dimineață până a exista acest vot, este o chestiune. Dar dacă cumva noi vom afla că dumnealui a plecat după ce a aflat că noi am votat chemarea, va fi o chestiune

foarte gravă și este o chestiune de lipsă de respect total față de Parlament, și va trebui să vedem ce facem. Urmează să vedem, să analizăm când domnia sa a plecat la nord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Voia boierului.

Analizați, vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Eu am încercat cumva să gestionez chestia aceasta. Dumneavoastră nu m-ați auzit. Haideți să ne auzim unul pe altul.

Următorul...

Acum vreau să vă întreb: este necesar de o pauză de 30 de minute? (*Rumoare în sală.*) Eu...

Stimați colegi,

Eu cred că 30 de minute trebuie să aerisim, fiindcă suntem într-o situație...

Vă rog, pauză 30 de minute – până la 14.30.

Vă rog.

14.30. (*Rumoare în sală.*)

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanîi:

Colegi...

Secretariatul,

Vă rog, fracțiunile care nu sunt în sală, să vedeți unde sunt fracțiunile care n-au revenit în sală ori încă iau masa sau...

Vă rog, Secretariatul Parlamentului, să revină.

Doamnă Bubuic,

Vă rog să numărați câți deputați avem în sală și dacă putem să începem? (*Voce nedeslușită din sală.*) Ei, ajunge. Ce înseamnă dăm din mână, ajunge?

Domnul Vlad Batrîncea:

Fix 51.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Începem? Începem. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Noi avem încă spre examinare 14... le-am scos acum 14 inițiative. De aceea haideți să ne concentrăm. Eu vă propun ora votului la 15.30. E bine? Da.

Domnul Mihail Popșoi:

15.30 nu. Mai târziu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Poftim? La 16? Haideți la 16. Ce dovedim până la 16, dovedim până la 16. Ce nu, mai continuăm.

Stimați colegi...

Domnule Slusari,

În lumea aceasta nimic nu-i exclus. De aceea, vă rog, calm la toate procesele acestea.

Următorul subiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 31 din 6 februarie 2020, lectura a doua. Nu este domnul Jizdan. Nu putem să-l punem. N-aveți raportul.

După câte m-au informat, Frațiunea Partidului Democrat au ședința fracțiunii și ei revin în 10–15 minute.

Stimați colegi,

Următorul proiect este proiectul nr. 176 din 11.05.2020.

Din partea Guvernului prezintă secretarul general de stat al Ministerului Afacerilor Interne, domnul Ianuș Erhan.

Domnul Ianuș Erhan – *secretar general de stat al Ministerului Afacerilor Interne:*

Stimată doamnă Președinte,

Stimate doamne și domni deputați,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la ratificarea Amendamentului, încheiat prin schimb de note, la Acordul privind cooperarea operațională și strategică dintre Republica Moldova și Oficiul European de Poliție (Europol), semnat la Chișinău la 18 decembrie 2014.

Scopul acestui Amendament este dezvoltarea și consolidarea relațiilor de cooperare și asigurare a schimbului eficient de informații cu privire la infracțiuni, persoanele implicate și alte date asociate, pentru a sprijini eforturile în lupta împotriva crimei organizate, a terorismului și altor forme grave de infracțiuni.

Amendamentul revizuieste domeniile de criminalitate, expuse în anexa nr. 1, și acele 24 de domenii de criminalitate, care sunt acum în Acord, se completează cu altele patru noi.

Totodată, se extinde lista autorităților competente din anexa nr. 2, prin includerea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, pe lângă cele cinci autorități de aplicare a legii existente la moment: Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală.

Până la intrarea în vigoare, în conformitate cu articolul 25 din Acord, prevederile Amendamentului se aplică provizoriu. Respectiv, la momentul de astăzi, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor are acces deplin la acest sistem de schimb de informații cu Europol.

Rugăm susținerea proiectului prezentat.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule secretar general,

N-aveți întrebări.

Stimați colegi,

Nu este președintele Comisiei politice externe, domnul Vrenea. Ne-a informat că într-un minut revine.

Dacă nu aveți nimic împotriva, să examinăm... să-l ascultăm pe domnul secretar general și pe următorul proiect nr. 146. De acord? Da.

Vă rog, nr. 146, prezentați proiectul.

Domnul Ianuș Erhan:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Vă prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la ratificarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia în domeniul formării și instruirii personalului din organele de drept, semnat la Ankara la 30.12.2019.

Scopul acestui Acord este consolidarea cooperării dintre guvernele celor două state, prin facilitarea schimbului de experiențe și preluării bunelor practici în ceea ce privește formarea și instruirea personalului din organele de drept.

În conformitate cu Acordul respectiv, vor fi efectuate deplasări reciproce în scop de acordare a consultanței și formarea personalului între reprezentanții părților. Iar în procesul de implementare a Acordului vor fi desfășurate activități, precum: vizite la unități, sedii și instituții de învățământ, formare profesională și stagii, cursuri și asistența reciprocă, schimb de experiență și proiecte comune.

Totodată, aceste instruiri vor fi furnizate în baza unui plan de acțiuni în comun, care va fi aprobat de părți anual și semnat prin corespondență. Iar cel puțin cu trei luni înainte de începerea cursurilor vor transmite propuneri asupra cursului la care urmează să participe.

Acordul se încheie pe o perioadă de un an de zile și va fi prelungit în mod automat pentru perioade consecutive de un an.

Rugăm susținerea aprobării proiectului prezentat.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Marian.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc.

Domnule raportor,

Întrebarea este: să ne concretizați de ce fel de organe de drept este vorba? Poliție, armată, deci despre care este vorba? Pentru că vorbim de un Acord cu Turcia. Da? Și noi știm cazul profesorilor turci, care au fost vânduți, răpiți de pe teritoriul Republicii Moldova.

Vreau să înțeleg ce fel de colaborare poate avea loc cu organele de drept din Turcia? Și vreau să concretizați care anume, de ce structuri ale organelor de drept este vorba?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ianuș Erhan:

Da, vă mulțumesc pentru întrebare, domnule deputat.

Sigur că beneficiarul de bază este Ministerul Afacerilor Interne cu acele subdiviziuni ale sale: Poliția, Poliția de Frontieră, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, dar și alții.

Totodată, acest Acord este deschis pentru toate autoritățile de aplicare a legii: Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, dar și alte subdiviziuni și autorități care au competențe în... organele de drept care au

competențe în acest sens. Experiența Turciei pe anumite componente este foarte binevenită pentru noi.

Am să menționez că noi, Ministerul Afacerilor Interne, avem un protocol de cooperare pe domeniul instruirii polițiștilor încă din 2011. Respectiv, extindem acest protocol și-l ridicăm la nivelul de acord, care sigur că va ridica la un nivel calitativ nou această instruire.

Protocolul din 2011, de fapt, prevede doar componenta academică: licență, masterat, doctorat, iar acest Acord va prevedea instruirea și pregătirea profesională a angajaților din organele de drept.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumesc.

Nu aveți a doua întrebare.

Următoarea întrebare – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

O întrebare foarte scurtă. Formarea și instruirea personalului de către organele de drept din Republica Moldova de către instituțiile similare din Turcia includ și instruirea poliției Republicii Moldova de a aplica mașinile TOMA, care au fost donate de Erdogan anterior?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Ianuș Erhan:

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Cum am și menționat în prezentarea proiectului, va fi elaborat un plan de instruire comun, care va fi coordonat în prealabil de către părți. Și vor fi acceptate doar acele subiecte care reprezintă interes și sunt aplicabile pentru autoritățile de aplicare a legii din Republica Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

A doua întrebare nu aveți.

Următoarea întrebare – domnul Grosu.

Domnule Grosu,

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule secretar,

Foarte mult sper ca acel plan, despre care ați vorbit în răspunsul la întrebarea adresată de colegul meu, să ajungă și la noi în comisia parlamentară, să ne convingem de... care sunt instruirile de care o să beneficieze ofițerii noștri.

Noi v-am mai spus și la comisie, și vă spunem, și profit de ocazia să vă spun și acum: noi nu negăm necesitatea sau experiența pe care o are Turcia în combaterea terorismului... ce acolo? spălării banilor și multe, multe alte lucruri reprobabile în timpul actual, pentru că dâșii au experiența asta, pornind de la realitățile cu care se confruntă, și noi știm estul, sudul și așa mai departe.

Delicatețea situației este că noi avem un dosar convențional... dosar neînchis, nerezolvat cu această țară, care se numesc „profesorii turci”. Și este un subiect foarte sensibil. Pe de o parte, noi le „livrăm”... statul, din păcate, profesori, dar ei ne instruiesc polițiștii noștri. Deci eu v-am spus și la comisie, vă spun și acum: pentru fracțiunea noastră, este un subiect foarte sensibil.

De aceea cum o să votăm, noi încă nu suntem siguri că putem beneficia de suport din partea unui stat, care, în asemenea manieră, tratează cetățenii săi profesori, care nu au avut nicio vină să ajungă în pușcăriile din Turcia.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Asta a fost o constatare.

Domnule secretar general,

Dacă vreți, nu... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poziția fracțiunii.

Următoarea întrebare – domnul Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Mersi, doamnă Președinte.

În spiritul aceleiași constatări, făcute de domnul Grosu, domnule secretar, dacă, în spiritul colaborării pe care vreți s-o faceți cu statul turc, cel puțin, v-ați interesat ce fac acei profesori, cum o duc în temnițele din Turcia și dacă ați depus un minim de efort ca să-i aducem înapoi acasă?

Domnul Ianuș Erhan:

Eu vă mulțumesc pentru întrebare.

Cum am făcut referință și ieri, la ședința comisiei de profil, nu are relevanță cu subiectul prezentat. Și nu sunt eu cel, care trebuie să mă expun pe cazul respectiv. Știți la ce etapă se află. E un caz arhicunoscut de către toți. Vizează instruirea și pregătirea profesională a angajaților organelor de drept.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Moțpan.

Domnul Chiril Moțpan:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

O să am și eu două întrebări. Mai întâi, vreau să reiterez că organele de drept din Republica Moldova, poliția în special, sigur că are nevoie de schimb de experiență, de acumulare de informații utile pentru exercitarea atribuțiilor de servicii.

Însă, Ministerul Afacerilor Interne are o structură... și asta o cunosc eu foarte bine și alți colegi de aici, foarte bună, bine pregătită... Brigada cu destinație specială, care ar putea fi un exemplu și pentru alte state.

Întrebarea o s-o formulez în felul următor: în această perioadă dificilă a relațiilor dintre Republica Moldova și Turcia, de ce ați ales anume Turcia și nu Italia, în continuare, Franța, care a oferit niște servicii de acest gen anterior? Probabil, și acum există niște acorduri. Adică să vă orientați prin spațiu, totuși, democratic, ca să nu suscităm interesul atât de mare față de această problemă. În ultima perioadă, cam multe proiecte, acorduri de colaborare cu Republica Turcia. Și nu ar fi mare problemă dacă acolo ar exista niște elemente democratice, viabile, care existau... democrația autentică. Asta-i o întrebare.

Și a doua, ca să nu mai intervin, este: cui aparține ideea, concret, cui aparține ideea de a încheia acest contract? Și este clar de ce pun întrebarea, sper.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Ianuș Erhan:

Da. Vă mulțumesc.

Ce ține de Italia și Franța, pe care le-ați menționat, avem o cooperare foarte bună, mai ales în special pe instruirea carabinierilor cu jandarmeria franceză și carabinierii din Italia.

Eu am menționat în prezentare că avem acel Protocol de cooperare cu Turcia încă din 2011, care prevede instruirea doar a polițiștilor și doar pe partea academică (licență, masterat, doctorat). Am spus, prin acest Acord, vrem să extindem posibilitățile, astfel încât să asigurăm instruirea inițială, instruirea continuă, profesionalizarea angajaților, nu doar a poliției, dar a tuturor organelor de drept.

Dacă ne întoarcem la istoricul acestui Acord, la acea întâlnire bilaterală, pe care a avut-o domnul ministru Jizdan, în aprilie 2017, cu omologul său din Turcia, s-a convenit semnarea unui acord de acest gen, care va fi benefic, în primul rând, pentru Republica Moldova. Și am spus-o din considerentul că au acea experiență pe anumite subiecte, componente, domenii de instruire a polițiștilor și altor angajați ai structurilor de forță, structurilor de drept.

Dacă vă referiți la „Fulger”, urmează să trec în revistă... bine, sunt multe aspecte, prin care Turcia, Agenția „TIKA”, în ultimii 3 ani, a susținut această subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne, a poliției, prin acea sală sportivă, prin acel tir interactiv, prin diferite instruirii, prin echipament pentru „Fulger”. De aceea Turcia a acordat și acordă, în continuare, sprijin Ministerului Afacerilor Interne și Poliției naționale.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – doamna Ciobanu Maria.

Doamna Maria Ciobanu:

Aș vrea, dacă puteți, să-mi răspundeți: unde se află, totuși, acele două mașini TOMA, pe care le-a adus Erdogan în Republica Moldova? După cadoul pe care ni l-a dat, ne-am dat seama deodată despre regimul care este în Turcia.

Și vreau să spun că Frațiunea „Platforma DA”, de asemenea, nu va vota acest proiect de lege, atâta timp cât profesorii, care au învățat odraslele oficialilor moldoveni, se află în temnițele din Turcia. Și pe dumneavoastră vă lasă rece lucrul acesta.

Îmi pare foarte rău, fiindcă a fi secretar e o întâmplare, a fi om, credeți-mă, e o treabă mare.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare – doamna Sajin.

Este?

Da, vă rog.

Domnul Groza.

Domnul Ion Groza:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnul Groza, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, cumva...

Rog Secretariatul să facă ordine.

Domnul Ion Groza:

Ne vom corecta, ne cerem scuze.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Ion Groza:

Da. Mulțumesc.

Domnule secretar de stat,

Vreau să vă întreb: cât de necesar și important este semnarea unui astfel de Acord cu Republica Turcia pentru noi, ca țară? Și în comisie, dumneavoastră ați dat informația că inițiativa e din partea Guvernului Republicii Moldova, da. Care este urgența și importanța necesității semnării unui astfel de acord pentru noi?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule secretar.

Domnul Ianuș Erhan:

Da. Eu vă mulțumesc pentru întrebare.

Și am să vă răspund cu anumite date statistice. Noi această instruire o facem de ani buni, prin acest schimb de scrisori. Anul trecut, au fost organizate 8 cursuri, la care au fost instruiți 126 de angajați. Conform angajamentelor, pentru anul 2020, erau planificate 17 instruirii: 10 – în Republica Moldova, 7 – în Turcia – pentru 220 de angajați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare, domnule Groza?

Domnul Ion Groza:

A doua întrebare este: dacă nu vedeți și alte opțiuni de instruire pentru aceste servicii importante pentru noi, pentru Ministerul Afacerilor Interne, pentru a diversifica... instruirile, nu doar în Turcia, cum au spus și colegii noștri, în alte țări europene, alți parteneri, care, la fel, au experiențe bogate, și dacă Ministerul Afacerilor Interne prevede o astfel de inițiativă, ca să inițieze discuții... semnate contracte cu alte țări europene?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog.

Domnul Ianuș Erhan:

Da. Vă mulțumesc pentru întrebare.

Cu România avem Protocol de instruire a angajaților, un protocol care este foarte eficient și lucrează de acum de câțiva ani buni. În special, suntem beneficiari noi, angajații din Ministerul Afacerilor Interne. Mai puțin putem oferi noi instruirii în Republica Moldova colegilor din România.

Pe anumite domenii de activitate, avem cooperare legată de instruire cu Polonia, cu Țările Baltice, adică acest mecanism, în dependență de forma care este cerută, funcționează la moment foarte, foarte bine și eficient.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule secretar general,

Nu mai aveți alte întrebări.

Vă rog să luați loc.

Domnule Vreamea, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană,

Noi, cât timp ați fost dumneavoastră lipsă aici, în sală, am examinat deja două proiecte.

Vă rog să prezentați raportul pe proiectul nr. 176 din 11 mai 2020.

Domnule Vreamea,

Vă rog.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Proiectul nr. 176, într-o oarecare măsură, este răspunsul la întrebarea domnului Moțpan, referitor la colaborarea cu alte instituții. Este vorba despre ratificarea Amendamentului, încheiat prin schimb de note, la Acordul privind cooperarea operațională și strategică dintre Republica Moldova și Oficiul European de Poliție, adică este vorba de Europol.

Și în acest sens, proiectul a fost examinat în comisie. Vreau să vă zic că corespunde rigorilor legale, inclusiv Constituției și acelor acte internaționale la care Republica Moldova este parte, astfel că comisia propune Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege în două lecturi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu aveți întrebări.

Vă rog să prezentați raportul la proiectul nr. 146 din 2 aprilie 2020.

Domnul Igor Vremea:

Referitor la proiectul nr. 146, comisia a examinat respectivul proiect de Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Turcia în domeniul formării și instruirii personalului din organele de drept.

Din punct de vedere legal, nu avem obiecții, adică comisia nu a prezentat careva obiecții. În ceea ce privește decizia adoptată, rămâne la latitudinea plenului Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Adică comisia nu a luat o...

Domnul Igor Vremea:

Nu a luat o decizie, dat fiind că nu a întrunit voturile necesare pentru a fi adoptat un raport.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aceasta ar însemna că noi trebuie să... la latitudinea Parlamentului. Parlamentul va examina... și a examinat, și va vota.

Următorul proiect este proiectul nr. 31 din 6 februarie 2020, lectura a doua.

Prezintă raportul Comisia securitate națională, apărare și ordine publică – domnul Jizdan.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege nr. 31 din 6 februarie 2020 și comunică următoarele.

Proiectul are ca obiectiv substituirea legii în vigoare cu o lege nouă în domeniul rezervelor de stat și rezervelor de mobilizare, prin care se urmărește atât sistematizarea, cât și îmbunătățirea proceselor operaționale în activitatea acestora.

La etapa dezbaterilor în lectura a doua, membrii comisiei au examinat proiectul din perspectiva obiecțiilor și propunerilor expuse în avizul Direcției generale juridice, precum și amendamentele depuse de către deputatul Ulanov, iar opinia membrilor comisiei este expusă în sinteza amendamentelor, anexată la prezentul raport. Proiectul, de asemenea, a fost supus redactării din punct de vedere al corectitudinii lingvistice.

În rezultatul examinării, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, cu votul majorității membrilor săi, propune examinarea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege menționat supra.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Următorul proiect de lege, care se supune examinării este...

Stimați colegi,

Noi am anunțat ora votului la ora 16.00. *(Voce nedeslușită din sală.)*
Acei care nu erau prezenți.

Stimați colegi,

Următorul proiect este proiectul nr. 174 din 11 mai 2020.

Din partea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, prezintă doamna Tatiana Molcean, secretar de stat.

Doamna Tatiana Molcean – *secretar de stat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene:*

Doamnă Președinte,

Domnilor deputați,

Doamnelor deputați,

Deci cu referire la Legea pentru ratificarea Protocolului de modificare a Statutului Organizației pentru Democrație și Dezvoltare Economică – GUAM, aprobat la New York la 26 septembrie 2019, menționăm următoarele.

Protocolul are scopul de a institui Consiliul Prim-miniștrilor drept un nou format de cooperare în cadrul organizației. Prin aceste modificări se va consolida procesul decizional al organizației la nivel strategic, în special în partea ce ține de implementarea deciziilor interguvernamentale privind dezvoltarea... sau potențialului organizației.

Ratificarea sau... Protocolul în cauză nu implică careva costuri sau... careva costuri pentru bugetul țării. Prevederile Protocolului menționat sunt compatibile cu prevederile Constituției Republicii Moldova și Cartei ONU. De asemenea, este compatibil cu tratatele internaționale și nu atrage după sine necesitatea modificării sau completării legislației naționale.

Și, respectiv, în acest context, rugăm susținerea ratificării acestui Protocol.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia politică externă și integrare europeană – domnul Vreamea.
Raportul comisiei.

Domnul Igor Vreamea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia a examinat în ședință respectivul proiect de lege, astfel că au fost constatate cele enunțate deja de raportor și vreau să vă anunț că comisia nu a luat o careva decizie. Astfel că... fiindcă... în lipsă de număr necesar de voturi... astfel că decizia urmează a fi luată de plenul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu sunt.

Cu lista asta a suplimentului aprobată... care prima am aprobat-o, vă rog să finalizăm.

Următorul proiect este proiectul nr. 193 din 19 mai 2020.

Din partea autorilor – domnul Moțpan.

Vă rog, nr. 193 din 19 mai 2020. (*Voci nedeslușite din sală.*)

Începem cu acealaltă listă.

Voce din sală:

Nr. 193, da? (Rumoare în sală.)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Este, este.

Da, vă rog.

Domnul Moțpan.

Domnul Chiril Moțpan:

Doamnă Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul Legii cu privire la modificarea Regulamentului Parlamentului a fost elaborat cu scopul de a reglementa în mod clar procedura de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, conform articolului 106¹ din Constituție, dat fiind faptul că această procedură nu este reglementată suficient în articolul 119 din Regulamentul Parlamentului.

Această problemă a fost... a făcut obiect de sesizare la Curtea Constituțională de mai multe ori. Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea angajării răspunderii Guvernului. Curtea Constituțională a remis Parlamentului mai multe adrese în acest sens, menționând că în Regulamentul Parlamentului ar trebui reglementat în mod clar procedura de angajare a răspunderii Guvernului.

Având în vedere statuările Curții Constituționale prin care au fost scoase în evidență etapele procedurii de angajare a răspunderii Guvernului, Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 13 aprilie 2020, dosarul 49a/2020, paragrafele 33–39, fiind astfel prevăzut mecanismul angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, conform articolului 106¹ din Constituție.

În acest proiect de lege a fost preluat și reglementat anume acest mecanism constituțional de reglementare în detaliu a procedurii de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, dezvoltând norma constituțională prevăzută la articolul 106¹ din Constituție.

Prin acest proiect de lege se propune soluționarea problemei reglementării exprese și detaliate în Regulamentul Parlamentului a procedurii de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului conform articolului 106¹ din Constituție.

Totodată, prin acest proiect de lege se ajustează Regulamentul Parlamentului la noile reglementări prevăzute de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și anume se substituie textele ce fac trimitere la legea abrogată, Legea privind actele legislative nr. 780-XV din 27 decembrie 2001, cu textele ce fac trimitere la legea în vigoare, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Se schimbă aceste sintagme, se înlocuiește legea... actele legislative cu actele normative.

Având în vedere obligativitatea acestor statuări ale Curții Constituționale, în virtutea articolului 140 din Constituție, se reține că textele normative urmează a fi modificate în corespundere cu actele Curții Constituționale.

Noi, deputații, suntem primul exemplu în societate care ar trebui să arătăm cetățenilor că Constituția și alte legi, precum și hotărârile Curții Constituționale sunt obligatorii și trebuie respectate cu strictețe.

Finalmente, dincolo de orice convingeri politice, toți suntem obligați să respectăm hotărârile Curții Constituționale, de aceea urmează a fi modificat Regulamentul Parlamentului în concordanță cu Constituția, cu Declarația de independență a Republicii Moldova, cu hotărârile Curții Constituționale și cu adresele Curții Constituționale remise Parlamentului.

Din aceste motive, îndemn să susțineți, dragi colegi, proiectul de Lege privind modificarea Regulamentului Parlamentului.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Vă rog să luați loc.

N-aveți întrebări.

Da, domnule Litvinenco.

Domnule Moțpan,

Aveți o întrebare.

Domnule Moțpan,

Aveți o întrebare.

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc.

Este un proiect bun și necesar, eu sper foarte mult că colegii socialiști îl vor susține, pentru că la Comisia juridică nu știu de ce s-au abținut.

Domnule Moțpan,

Eu am o întrebare legată de o prevedere, sigur că pentru lectura a doua o să venim cu anumite amendamente, dar întrebarea mea este: dacă, conform proiectului pe care îl propuneți, angajarea răspunderii în fața Parlamentului poate fi acceptată și în cazul în care vine altcineva decât Primul-ministru? Asta este în proiect... în sens că... Ce credeți aici? Pentru că...

Domnul Chiril Moțpan:

Eu cred că trebuie să ne conformăm deciziilor Curții Constituționale, care indică exact ce trebuie de făcut. De aceea și este Curtea Constituțională ca instituție supremă în expertizarea legilor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu vă rog, pentru lectura a doua, cred că urmează să concretizați.

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu sunt.

Vă rog să luați loc.

Domnul Chiril Moțpan:

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Comisia juridică, numiri și imunități.

Domnule Bolea,

Raportul comisiei.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Se dă citire raportului asupra proiectului de Lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, înregistrat sub nr. 193 din 19 mai 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, prezentat cu titlu de inițiativă de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în vederea ajustării Regulamentului Parlamentului cu prevederile conținute în Legea nr. 100 cu privire la actele normative, precum și în vederea reglementării clare a procedurilor de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului.

Autorii proiectului menționează că dispozițiile articolului 119 din Regulamentul Parlamentului, care reglementează procedura angajării răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege, nu sunt suficient de clare. În acest context, menționăm că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 28/2011, Curtea a statuat că procedura angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului este o particularitate a procedurii legislative, conform căreia proiectul de lege nu mai urmează procedura legislativă prevăzută în Regulamentul Parlamentului, acesta fiind supus dezbaterii strict politice, având drept consecință menținerea sau demiterea Guvernului prin retragerea încrederii acordate de Parlament.

Astfel, prin adresa Curții Constituționale din 22 noiembrie 2011, Curtea a observat că procedura angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, prevăzută de articolul 106¹ din Constituție, nu este suficient detaliată în articolul 119 din Regulamentul Parlamentului, care specifică doar că angajarea răspunderii este posibilă numai pentru legi organice sau ordinare și are loc prin adoptarea unei hotărâri de Guvern.

În acest context, Curtea atrage atenția Parlamentului asupra necesității modificării Regulamentului Parlamentului în corespundere cu revizuirea Constituției, operată prin Legea nr. 1115/2002 și a reglementării clare a procedurii de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului și delegarea legislativă.

Totodată, menționăm că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 10/2020, Curtea a statuat că procedura angajării răspunderii Guvernului în fața Parlamentului reprezintă o realitate juridică, însă aceasta nu poate aduce atingere monopolului legislativ al Parlamentului atât timp cât această modalitate de legiferare este utilizată în condițiile prevăzute de Legea fundamentală.

Astfel, pentru aducerea în concordanță a prevederilor articolului 119 din Regulamentul Parlamentului cu prevederile Constituției și ale hotărârilor Curții Constituționale citate mai sus, autorii proiectului propun operarea unor modificări legislative în Regulamentul Parlamentului.

În rezultatul dezbaterii, Comisia juridică, cu votul membrilor prezenți, nu a luat nici o decizie pe marginea proiectului de Lege nr. 193 din 19 mai 2020, respectiv adoptarea prezentului proiect de lege rămâne la latitudinea Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Următorul subiect... Haideti să vă anunț așa cum mergem: nr. 18, nr. 83, nr. 42. (*Rumoare în sală.*) Nr. 18, nr. 83, nr. 42. Mergem așa după rând cum vin.

Nr. 18 – domnul Ciubuc, lectura a doua, din partea Comisiei mediu și dezvoltare regională.

Proiectul nr. 18 din 31 ianuarie 2020.

Vă rog, raportul comisiei.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat, pentru lectura a doua, proiectul de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă din partea Guvernului Republicii Moldova.

Prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul creării cadrului legal de reglementare și stabilire a unui sistem de control și de management pentru a preveni accidentele de la utilizarea de substanțe periculoase și provocarea accidentelor majore.

Proiectul de lege nominalizat a fost examinat și aprobat în prima lectură la data de 13 martie 2020. Pentru lectura a doua, Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat obiecțiile și propunerile parvenite, care sunt prezentate în sinteza anexă la raport.

Astfel, reieșind din cele expuse, comisia, cu voturile membrilor săi, propune proiectul de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase pentru examinare și adoptare în lectura a doua.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți, domnule președinte.

Următorul proiect este proiectul nr. 83.

Rog...

Domnule Vreamea,

Eu știu că dumneavoastră ați prezentat data trecută opinia comisiei ca să fie votat în două lecturi. Acum vreau să vă întreb: dacă au parvenit careva amendamente?

Domnul Igor Vreamea:

Nu, n-a parvenit nimic. Rămâne doar să...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Să supunem votului.

Domnul Igor Vreamea:

.... supunem votului pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Se supune votului pentru lectura a doua când o să ajungem la ora de vot.

Următorul proiect nr. 42 din 16 aprilie 2019. Lectura a doua.

Raportul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică.

Domnule Jizdan,

Vă rog.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în temeiul articolului 65 din Regulamentul Parlamentului, a examinat și a acceptat, cu unanimitate de voturi ale membrilor săi, toate obiecțiile și propunerile înaintate asupra prezentului proiect de lege din partea Guvernului, comisiilor parlamentare permanente, deputaților și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Decizia argumentată a comisiei asupra acestora se conține în sinteza amendamentelor care este parte integrantă a prezentului raport.

De asemenea, în vederea prevenirii unor consecințe nefaste de ordin juridic și financiar, care ar putea interveni în cazul aplicării în practică a legii respective în redacția propusă de autori, comisia a stabilit la articolul IV garanții cetățenilor străini care au depus cereri privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova în condițiile articolului 17 alineatele (1¹) și (1²) din Legea

cetățeniei. Astfel, cererile depuse până la adoptarea prezentei legi vor fi examinate în modul stabilit de către Guvern.

De asemenea, prezenta lege va intra în vigoare la data de 1 septembrie 2020, odată cu expirarea termenului moratorului privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova, instituit de Parlament prin Legea nr. 39 din 28 februarie 2020.

Reieșind din cele sus-menționate, comisia solicită plenului Parlamentului adoptarea prezentului proiect de lege în lectura a doua.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

La ora când o să ajungem la vot, atunci o să decidem prin vot.

Proiectul nr. 134.

Din partea autorilor, prezintă domnul Bolea. Nr. 134 din 17.03.2020.

Domnul Vasile Bolea:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

De fapt, acest proiect este emanația și inițiativa Comisiei juridice, numiri și imunități despre crearea unei subcomisii, referitor la crearea subcomisiei pentru exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor, deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului și hotărârilor Curții Constituționale.

Aici, în plenul Parlamentului, se vorbește de mulți ani, au fost tentative de a crea această subcomisie, din câte țin minte, din 2015. Eu, cel puțin, țin minte, au fost făcute mai multe propuneri. Deputații din comisii au participat și la diferite conferințe internaționale în acest sens și s-a decis crearea unui mecanism privind exercitarea controlului parlamentar asupra executării de către stat a hotărârilor CEDO și executării hotărârilor Curții Constituționale.

Atunci, în 2015, se vorbea doar despre executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului. Vreau să vă spun că în acest an, la începutul anului, comisia a audiat raportul de activitate a Curții Constituționale pentru anii precedenți. S-a vorbit inclusiv despre statistica privind executarea hotărârilor Curții Constituționale, transpunerea acestor hotărâri în legislația Republicii Moldova, adresele Curții Constituționale.

Și la acest capitol de asemenea au existat și există până în prezent mai multe restanțe din partea Parlamentului, dar lucrând minuțios asupra acestor restanțe, mai multe din ele cu referire la executarea hotărârilor și

adreselor Curții Constituționale, mai multe din ele au fost executate. Și, respectiv, s-au dat scrisori privind raportarea executării acestor hotărâri către Curtea Constituțională.

Astăzi venim cu proiectul privind modificarea Regulamentului Parlamentului, unde să introducem un articol nou 21¹ prin care să fie creată această subcomisie pentru exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului și a hotărârilor Curții Constituționale.

Deci, din start, vreau să vă spun că această subcomisie va alege un reprezentant în calitate de președinte al acestei subcomisii. Va alege un reprezentant al opoziției care o va conduce similar cu subcomisia privind exercitarea controlului asupra activității Serviciului de Informații și Securitate, care de mulți ani este și a fost instituită prin acele prevederi din Regulamentul Parlamentului.

Vrem să introducem prevederi similare și referitor la exercitarea controlului privind executarea hotărârilor CEDO și a hotărârilor Curții Constituționale.

Eu vă mulțumesc.

Dacă sunt întrebări, sunt gata să răspund.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sunt întrebări.

Prima întrebare – domnul Ulanov.

Domnul Denis Ulanov:

Господин Боля,

Складывается впечатление, что идея ради идеи. В Республике Молдова существует такой институт, как правительственный агент. Абсолютно действующая структура, которая имеет необходимые полномочия в рамках закона, в том числе законодательной инициативы. Есть аппарат, обладающий соответствующими познаниями.

Все, что вы предлагаете, – это создание абсолютно параллельного механизма с теми же самыми полномочиями и задачами. Если вы хотите осуществлять парламентский контроль, так у нас и без этого есть полномочия для того, чтобы осуществлять этот контроль, в том числе над деятельностью правительственного агента. Контролировать его работу, вызывать на заседания комиссии, давать соответствующие указания, слушать его рапорты, вносить предложения об изменении кандидатуры, если что-то нас не устраивает. Поэтому смысла в этом подкомитете нет никакого.

Объясните, пожалуйста, реальный смысл создания этого подкомитета.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Cu referire la ceea ce ați vorbit. Într-adevăr, în Republica Moldova avem Instituția Agentului guvernamental, care reprezintă statul în fața Curții Europene. Agentul guvernamental anual prezintă rapoartele de activitate, pe care noi le audiem în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități. Dar acestea sunt rapoartele de activitate.

Noi, în Republica Moldova, avem câteodată curențe în ceea ce ține de executarea Hotărârilor Curții Europene și nu numai a Curții Europene, dar și ceea ce v-am spus, a hotărârilor, deciziilor Curții Constituționale.

Din această perspectivă s-a propus și nu este ideea mea, dar este emanația întregii comisii. Dumneavoastră n-ați fost la ședințele trecute ale Parlamentului, când s-a propus deputaților să subsemneze sub... din Comisia juridică să subsemneze acest proiect.

Este emanația, mai repet încă o dată, a deputaților din Comisia juridică această idee. Și, respectiv, ea este propusă pentru a fi creat un mecanism privind exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor CEDO și executării hotărârilor Curții Constituționale.

Și una din solicitările colegilor a fost ca să introducem în acest proiect, în acest articol 28¹ o sintagmă prin care conducerea acestei comisii să fie exercitată de un reprezentant al opoziției.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule Bolea.

Domnule Ulanov,

A doua întrebare.

Domnul Denis Ulanov:

Господин Боля,

Как обычно, ответа я не получил от вас.

Согласно опять же вашей логике, давайте тогда создадим подкомитет для контроля за еще одним подкомитетом, которые будут контролировать парламентского агента. Ответа нет, логики не понятно, параллельность... непонятно.

Механизм парламентского контроля – вы только что опять сказали. У нас есть комиссия по правам человека. Почему нельзя осуществлять этот парламентский контроль посредством специализированной комиссии, ежедневной задачей которой, в том

числе, будет и контроль за соблюдением конвенций, решений, как им избегать каких-то потенциальных конфликтов, которые могут возникнуть на уровне прав человека в Республике Молдова... непосредственная работа с парламентским агентом... с правительственным агентом.

Есть такое предложение – сделать это в рамках комиссии. Не подкомитет, а обсудить этот вопрос для того, чтобы Комиссия по правам человека занималась тем, что вы хотите сделать в виде подкомитета в юридической комиссии.

Domnul Vasile Bolea:

Dacă dumneavoastră doriți să veniți cu un amendament prin care această subcomisie să fie creată pe platforma Comisiei drepturile omului, dumneavoastră puteți să veniți cu asemenea amendament.

Cu referire la agentul guvernamental și expunerea dumneavoastră precum că în cadrul comisiei putem să audiem activitatea agentului guvernamental, să-i dăm indicații, deci noi nu putem să-i dăm indicații agentului guvernamental, deoarece el nu se supune comisiei sau Parlamentului.

Noi putem doar să audiem rapoartele de activitate, ca și o măsură a exercitării controlului parlamentar.

Dar pentru a face mai multă claritate în acest sens, a venit ideea aceasta de creare a acestei subcomisii, ca să lărgim marja de manevră și de exercițiul acesta al controlului parlamentar, să fie mult mai suficient și implicit.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă mulțumim, domnule Bolea.

Următoarea întrebare – domnul Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Ascultând discuțiile precedente, într-adevăr, dacă agentul guvernamental ar lucra excelent și dacă sistemul nostru de justiție ar lucra excelent, nu ar fi nevoie de această subcomisie.

Din păcate, continuăm să fim monitorizați de către Consiliul Europei și, probabil, vom fi monitorizați încă ani înainte. (*Gălăgie în sală.*)

În sistemul de justiție există curențe enorme și există probleme sistemice legate de neîndeplinirea hotărârilor CEDO, și aceste probleme sistemice sunt de zeci de ani. Chiar dacă acum 10–15 ani eram condamnați pentru tortură, pentru arest abuziv, pentru alte încălcări ale Cartei CEDO, continuăm să avem aceleași probleme. Suferă cetățenii în cazuri individuale și apoi, când statul trebuie să plătească despăgubiri, aceste despăgubiri sunt luate din bugetul de stat, deci din buzunarele tuturor. De aceea această comisie își are rostul.

Mai mult decât atât, e lăudabil demersul de a oferi această... președinția acestei subcomisii opoziției. Și mi-aș dori, probabil, am încredere în domnul Bolea, să conducă această subcomisie pe viitor. (*Râsete în sală.*)

Dar întrebarea este următoarea: aveți pregătit și dacă intenționați să pregătiți și un regulament pentru activitatea acestei subcomisii și bănuiesc că-i oportun din punct de vedere juridic, dar dacă nu, corectați-mă, ca acesta să fie aprobat printr-o hotărâre a Parlamentului separată? Nu putem aici să facem amendament, corect? Și dacă aveți pregătit regulamentul?

Mersi.

Domnul Vasile Bolea:

Regulamentul de activitate a acestei subcomisii va fi elaborat și votat de către Comisia juridică, numiri și imunități, altfel de cum se face și în ceea ce ține de activitatea subcomisiei privind activitatea Serviciului de Informații și Securitate, unde acest regulament este aprobat de către Comisia securitate națională. Nu ține de aprobarea prin hotărâre a Parlamentului. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari.

Domnul Alexandru Slusari:

Platforma DA susține această idee. Și vom vota „pentru”.

Nu sunt încântat de ideea ca domnul Bolea să conducă această comisie.

Dar totuși, în contextul ideii domnului Popșoi că, totuși, abordarea este una corectă, acest regulament, când a fost pornit, era o situație cu opoziția și, iată, noi am ajuns în altă situație la moment.

Nu considerați... foarte serios vă întreb, dacă a doua lectură, totuși, să introducem o clauză în care să fie... dincolo de varianta că opoziția conduce această comisie, să fie posibil și alte variante? Că asemenea „bardac”, care este acum în Parlament, cu toate acestea că majoritatea, nemajoritatea, noi putem să avem multe situații. Poate, totuși, dincolo de ideea că opoziția conduce această comisie, să prevedem, la a doua lectură, și varianta la care nu există opoziția... majoritatea în Parlament, iată, așa cum se întâmplă la moment, și să introducem alte criterii pentru a desemna președintele comisiei?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Bolea,

Foarte succint, asta ține de a doua lectură. Eu cred că în a doua lectură vă clarificați.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule vicepreședinte,

Dumneavoastră puteți să veniți cu amendament. *(Gălăgie în sală.)*

Noi putem să decidem... să lărgim marja aceasta a reprezentanților cine să conducă și cine nu. Dar cert vă spun că asta se va lua prin consens, prin vot, în cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea...

Nu mai aveți întrebări.

Vă rog să luați loc, domnule Bolea.

Următorul proiect e nr. 52 din 13 februarie...

Domnul Vasile Bolea:

Eu îmi cer scuze, doamnă Președinte, dar trebuie să prezint raportul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A, raportul comisiei.

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

Se prezintă raportul la proiectul de Lege privind modificarea Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, proiectul nr. 134 din 17 martie 2020.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr. 134, inițiativă legislativă a unui grup de deputați, și comunică următoarele. *(Gălăgie în sală.)*

Prin reglementările proiectului de lege, se propune completarea Legii pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului cu prevederi referitoare la crearea unei subcomisii parlamentare, al cărei obiectiv de bază este exercitarea controlului parlamentar asupra executării hotărârilor, deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului și a hotărârilor Curții Constituționale, precum și promovarea proiectelor de acte legislative necesare pentru executarea acestora.

În rezultatul dezbaterilor, cu votul unanim al membrilor prezenți, Comisia juridică a decis să propună plenului Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege nr. 134 din 17 martie 2020 pentru prima lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Următorul proiect este proiectul nr. 52 din 13 februarie 2020. (*Gălăgie în sală.*)

Din partea autorilor – doamna Darovannaia.

Doamna Alla Darovannaia:

Stimată doamnă Președinte,

Onorată asistență,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea articolului 14 al Legii nr. 756/1999 asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Prin acest proiect de lege, ne propunem ca să uniformizăm cadrul normativ în acest domeniu, și anume: în Legea nr. 289 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale este specificată o altă modalitate de calcul a acestor indemnizații.

De aceea propunem, prin acest proiect de lege, ca și în corespundere cu proiectul... cu Legea nr. 756, să fie aceeași modalitate, și anume: ca toate tipurile de indemnizații de incapacitate temporară de muncă, indiferent de tipul acestora, să se calculeze în baza venitului asigurat, în ultimele 12 luni anterioare survenirii riscului asigurat.

De asemenea, propunem ca, pentru primele 20 de zile calendaristice din momentul survenirii cazului pentru care se achită o astfel de indemnizație din contul angajatorului, să se achite 100% din salariul mediu al angajatorului. Deci în legea dată nu sunt indicate aceste 100% și atunci angajatorul putea să ia în calcul sau să achite o altă sumă decât 100% egală cu salariul mediu al angajatorului. (*Gălăgie în sală.*)

Proiectul de lege a fost avizat de către Guvern. Avizul Guvernului este pozitiv, cu câteva propuneri de îmbunătățire, care o să le luăm în considerare pentru lectura a doua.

Vă rog respectuos acest proiect să fie susținut de către fracțiunile parlamentare și de către deputați.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Doamnă Darovannaia,

Nu aveți întrebări.

Luați loc.

Rog Comisia protecție socială, sănătate și familie.

Domnule Buza,

Prezentați raportul.

Domnul Ghenadie Buza:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Respectivul proiect a fost examinat în cadrul ședinței Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Respectiv, au fost aprobate toate amendamentele care au fost propuse... discutate în ședința acestei comisii.

În urma finalizării dezbaterilor, Comisia protecție socială, sănătate și familie, cu unanimitate de voturi ale membrilor săi, propune spre aprobare în prima lectură proiectul de Lege nr. 52 din 13.02.2020 pentru modificarea articolului 14 al Legii nr. 756/1999 asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale, în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Domnule președinte,

Întrebări nu aveți.

Următorul subiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 142 din 22 iulie 2019.

Din partea Comisiei juridice, numiri și imunități, lectura a doua, prezintă domnul Bolea.

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi, *(Gălăgie în sală.)*

Se dă citire raportului asupra proiectului de Lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, proiectul nr. 142 din 22 iulie 2019, lectura a doua.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat, pentru lectura a doua, proiectul de Lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului,

adoptat prin Legea nr. 797/1996, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați, și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege are drept scop introducerea unui mecanism de cooperare cu societatea civilă, în special, formele cooperării.

În Regulamentul Parlamentului se propune a introduce Capitolului 9¹, denumit „Colaborarea Parlamentului cu societatea civilă”, cu articolele de la 128²–128⁸, prin care se reglementează formele și procedurile de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, inclusiv se instituie un nou mecanism – inițiativa civică, prin care unui grup de cetățeni li se acordă posibilitatea de a iniția discuții în plenul Parlamentului.

La etapa de pregătire a proiectului de lege pentru dezbateră în lectura a doua, Comisia juridică, numiri și imunități a examinat amendamentele deputaților și a... Guvernului. Decizia membrilor comisiei asupra amendamentelor se conține în tabela de sinteză, care este parte componentă a prezentului raport.

Fiind propus votului, proiectul nu a acumulat numărul necesar de voturi pentru a fi înaintat spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului pentru lectura a doua.

În acest context, Comisia juridică propune spre respingere proiectul de Lege pentru modificarea Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, proiect înregistrat sub nr. 142 din 22 iulie 2019.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Întrebări nu aveți.

Următorul subiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 70 din 24 februarie 2020.

Din partea autorilor – domnul Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Conform acestui proiect, se propune un articol unic, care ar avea următorul conținut: „Nu cad sub incidența articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, cu modificările ulterioare, funcționarii publici care exercită mandatul de ales local și care nu se află în incompatibilitate potrivit

articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local așa cum acestea au fost interpretate conform Legii nr. 263/2012 privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768 din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local.

Esența acestui proiect este una foarte simplă, fără a vorbi foarte mult. În 2012, Parlamentul a adoptat o lege. Prin această lege a stabilit în ce cazuri un funcționar public este incompatibil cu calitatea de ales local. Ulterior, Parlamentul a mai venit cu o lege, prin care a interpretat legea adoptată anterior, unde a concretizat în ce cazuri funcționarul public poate fi și consilier local.

În linii generale, se referă la situația în care activitatea acestui funcționar public are o legătură cu consiliul în care el activează. Dacă, de exemplu, este un consiliu local al unei primării și persoana activează în cadrul primăriei respective, atunci este incompatibilitate. Dar dacă, de exemplu, un funcționar public activează într-un minister și este consilier local în satul unde s-a născut, de exemplu, în cazul ăsta, în sensul atât al legii principale, cât și al legii interpretative, nu există incompatibilitate. Altfel spus, deci persoana poate fi și funcționar public, și consilier local.

S-a întâmplat așa că în practică, în foarte multe situații, Autoritatea Națională de Integritate a aplicat altfel legea. Deci a spus în cazul unor funcționari publici că în toate cazurile, dacă el este consilier local, este incompatibilitate. Respectiv, s-au adoptat acte de constatare și unii funcționari publici și consilieri locali și-au pierdut mandatul sau... mă rog, și-au încetat raporturile de serviciu.

Deci legea respectivă vine să clarifice acest aspect și să spună foarte clar care sunt situațiile în care intervine incompatibilitatea și, respectiv, situațiile în care nu există nici o incompatibilitate, și activitatea prin cumul, dacă putem numi așa, este permisivă și este legală. Asta este esența acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Întrebări nu aveți.

Rog Comisia administrație publică – domnul vicepreședinte...

Domnule Alexandr Usatîi,

Vă rog să prezentați raportul comisiei.

Domnul Alexandr Usatîi:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia administrație publică, reieșind din competențele și atribuțiile sale funcționale, a examinat în ședința din 17 iunie 2020 proiectul de Lege pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2)

litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament în temeiul articolului 73 din Constituție și în conformitate cu prevederile articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Este de menționat că articolul 66 litera c) din Constituție și articolul 72 alineatul (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative stabilesc că interpretarea oficială a legilor, altele decât Legea supremă și legile constituționale se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.

Proiectul supus examinării are drept scop aplicarea corectă și uniformă a prevederii conținute în articolul 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, conform căreia: „Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate în cadrul autorităților publice, cu excepțiile prevăzute de lege.”

Potrivit notei informative, necesitatea elaborării proiectului este determinată de aplicarea necorespunzătoare și înțelegerea eronată, în unele cazuri, a normei vizate de către entitățile implicate. În consecință, se constată interpretări potrivit cărora funcționarul public este în incompatibilitate dacă exercită în același timp un mandat de consilier local, evitându-se total situațiile calificate ca având caracter de excepție.

Pornind de la aceste considerente, autorul înaintează o interpretare textuală încadrată într-un articol unic ce stabilește expres prevederile legale care fac obiectul excepției.

Urmare a dezbaterilor, comisia sesizată în fond consideră binevenită ideea de a soluționa problema aplicabilității practice a dispozițiilor ce vizează incompatibilitatea funcționarului public care exercită mandatul de ales local în corespundere cu intenția legiuitorului la momentul adoptării acestora.

În continuare, menționăm că, potrivit coraportului și avizelor prezentate, până acum 3 comisii permanente s-au pronunțat pentru susținerea și examinarea în plenul Parlamentului a proiectului de lege, iar propunerile și eventualele amendamente vor fi analizate și raportate în cadrul definitivării și pregătirii proiectului de lege pentru lectura a doua.

Reieșind din cele expuse, Comisia administrație publică propune plenului Parlamentului aprobarea în prima lectură a proiectului de lege.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Întrebări nu aveți.

Coraport din partea Comisiei juridice, numiri și imunități.

Domnule Bolea,

Aveți coraport? La proiectul respectiv?

Domnul Vasile Bolea:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nu? La mine aici e scris că voi aveți coraport.

Domnul Vasile Bolea:

Cer scuze, acuș, în vreo 5 minute vedem.

Doamna Zinaida Greceanîi:

5 minute... Haideți să vedem, dacă aveți coraport – bine, dacă nu, mergem mai departe.

Următorul proiect care se supune examinării pentru lectura a doua, proiectul nr. 236 din 21 octombrie 2019. Lectura a doua.

Comisia protecție socială, sănătate și familie – domnul Ghenadie Buza.

Vă rog.

Vă rog, domnule Buza, raportul.

Domnul Ghenadie Buza:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie prezintă raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr. 236 din 21.10.2019.

Vreau să spun că plenul Parlamentului a aprobat proiectul de lege în prima lectură în ședința din data de 6 februarie 2020.

În data de 4 martie, la lucrările comisiei, și-au înregistrat prezența un număr de 6 deputați din totalul de 9 membri. În urma finalizării dezbaterilor, proiectul de lege nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi propus plenului Parlamentului spre examinare și adoptare în lectura a doua.

Drept urmare, rămâne la latitudinea plenului Parlamentului de a decide asupra examinării și adoptării proiectului de lege în lectura a doua, cu

amendamentele admise de către comisie, redate în sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, care este parte integrantă din prezentul raport.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Buza,

Domnule președinte,

Au fost careva propuneri din partea Guvernului, s-a ținut cont? În această sinteză se conțin, ceea ce a propus Guvernul, amendamentele?

Domnul Ghenadie Buza:

Da, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnul Marian – în calitate de autor.

Nu? E în regulă.

Următorul proiect care se supune dezbaterii este proiectul nr. 320 din 19 decembrie 2019.

Introdus, de asemenea, suplimentar.

Din partea autorilor – domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Doamnă Președinte,

Eu îmi scuze, dacă îmi permiteți, pentru acuratețe, să dau citire mai întâi coraportul la proiectul nr. 70 și după aia să prezint proiectul nr. 320.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, coraportul la proiectul nr. 70.

Domnul Vasile Bolea:

Coraport la proiectul de Lege pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și expune următoarele.

Proiectul este inițiativă legislativă a unui grup de deputați în Parlament și are drept scop să asigure interpretarea și aplicarea legislației în vigoare în problema de aplicare a articolului 25 alineatul (2) litera a) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public față de funcționarii publici care exercită mandatul de consilieri locali și nu se află în incompatibilitate, potrivit articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea

privind statutul alesului local, așa cum acestea au fost interpretate conform Legii nr. 263/2012, privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea privind statutul alesului local.

Proiectul a fost avizat de o comisie permanentă.

Comisia juridică, cu votul unanim al membrilor, propune Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege pentru interpretarea articolului 25 alineatul (2) litera a) din proiectul Legii pentru interpretarea... litera a)... înregistrat cu nr. 70 din 24 februarie 2020.

Și acum permiteți-mi...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Întrebări nu aveți, domnule președinte, la proiectul nr. 70.

Vă rog să prezentați inițiativa nr. 320 în 19 decembrie 2019.

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Stimați colegi,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege nr. 320 din 19 decembrie 2019. Deci potrivit articolului 19 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal efectuează controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal în corespundere cu cerințele Legii nr. 133/2011.

În conformitate cu prevederile articolului 27 din Legea nr. 133/2011, subiectul datelor cu caracter personal care consideră că prelucrarea datelor sale nu este conformă cu cerințele Legii nr. 133, poate înainta acestui Centru o plângere în termen de 30 de zile din momentul depistării acestor încălcări. Iar în urma examinării acestei plângeri, Centrul este obligat să emită o decizie motivată care să stabilească fie lipsa încălcărilor prevăzute în Legea nr. 133 privind protecția datelor cu caracter personal, fie să rectifice, să blocheze sau să dispună distrugerea datelor neveridice ori obținute ilicit. Și această decizie urmează să fie comunicată petiționarului în decurs de 30 de zile de la data primirii plângerii.

Încă una din condițiile care se află la premisa elaborării prezentului proiect de lege constă în necesitatea, la fel de stringentă, de dispersare ori organizarea clară a responsabilităților angajaților Centrului, modalitatea... sau se prevede în proiect, într-un alineat nou, modalitatea semnării hotărârilor, deciziilor care se iau de Centru, nu numai directorul, dar să fie și adjuncții, și alți responsabili din cadrul Centrului.

Acest proiect este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă, deoarece actualmente Centrul zilnic prelucrează foarte multe petiții, solicitări, cererii,

plângeri din partea cetățenilor care se plâng pe prelucrarea datelor și de încălcarea prevederilor Legii nr. 133.

Evident este faptul că în decurs de 30 de zile angajații Centrului nu pot calitativ să răspundă și să facă investigațiile respective. Pentru a face o investigație referitoare la încălcarea prevederilor Legii nr. 133 prin prelucrarea datelor, angajații Centrului, de asemenea, solicită mai multă informație din partea mai multor subdiviziuni, a altor autorități și, evident, răspunsurile la aceste solicitări durează și fizic. Practic, în 30 de zile este imposibil de a face o investigație pe bune, ca Centrul să răspundă la acea plângere care... sau la acele plângeri care vin din partea cetățenilor.

Să nu uităm că trăim în era tehnologiilor, aceste prelucrări de date sunt așa-numite big data, unde sunt foarte multe informații care sunt prelucrate. Și din această perspectivă angajații Centrului au nevoie de mai mult timp pentru a face vreo investigație în acest sens, să răspundă la acele plângeri care vin din partea cetățenilor referitor la încălcări, stabilirea, constatarea încălcărilor Legii nr. 133. De aceea venim cu propunerea ca să prelungim acest termen, care nu poate depăși 12 luni.

Eu cunosc că în cadrul dezbaterii acestui proiect în mai multe comisii parlamentare deputații au venit cu amendamente sau propuneri de îmbunătățire a acestui proiect. Se află și domnul Răducan în ședința în plen, șeful Centrului Național... de Prelucrare a Datelor cu Caracter Personal, care, de asemenea, solicită ca acest proiect de lege să fie susținut de către deputați.

Eu vă mulțumesc.

Dacă sunt întrebări, sunt gata să răspund.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

N-aveți întrebări.

Domnule Ciubuc,

Aveți o întrebare?

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc mult.

Stimate domnule autor,

Noi am discutat, în principiu, și cu autoritatea responsabilă de implementarea acestei legi. Totuși, legat de termenul de 12 luni, pentru a doua lectură, dacă ar fi posibil noi suplimentar să discutăm, ca să detalizăm anumite acțiuni sau anumite proceduri care urmează a fi realizate de către autoritatea responsabilă în vederea permiterii de a extinde acest termen până la 12 luni. De altfel, riscăm să avem anumite tentative sau anumite

abuzuri când sub diferite aspecte poate fi prelungit acest termen până la 12 luni, pe niște cazuri care nu sunt atât de relevante.

De aceea ar trebui să avem niște filtre la acest subiect. Noi cu domnul director discutasem și dacă ar fi posibil, pentru lectura a doua să revenim la acest aspect. Anume ceea ce ține de aceste 12 luni.

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Cu certitudine, domnule deputat.

Și s-a convenit că dacă chiar și acest termen va fi mai mic și va fi necesar de a prelungi acest termen, să fie... da, să fie gradat, în primul rând. Și în al doilea rând, petiționarul de fiecare dată să fie înștiințat despre acest lucru. Mersul investigației, la ce etapă sunt. Dacă mai au necesar încă timp, orice petiționar să fie înștiințat în acest sens.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Alte întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Rog Comisia securitate națională, apărare și ordine publică să prezinte raportul comisiei, de pe loc.

Da, vă rog.

Domnul Jizdan.

Domnul Alexandru Jizdan:

Stimați colegi,

În temeiul atribuțiilor funcționale, stabilite de Regulamentul Parlamentului, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, sesizată în fond, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii privind protecția datelor cu caracter personal, înaintat cu titlul de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament Vasile Bolea.

Potrivit autorului, prezenta inițiativă legislativă a fost elaborată de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, în vederea optimizării și eficientizării procedurii și termenului de efectuare de către Centru a investigațiilor privind conformitatea prelucrării datelor cu caracter personal, precum și a responsabilităților angajaților Centrului în procesul de examinare a plângerilor.

Proiectul a fost avizat de majoritatea comisiilor parlamentare permanente, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, CNA și Guvernul, cu unele obiecții și propuneri care vor fi examinate de comisie în lectura a doua.

În urma dezbaterilor, cu votul majorității membrilor săi, comisia s-a pronunțat întru adoptarea prezentului proiect de lege și solicită plenului Parlamentului aprobarea acestuia în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Mulțumim, domnule președinte.

Stimați colegi,

Rog președinții de fracțiuni să aducă toți deputații în sală. Două minute aveți la dispoziție, pentru a-i aduce pe acei care mai sunt prin Parlament, să revină în sală.

Vă rog să vă ocupați locurile din sală, că mi se creează impresia că nu sunteți.

Stimați colegi,

Am ajuns la ora votului. Noi am examinat toate proiectele care au fost pe ordinea de zi din 18–19.

Stimați colegi,

Vă rog atenție. Eu am să vă spun, noi avem trei liste cu trei ordine de zi: ordinea de zi de bază, suplimentul de bază și suplimentul care a fost votat în ședința plenară a Parlamentului.

Începem cu ordinea de zi de bază. Dar vă rog să fiți foarte atenți.

Secretariatul,

Vă rog să monitorizați, să nu-mi scape vreun proiect pe care l-am examinat și nu-l aprobăm.

Primul este proiectul nr. 31 din 6 februarie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru... prezentat de către domnul Jizdan, cu privire la rezervele de stat și de mobilizare.

Cine este pentru lectura a doua, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 5.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 5.

Cu 60 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

Următorul subiect este proiectul nr. 174 din 11 mai 2020, pentru ratificarea Protocolului GUAM.

Nr. 174 din 11 mai 2020, prima lectură.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Comisia nu a luat o decizie. Îl lăsăm pentru lectura a doua ulterior? Îi tehnic.

Este propunerea comisiilor să votăm pentru lectura a doua.

Cine este ca să votăm pentru lectura a doua proiectul nr. 174 din 11 mai 2020, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 33.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 83 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.
83 de voturi.

Următorul proiect este proiectul nr. 176 din 11 mai 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Acum comisia a propus pentru a fi votat și în lectura a doua.

Cine este pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 176 din 11 mai 2020, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 84 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect este proiectul nr. 146 din 2 aprilie 2020, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Acum comisia n-a luat nici o decizie și rămâne la latitudinea Parlamentului. Vreau să întreb fracțiunile parlamentare, votăm pentru lectura a doua?

Stimați colegi...

Domnule Furculiță,

Vă rog.

Domnul Corneliu Furculiță:

Va vota.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Fracțiunea va vota.

Fracțiunea Partidului Democrat.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, propunem să votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Votăm.

Fracțiunea Partidului „Șor”? Votați.

PAS, da?

Domnul Igor Grosu:

PAS nu votează.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Domnul Igor Grosu:

Noi oricum nu votăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A, oricum nu votați.

Stimați colegi,

Majoritatea a propus votarea acestui proiect în lectura a doua.

Proiectul nr. 146 din 2 aprilie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărători,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 28.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 33.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 1.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Plus 1. 62 de voturi. Proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect, proiectul nr. 18 din 31 ianuarie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru... Îți din supliment, proiectul nr. 18 din 31 ianuarie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 33.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 84 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Lectura a doua, proiectul nr. 83 din 27 februarie 2020.

Cine este pentru lectura a doua, rog să votați.

Nr. 83 din 27 februarie 2020, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 33.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 1.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 1.

62 de voturi. Proiectul este votat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Următorul proiect nr. 236 din 21 octombrie 2019, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 33.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 33.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 84 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect este proiectul nr. 42 din 16 aprilie 2019, lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați. *(Gălăgie în sală.)*

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele. *(Rumoare în sală.)*

Vă rog, numărătorii.

Dacă nu este clar ceva, vă rog să anunțați.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Можно второй сектор еще раз...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 2,

Cine este pentru proiectul nr. 42 din 16 aprilie 2019, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog să numărați sectorul nr. 2. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 21.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 21. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Stimați colegi,

Vă rog încă o dată, sectorul nr. 2, vă rog să votați și să stați cu mâinile ridicate.

Sectorul nr. 2...

Sectorul nr. 2...

Stimați colegi deputați,

Sectorul nr. 2... (*Gălăgie în sală.*)

Haideți mai repede, că acuș mă răzgândesc eu.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 29.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 29.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 80 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect de pe ordinea de zi este proiectul nr. 134 din 18 martie 2020, prima lectură. Nr. 134 din 17 martie 2020, prezentat de domnul Bolea. (*Voce nedeslușită din sală.*) Da, cu CEDO.

Cine este pentru prima lectură, vă rog.

Majoritatea voturilor.

Comisia a fost... a propus doar prima lectură.

Următorul proiect este proiectul nr. 52 din 13 februarie 2020, prezentat de doamna Darovannaia, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Nr. 52.

Stimați colegi,

Nu dormiți.

Majoritatea deputaților au aprobat... au acceptat prima lectură.

Comisia a propus prima lectură.

Următorul proiect este proiectul nr. 142 din 22 iulie 2019, prezentat de... lectura a doua, Regulamentul Parlamentului, prezentat de domnul Bolea spre respingere... raportul spre respingere.

Cine este pentru, rog să votați. (*Gălăgie în sală.*)

Raportul comisiei este spre respingere.

Cine este pentru raportul comisiei, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 23.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 23.

Cu 51 de voturi, proiectul este respins.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2,

Renumărați voturile.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sectorul nr. 3,

Vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 1.

Dar sectorul nr. 2,

Renumărați voturile. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cu 52 de voturi, proiectul este respins.

Raportul comisiei este aprobat. (*Strigăte în sală.*)

Stimați colegi,
Suntem în perioada votului.
Vă rog să vă calmați.
Procedura eu am anunțat-o.

Stimați colegi,
Eu am supus votului aprobarea raportului comisiei, care a fost spre respingere.

Secretariatul,
Eu am anunțat lucrul acesta?

Voce din sală:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Următorul proiect... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Următorul proiect, care se supune votului pentru prima lectură...

Stimați colegi...

Stimați colegi, (*Strigăte în sală.*)

Domnule Grosu,

Vă rog să vă calmați.

Domnul Mihail Popșoi:

Revotăm, peste o săptămână—două revotăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Totul a mers azi bine.

Problema este următoarea: că deputații nu sunt atenți când se supune votului și când este prezentat raportul comisiei. (*Strigăte și replici în sală.*)

Stimați colegi,

Haideți să votăm până la capăt și pe urmă luăm decizia.

Domnul Mihail Popșoi:

Mare prostie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Păi da cine o face toată asta prostie? (Voce nedeslușită din sală.)

Stimați colegi,

Următorul proiect, proiectul nr. 70 din 24 februarie 2020, prima lectură, inițiativa domnului Litvinenco.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Prima lectură este aprobată.

Următorul proiect... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Următorul proiect este proiectul nr. 320 din 19 decembrie 2019, privind protecția datelor... prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Prima lectură. Proiectul este aprobat în prima lectură.

Stimați colegi,

Acestea au fost subiectele de pe...

Domnul Alexandru Slusari:

Nr. 193.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 193?

Stați.

Dar din care?

Doamna Evelina Bubuioc:

Din supliment.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Din supliment.

Ceva am scăpat. (*Rumoare în sală.*)

Proiectul domnului Moțpan.

Stimați colegi,

Da, într-adevăr, îmi cer scuze, mie mi-a scăpat.

Cine este pentru a fi votat în prima lectură proiectul nr. 193 din 19 mai 2020, rog să votați.

Majoritatea voturilor.

Este votat în prima lectură.

Raportul comisiei a fost doar pentru prima lectură.

Stimați colegi,

Asta a fost ordinea de zi de pe 18–19.

La sfârșit, avem două declarații.

Prima declarație – domnul Țicu. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Și astăzi este Ora întrebărilor către Guvern.

Haideți să...

Întâi întrebările?

Stimați colegi,

Întrebări sunt?

Voce din sală:

Sunt întrebări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sunt întrebări. (*Rumoare în sală.*)

Domnule Marian,

Vă rog.

Domnul Radu Marian:

Deci eu am 3 întrebări către 3 instituții.

Dar până atunci...

Stimați colegi,

Proiectul nr. 142, era vorba de petiții...

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule,

Întrebări Guvernului.

Vă rog, întrebarea Guvernului formulați-o. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Radu Marian:

OK. Către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Deci au parvenit informații care atestă că un număr mare din personalul medical infectat cu COVID-19 nu a primit indemnizații de 16 mii de lei.

Sperăm să nu fie adevărat, dar dacă se adevărește, este un lucru grav.

În acest sens, solicit ministerului următoarele clarificări.

Care este ponderea din totalul personalului medical infectat care a primit această indemnizație de 16 mii de lei? (*Rumoare în sală.*)

Doi. În cazul personalului infectat care nu a primit indemnizația, care au fost motivele pentru care nu au primit-o, explicate pe fiecare caz în parte?

Trei. Din ce surse au fost plătite aceste indemnizații?

Și patru. Care este mecanismul de acordare a acestei indemnizații pe pași concreți și la cine trebuie să se adreseze personalul medical diagnosticat pentru a primi indemnizația?

Solicit prezentarea acestor informații în plen.

A doua întrebare – către SIS.

În ultima perioadă, în special de la apariția virusului COVID-19, în spațiul on-line circulă o sumedenie de știri false și dezinformări, și teorii ale conspirației despre virus, despre presupusele riscuri, despre vaccin, cipizare, 5G și așa mai departe, care pun în pericol eforturile de limitare a răspândirii COVID-19 și determină o mare parte a societății să ignore măsurile de protecție.

În acest sens, solicităm următoarele informații de la SIS.

Unu. Care este numărul de site-uri care au fost blocate din cauza răspândirii falsurilor, situația de la 18 iunie, și care au fost pedepsele aplicate administratorilor acestor site-uri web?

Doi. Care... informații despre amendarea sau pedepsirea persoanelor cu profil public care au distribuit aceste falsuri și ale căror materiale și postări au fost distribuite masiv.

Și trei. Informații despre echipa de la SIS care monitorizează acest aspect, aceste știri false și modul în care se acționează.

Solicit prezentarea acestor informații în plen.

Și a treia întrebare către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică.

Solicităm Comisiei să emită o hotărâre prin care să permită APL-urilor din bugetele proprii să finanțeze testarea angajaților la COVID-19. În foarte multe administrații publice locale au fost raportate cazuri pozitive de COVID-19 și este extrem de important ca aceste APL-uri să aibă toate mijloacele la dispoziție pentru a limita răspândirea virusului.

Mersi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Cine mai are întrebări către Guvern?

Domnule Moțpan,

Vă rog.

Domnul Chiril Motpan:

Vă mulțumesc.

O rectificare mai întâi la o întrebare pe care am adresat-o anterior. Am recepționat câteva minute în urmă un mesaj din cadrul SIS. Se indică cifra de circa 80 sau peste 80 de persoane infectate. Nu știu cât este de adevărat și nu este o învinuire din partea mea sau a colegilor mei, ci o constatare a faptului și o îngrijorare pentru sănătatea colegilor din această instituție foarte importantă. Așa vreau să se înțeleagă întrebarea pe care am adresat-o anterior și solicitarea, să fim informați care este situația reală, nu altceva ne interesează, decât sănătatea colegilor din instituția respectivă și a membrilor familiilor lor.

Și tot directorului SIS încă o întrebare, pare-se că va fi o continuare a celei adresate anterior, dar ceva mai concret.

Domnule Esaulenco,

Vreau să-mi răspunzi la următoarea întrebare: dacă cunoașteți despre existența mai multor Telegram-canale anonime, unde se difuzează comentarii injurioase la adresa politicienilor de opoziție: Andrei Năstase, Alexandru Slusari, Maia Sandu, Alexandru Machedon, subsemnatul, etc... ai foștilor și actualilor ofițeri ai organelor de forță, judecători, reprezentanți ai administrației publice locale, reprezentanți ai minorităților etnice etc...? Ar fi vorba de Telegram-canalul „Nevelehov”, Telegram-canalul «Мамалыга и Токана», precum și alte Telegram-canale și site-uri de știri false.

Ați declarat anterior că instituția a sistat activitatea a 52 de site-uri, blog-uri, Telegram-canale false. De ce între cele 52 nu se regăsesc și cele menționate mai sus?

Dumneavoastră personal cunoașteți de existența acestor site-uri false, domnule director? Dacă da, ce ați întreprins pentru a respecta legislația cu privire la combaterea știrilor false?

Despre măsurile întreprinse, rog să fiu informat în termen proxim. Asupra acestui subiect, vom mai reveni.

Și încă o întrebare adresată Procurorului General.

Domnule Procuror General,

Este de salutat intenția domniei tale de a face dreptate acelor care au fost judecați greșit. Dar spunea Immanuel Kant, filosof german: „Nu este suficient să înfăptuiești ceea ce este drept, ci trebuie ca fapta să fie făcută exclusiv de dragul dreptății.” Asta cu referință la eliberarea domnului Platon.

De dragul dreptății, o să vă rog și o să dispuneți verificarea faptelor, urmare cărora un cetățean care se declară nevinovat a ajuns la pușcărie. Am adresat plângerile acestuia Ministerului Justiției, dar carul stă pe loc.

Astăzi, am primit un mesaj de la soția sa, doamna Tiosa Valentina, din orașul Ștefan-Vodă, care imploră să facem dreptate în acest caz plin de nedreptate.

În fapt, Tiosa Grigore Vasile, născut în 04.10.1965, cu viza de reședință în orașul Ștefan-Vodă, exercitând funcția de inspector al Inspecției Muncii, în 2015 a denunțat, atenție, a denunțat către SIS și CNA un act de corupție din partea unui agent economic, în scopul anulării unui act de control care prejudicia statul cu 120 mii de lei.

Acțiunea a fost documentată, iar pe acest caz a fost pornit un dosar penal. Ulterior, dosarul penal a fost clasat de procurorii anticorupție, iar după 3 ani, atenție, în 2018 deja în baza declarației agentului economic a fost pornit un dosar penal împotriva declarantului Tiosa Grigore, care în 2019 a și fost condamnat la... în baza articolului 311 alineatul (2) litera a) din Codul penal al Republicii Moldova, pe dosarul penal nr... în fine, stabilindu-i-se pedeapsa cu 3 ani de închisoare. La moment, își ispășește pedeapsa penală în Penitenciarul din Taraclia.

Subliniez că este primul caz în Republica Moldova când un denunțator este condamnat la privațiune de libertate, iar subiectul denunțat se plimbă în libertate. Condamnatul a apelat la toate instanțele posibile. Ofițerii SIS, care au documentat flagrantul, au prezentat în instanța de judecată probe, nevinovăția inculpatului, dar fără rezultat.

La toate acestea se adaugă faptul că, recent, mama condamnatului a decedat în SUA și, din cauza pandemiei, corpul neînsuflețit nu poate fi adus acasă, rămânând blocat într-un aeroport din Statele Unite, iar soția sa este invalid, suferind de o boală incurabilă.

Stimate domnule Procuror General,

Vă rog să dispuneți verificarea circumstanțelor în care a fost învinuit Tiosa Grigore, or, din câte înțeleg, în cazul adresării acestuia la CEDO, Republica Moldova va plăti despăgubiri enorme pentru nedreptățile incriminate.

Mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumim și dumneavoastră.

Mai sunt întrebări către Guvern?

Domnul Octavian Țîcu.

Domnul Octavian Țîcu:

Bună ziua!

Am 2 solicitări pentru Ministerul Reintegrării și pentru Ministerul Agriculturii.

În primul caz, pentru Ministerul... pentru doamna ministru, o întrebare în legătură cu multiplele sesizări din regiunea Nistrului și a raioanelor pe care le-am vizitat recent, în mod special: Căușeni, Ștefan-Vodă și localitatea Varnița.

Există mai multe plângeri din partea locuitorilor privind instalarea unor posturi de carantină din partea transnistreană a regimului separatist, care îngreuează dreptul de acces al cetățenilor la terenuri și la Nistru, și instalarea acestor posturi chiar pe teritoriul Republicii Moldova.

Am, în mod special, o plângere din partea locuitorilor satului Hagimus din Căușeni, care au avut mai multe altercații cu regiunea... cu militarii din acea zonă și care riscă să degenereze în blocarea drumurilor de acces pentru transnistreni în eventualitatea în care aceste lucruri vor continua.

De aceea rog foarte mult să fiu informat în privința acțiunilor pe care autoritățile transnistrene le desfășoară pe teritoriul Republicii Moldova în zonele menționate.

A doua întrebare este către Ministerul Agriculturii.

În urma întâlnirilor din Crocmaz, Căplani, Tudora și Palanca există o situație de calamitate, o situație excepțională care a afectat anume aceste 4 sate, și mă refer la suprafețele cu grâu.

Primarii au făcut demers către Guvern, către ministerele abilitate, către toți, ce au putut. Nu au nici un răspuns până la ora actuală și aș vrea să știu care sunt măsurile pe care ministerul le va lua în legătură cu satele Crocmaz, Căplani, Tudora, Palanca din Ștefan-Vodă.

Vă mulțumesc.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumim.

Mai sunt întrebări către Guvern, stimați colegi?

Dacă nu, trecem la declarații la finalul ședinței.

Cuvântul i se oferă domnului Octavian Țîcu.

Domnul Octavian Țîcu:

O să vorbim ca între noi istoricii, așa...

Bună ziua tuturor!

Astăzi este Ziua istoricului și este momentul, în primul rând, să-mi felicit colegii și pe toți cei care au tangență cu istoria, și nu o mimează.

Istoria este o știință care trebuie respectată. Sunt mai multe criterii după care stabilim ce este un istoric și dacă are dreptul să se pronunțe asupra chestiunilor de istorie.

De aceea pe toți cei care fac istorie pentru acuratețea academică și științifică îi felicit, profesorii și toți cei care au absolvit facultățile de istorie,

pentru că indiferent de locul pe care îl ocupați, „Alma mater” rămâne prima și cea mai importantă instituție care vă reprezintă.

Într-o zi în care sărbătorim această profesie este bine să ne întrebăm: care ar fi locul pe care îl vom ocupa în istorie? Și dacă merităm acest loc pe care îl avem acum? Pentru că fiecare din noi și acest Parlament va avea o anumită cronografie și cronologie care va fi ulterior descrisă.

Din punctul meu de vedere, importanța istorică a acestui Parlament rezidă din faptul că a înlăturat regimul lui Plahotniuc și împreună cu el pe Șor, lăsând acestui Parlament o libertate de acțiune. Mai puțin istorică este continuarea acestei istorii a Parlamentului nostru, pentru că tot acest Parlament l-a întărit pe Igor Dodon într-o acțiune absolut antiistorică, antinațională și una care nu reprezintă fundamentele pe care se așază Republica Moldova.

De aceea vreau să vă spun că unicul rol istoric, pe care urmează acest Parlament să-l joace, este înlăturarea lui Igor Dodon. Asta este menirea pentru care noi vom rămâne în istorie, pentru că în alte circumstanțe noi nu ne merităm locul pe care îl avem acum în acest Parlament. Și trebuie cu sinceritate să ne uităm unul în stânga și în dreapta și să vedem că, de fapt, votul din 24 februarie 2019 este unul compromis și nu reprezintă ceea ce a vrut cetățeanul de la noi.

Misiunea noastră istorică acum, în acest Parlament, și mă adresez, în primul rând, colegilor de la Blocul ACUM sau fostul Bloc ACUM, pentru că în noi a fost speranța acestei schimbări, este inițierea cât mai rapidă a unor discuții privind constituirea unei majorități care poate avea diferite forme de exprimare, nu neapărat să ne cramponăm în mirosuri și în lucruri care nu ne convin, dar anume pe acest palier trebuie să vină această schimbare, constituirea unei majorități care are o misiune simplă – instituirea unui Guvern, fără ca unul din numele de rezonanță politică din cele componente care vor dori să apară neapărat, pentru ca acest Guvern este un Guvern nu de salvare națională, nu de unitate națională, ci de urgență națională. Altfel, noi ne vom îneca în COVID și în consecințele care vor urma, pentru că această acțiune a guvernării socialisto-democrată este una care a compromis șansele noastre să ne redresăm într-o perioadă cât de cât rapidă.

Acest Guvern trebuie să scoată țara din criză, din pandemie, din izolare internațională. Și această guvernare are un scop mult mai important – să trimită în justiție un om corupt, un om responsabil pentru Bahamas, „kuliok”, servilismul care îl are față de Federația Rusă și în detrimentul intereselor naționale ale Republicii Moldova, care trebuie să fie primatul suprem al constituirii acestei majorități. Și, în cele din urmă, să pregătească terenul pentru alegerile prezidențiale care trebuie desfășurate pe o platformă europeană, în afara unui control pe care îl exercită serviciile secrete ruse prin intermediul acestei guvernări.

Nici unul din noi nu va avea nici o șansă în cazul în care această guvernare va rămâne. Și trebuie să fim conștienți, indiferent cât de uniți nu vom fi și câte slogane vom înainta cetățenilor, acestea sunt regulile jocului pe care toți le cunoaștem, pentru că am trecut prin această experiență.

Și în cele din urmă, acest Guvern provizoriu trebuie să pregătească terenul pentru alegerile parlamentare anticipate. Pentru că, așa cum spun, votul dat de cetățeni la 24 februarie nu ne reprezintă nici pe mine, nici pe cei de la PRO care au plecat de la PD, nici pe cei de la PD care au plecat la Șor și nici Blocul ACUM, care s-a despărțit în două entități.

Suntem în afara responsabilităților pe care cetățenii ni le-au dat la 24 februarie și, prin urmare, trebuie să fim cinstiți și onești față de ei și într-o nouă reconfigurare politică să mergem în fața lor și să ne prezentăm platformele politice, așa cum sunt actualmente în Parlament, PAS cu viziunea lui, PPDA cu a lor, Șor cu viziunile lor, PRO MOLDOVA, dacă vrea să fie partid politic și PD, toți împreună să mergem și să fim sinceri, pentru că, la ora actuală, așa cum spuneam, noi, pur și simplu, am uzurpat votul cetățeanului.

Să aveți o zi bună.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumim.

Îl invit la tribuna centrală pe domnul Dan Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Stimați cetățeni,

În acest Parlament deseori discutăm subiecte care sunt mai departe de interesul dumneavoastră personal și deseori la ceea ce asistați este mai degrabă un circ decât o discuție despre lucrurile care vă preocupă zi de zi.

Fac această luare de cuvânt, pentru că în fiecare zi primim mesaje la care eu nu pot să ofer un răspuns și mă gândesc că poate colegii din majoritatea parlamentară o să poată să vă explice de ce până astăzi Guvernul Republicii Moldova așa și n-a adoptat o decizie prin care să vină în sprijinul celor care nu au suficiente resurse financiare ca să poată să-și achite creditele de la bănci, de la companiile de microfinanțare.

Un exemplu de asemenea mesaj, la care eu nu am un răspuns, este următorul: „ Ce să fac dacă nu am nici un venit și am de achitat rata lunară? M-au sunat săptămâna aceasta să mă duc să achit, eu caut de lucru și nu găsesc nimic, poate mă sfătuiți ce să fac în situația dată”. Și asemenea mesaje nu sunt singulare.

În Republica Moldova sunt peste 600 mii de cetățeni care au credite de la companiile de microfinanțare cu penalități enorme, la procente enorme. Oameni care au luat aceste credite nu de viață bună și nu pentru că le ajunge salariul ca să poată supraviețui, ci pentru că nu au bani pentru

anumite necesități elementare. Tot ei sunt cei care au fost cel mai grav loviți de către această criză economică care a venit peste noi și de către această epidemie.

Avem în Parlament un partid care se declară socialist, socialist în sensul în care ar trebui să fie un partid care, în primul rând, să se preocupe de interesele omului simplu, omului care muncește din greu și care supraviețuiește de pe o zi pe alta, nu un partid al băncilor, nu un partid al companiilor de microfinanțare, ci un partid al omului obișnuit.

Și vreau, astăzi, să mă întreb și să-i întreb și pe colegii din majoritatea parlamentară: care sunt soluțiile acestui partid care se preocupă de omul simplu, pentru omul simplu care astăzi suferă și se regăsește în această situație financiară extrem de complicată?

Da, cu regret, nu este, practic, nimeni din majoritate astăzi să audă acest discurs, dar sunt sigur că o să ajungă la ei mesajul. Noi, la PAS, încă de la finele lunii aprilie am venit cu un proiect de lege care să permită amânarea acestor plăți pe cel puțin 6 luni de zile.

Pe de-o parte, este Comisia financiară... Comisia Națională a Pieței Financiare, care ne-a auzit și care a elaborat un proiect de lege chiar mai ambițios decât ceea ce am propus noi și a propus ca plățile să fie amânate și în raport cu cetățenii, și în raport cu companiile, și nu doar în cazul creditelor luate de la companiile de microfinanțare, dar și în cazul băncilor.

Ei au transmis acest proiect la Guvern pe data de 8 mai. Au trecut mai mult de șase săptămâni și nu există nici un răspuns.

Astăzi, domnul Pușcuța, în plenul Parlamentului, ne-a zis că nu este posibil, că o să fie afectată stabilitatea sistemului financiar, că e problema de lichidități, că nu se poate, cu alte cuvinte.

Stau și mă întreb: de ce în România s-a putut? S-a putut încă trei luni în urmă să promoveze o asemenea decizie. Iar la noi, ca de obicei, nimic nu se poate de făcut. La noi, ca de obicei, nu se caută soluții, dar se găsesc scuze de ce nu putem face ceva, ca să venim în sprijinul celor mai vulnerabili și mai afectați de către această criză.

Nu sunteți de acord cu șase luni de zile? Haideți să discutăm, mai puțin: două, trei. Veniți cu o alternativă și găsiți o soluție.

Cu regret, constatăm că nu există voință politică pe acest subiect, astăzi, în acest Parlament și la Guvern.

Eu cred că explicația reală de ce nu se avansează este simplă. Guvernul are nevoie de banii din bănci. Guvernul trebuie să asigure că băncile vor credita toate proiectele preelectorale ale lui Igor Dodon.

Sunt mai mult de 2 miliarde de lei care urmează să fie împrumutate de la bănci de către Guvern, pentru a finanța tot felul de inițiative preelectorale, care să-i asigure lui Igor Dodon un al doilea mandat și evident că în

asemenea condiții nu poți veni în fața lor și cere să facă ceva pentru omul simplu, pentru că ai nevoie, elementar, de banii lor.

Eu totuși sper, ținând cont de faptul că criza economică o să se aprofundeze și nu cred că există nimeni în această țară, în această sală și în această țară care nu-și dă seama de lucrul acesta, că o să se găsească o soluție și o să se găsească această voință politică. O să se găsească la acest Guvern, la următorul Guvern, dar ea trebuie să se găsească, dacă vrem să nu ajungem în situația când și așa populația sărăcită o să ajungă la limită. O să ajungă la limită și o să iasă în stradă cu furcile. Și o să vină inclusiv la noi în Parlament. Și o să vină la Guvern și o să-și ceară drepturile, pentru că ei vor să fie auziți și vor să fie protejați.

Am să închei acest discurs, transmițând întrebarea inițială către domnul Batrîncea. Poate el poate să vină cu un răspuns către acel cetățean care ne-a scris și ne-a întrebat: ce să facă omul acesta dacă are niște credite exorbitante de la companiile de microfinanțare? Dacă și-a pierdut locul de lucru? Dacă nu găsește unde să se angajeze? Ce soluție are majoritatea parlamentară pentru el?

Mersi.

Domnul Vlad Batrîncea:

Eu vă mulțumesc.

Probabil că am dreptul la replică, da? Mi-a oferit-o domnul Dan Perciun.

Împreună cu dumneavoastră am votat lucruri importante, ca să punem la punct acele companii de microcreditare. Și, la fel, veneam cu aceleași discursuri. Și, la fel, anul trecut noi cu dumneavoastră înțelegeam că trebuie să găsim bani, finanțe pentru mai multe programe sociale.

Și Guvernul nostru comun, cu părere de rău, reieșind din situația obiectivă care era, spunea că: cu mare plăcere, când vor fi bani. Și acest Guvern, și alte guverne care vor veni...

Este nevoie de soluții complexe economice. Și noi toți vorbim foarte înflăcărat, frumos, dar puțin cine vorbește în acest Parlament despre aceste soluții sistemice pentru asigurarea veniturilor publice. Puțin. Și noi anul trecut și astăzi în această formulă. Și nu știu dacă alte formule, coaliții care vor fi, vor veni în timpul apropiat cu aceste formule. Și este foarte simplu și chiar cu cea mai mare plăcere vom veni cu mai multe inițiative sociale, mai multe inițiative bune, pe interesul cetățenilor.

Dar noi, împreună cu dumneavoastră, toți deputații, toți 101, trebuie să găsim și surse de acoperire. Că sunt de acord cu dumneavoastră, domnule Perciun, că dacă vor veni cetățenii cu furci, toți 101 deputați vor fi luați.

Că eu pot să vă spun, nu pretind nicicum la meritele domnului Octavian Țicu, dar am făcut și eu un pic istorie și știu că atunci când se ridică acea revoltă populară, nu rămâne nici un partid politic.

Și de aceea răspunderea și responsabilitatea ne aparține. Și poate va fi odată înțelepciunea ca să consolidăm tot ce reprezintă capacitatea noastră intelectuală a drepteii, a stângii, a centrului, ca să venim cu soluții reale.

Ca atunci când blocăm sau nu acceptăm unele finanțări, de aceea că este conjunctură geopolitică, bine, OK, pe urmă rămânem cu acel buget care îl avem.

Stimați colegi,

Pentru cei care au rezistat până la acest moment, vă informăm, cu colegii din prezidiu, că agenda pentru această săptămână a fost epuizată.

Declarăm ședința închisă și vă dorim mari succese și realizări pe tărâmul activității pentru cetățenii Republicii Moldova.

Numai bine.

Ședința s-a încheiat la ora 16.44.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.